Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Baggesen, Jens.
Titel | Title:	Ungdomsarbeider.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : J. F. Schultz, 1791
Fysiske størrelse | Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Ungdomsarbeider

af

Jens Baggesen.

— Nos hæc novimus esse nihil.

Mart.

Første Deel.

Kiøbenhavn,

hos Hof- og Univers. Bogtrykker J. F. Schultz,

1791.

BIBLIOTHECA REGIA
MONACENSIS

Til

Publicum.

Da jeg i Aaret 1788 udgav Subscriptionsplanen paa Bagateller i Vers og Prosa, drømte jeg ikke om den Hovedforandring i min daværende Skiebne, som indtil nu har hindret og opholdt

Udgaven af disse Smaaarbeider. En Reise til Badet i Pyrmont, som min yderlige Svaghed dengang giorde nødvendig, trak en længere Reise efter sig, og denne sysselsatte mig med saa megen anden Beskieftigelse, at jeg saae mig nødt til at opsætte Opfyldelsen af mit offentlige Løvte, for at efterkomme andre Pligter, der ikke mindre forbandt mig. Ved min Hiemkomst fandt jeg, i det jeg giennemsaae de til den lovede Udgave bestemte Stykker, at to Aars nærmere Bekiendtskab med mig selv og Verden ikke havde havt mindre Indflydelse paa den litterariske, end paa den øvrige Deel af mit Væsen. Jeg saae ikke blot, som

før,

for, Pletter i mine Stykker; men jeg saae Stykker, hvori alt var Plet, uagtet jeg dengang alt havde udvalgt, omarbeidet, forandret og forbedret dem.

Fuldbestemt, aldrig for Fremtiden at levere Publicum noget Arbeide, uden forud at have givet det al den fuldendte Runding og Glathed, det staaer i min Magt at give det, foretog jeg mig en nye og meget strængere Mynstring af mine Ubetydeligheder; og gav mig til med den yderste Flid og Taalmodighed, at uddanne dem jeg valgte.

Dette, tildeels meget kiedsomme Arbeide har kostet mig ulige mere Tid og Møie, end alt

hvad der forhen (naar jeg undtager Oversættelsen af Niels Klim) under mit Navn har forladt Pressen. Faa af mine Læsere ville vide mig Tak for denne Umage, færre ville ved hurtig Gjennembladen opdage den, de fleste ville maaskee henregne den til det man kalder Tidspilde — men alle disse Betragtninger fritoge mig ikke fra min Pligt: at gjøre det jeg gjorde, saa got, som det var mig mueligt, at gjøre det.

Først efter aldeles at have tilfredsstillet min Samvittighed i denne Henseende, vover jeg at overlade disse tvende første Bind af mine Forsøg til deres endelige Skiebne. Neppe ville de kunne

møde

møde nogen strængere Bedømmelse end min egen, hvad deres Indhold angaaer: Jeg veed at det er Bagateller. Jeg vilde ogsaa have kaldt dem saa, hvis det ikke i et alvorligere Lune var faldet mig ind, at denne Titel havde noget — skal jeg kalde det søgt, skiødesløst, vildt eller alt tilhobe? — noget i det mindste, der kunde misforstaaes saaledes; og derfor besluttede at forandre den. En Bogs Titel kan fra een Side betragtet ansees som dens første Hilsen paa Publicum — og denne kan undertiden have noget saa characteristiskt, at man deraf strax slutter sig til dens øvrige Opdragelse. Er denne første Hilsen

stiv, stolt, overskuende — eller modsat, skiæv, krybende og tiggeragtig, fristes man letteligen til at lade Bekiendtskabet dermed være til Ende. For at undgaae al Fare for slig Afskrækken — valgte jeg det naturligste af alt, at kalde disse Forsøg hvad de virkeligen ere, Ungdomsarbeider.

Man vil formodentligen undre sig over, at jeg i denne Samling har udeladt adskillige Stykker, der med nogen Forandring maaskee vilde have været de fleeste Læsere mindre uvelkomne, end adskillige af de optagne. Rigtig nok havde jeg ogsaa samlet en Deel Elegier, deels trykte,

deels

deels utrykte, som de af mine Smaastykker, der udentvivl vare Lyset mindst uværdige; men disse vilde have udgiort allene et heelt Bind for sig. Af samme Aarsag findes heller ingen prosaiske Stykker indrykte. Modtagelsen af det nærværende vil bestemme, om dets Overskud skal forblive i min Pult eller ikke.

Jeg haaber, at man vil tilgive mig, om eet eller andet Stykke skulde synes alt for langt fra det Maal, Guder, Mennesker, og jeg selv satte mig i det Øieblik det faldt mig ind at dyrke Muserne. Denne Dyrkelse har hidindtil været forbunden med saa megen Kummer, afbrudt af saa

mange ubehagelige Tilfælde, forstyrret af saa megen Uroe — og min Tilstand overalt været saa modsat det otium, quod carmina scribentes quaerunt, at det ikke er at undre, om den Sielsudmattelse og Legemssvaghed, hvormed jeg meer i smertefuld Krampe end i rusende Begeistring har frembragt disse Smaating, her og der stikker frem, trods al den Umage jeg har giort mig for at skiule den.

Til

Charlotte

Grevinde af Schimmelmann.

Apollo ledte mig til Bredden af Castale,
Hvor Gratierne mødte mig i Dands;
Med frygtsomt Blik, med Stammen i min Tale,
Og dog med Fryd, som ingen Toner male,
Nedlagde jeg for dem min Krands:

"Modtager den, tilbedede Gudinder!"
Saa stammed jeg, — "den uanseelig er;
"Men Uskyld bandt den — og fra mine Kinder
"En Taare randt paa hvert dens Blad, Gudinder!
"O! disses Dug er alt dens Værd."

De tog den med de Smil, som vakked op til Live
Saa mangen Kold og Følesløs og Død;
Jeg ved hvert Smil saae skiønnere den blive —
"Kun Gratierne tage, for at give!"
Saa deres søde Stemme lød.

"Charlotte," sang den første, "vor Veninde,
"Skal denne Krands af os sig skiænket see!"
"Charlotte," sang den anden, "den skal finde
"Forskiønnet," sang den tredie Gudinde —
"Charlotte!" sang de alle tre.

Grevinde! (men min Tak kan Taushed eene male)
Chariterne forlode mig i Dands
Fortryllet, stum, fra Bredden af Castale,
Med Følelser, som Gratier kun tale,
Jeg saae dem række Dem min Krands.

Ungdomsarbeider.

Forste Deel.

Indhold af første Deel.

Forfatterens Liv og Levnet af hans Fætter Pag. 1

Odins Reise til Dovre eller Poesiens Oprindelse 67

Ja og Nei, eller den hurtige Frier " 115

Thomas Moore, eller Venskabs Seier over Kierlighed 150

Kallundborgs Krønike, eller Censurens Oprindelse 167

Constance, eller Amors Hævn " " 203

Døden og Doctoren, eller den sorte Pest 233

Kirkegaarden i Sobradise " 243

Forfatterens Liv og Levnet

af

hans Fætter *).

Med begges Anmærkninger

og et Real-Register.

(Fragment.)

— At eo quid magis ridiculum? — **)

Tanaqu. Fab. cap. IV. de futilitate Poëtices.

Af alle Tanker, som en Pen
Har af et Blekhorn henslængt paa Papiret
Mig ingen synes saa bemærkelig som den,

Hvor-

*) Simon Simonsen, velmeriteret Skoleholder i Hulbye.

**) "Kan noget være latterligere?" Jeg begriber egentlig ei hvad min lærde Fætter har villet sige med dette Motto.

Enten

Hvormed min Callundborgske gode Ven *)
Sin Bog om salig Paars har ziret:
"Vort Levnet er kun kort! det er mod Evighed
"Som liden Landsbye mod en stor og mægtig Sted."
Ak! at jeg med en Hammer denne Tanke
Dybt ind i manges Pander kunde banke,
Som op og ned i Buegangen spanke, **)
Og sommetider, hvor de burde gaae,
Til andres Oval aldeles stille staae;

Som

Enten han mener dermed, at intet kan være latterligere end Forfatteren, eller: end hans Liv og Levnet, eller: end hans Fætter, eller: end begges Anmærkninger, eller: end det alt tilhobe, vil jeg ikke undersøge; men overlader aldeles til Læserens finere Skiønsomhed, at domme hvad han burde have meent. Ondskabsfuldt synes det altid, og var det ikke min Fætter, der havde skrevet det, havde jeg sandelig neppe ladt det trykke.

B.

*) Hans Mikkelsen, priviligeret Hvidtølsbrygger i Kallundsborg. F.

**) Et meget got Ord, stemplet af Selskabet for de skiønne Videnskaber. See Sapphos Brev til Phaon.

Som fra det eene til det andet vanke,
Smaa Glutter mellem Dukkesier lig,
For, som de kalde det, at more sig,
Og faae, med Narreriers Drengesvøbe,
Den dovne Tidens Hest til i Galop at løbe!
Ak! at jeg kunde banke den i hver,
Som finder Tidens Traad for lang ham er,
Og mesisom stræber, den at lægge sammen
I Giestebud, Aviser og Tobak,
Balletter, Kanefarter, Kort, og Snak,
Og stive Søndag-Selskabs tvungne Gammen!
Ak, at jeg kunde banke den i hver,
Som paa forvovne, nattegamle Vinger
Sig feiendes mod Evigheden svinger;
Som troer, paa giennembidte Gaasefiær
At svæve Lysets høie Throne nær,
Og mellem Sole med fortryllet Øre
Pleiadernes Musik til Engles Sang at høre;
Som hisset, i Begeistrings Maskepie

Med hine til prostituerte Ri,
Forglemmer hvad paa Jorden er at gisre,
Og drukner Tidens Muus *) i Sværmerie
Med Laurer, Lotter, Minner, Marianer,
Og i den himmelreene Sympathie,
Som smitter Siel og Krop med Raserie,
Suk, Selvskud, Hængsel, Asmagt, Agonie,
Og tusind andre jammerlige Vaner!
Ak! at jeg kunde banke den i dem,
Der Nat og Dag studere, gruble, svede,
Og mosisomt efter det i Bøger lede,

Som

*) Tempus edax rerum. Det er bekiendt, at Tiden gnaver alle Ting; man kan derfor ret passende ligne den ved en Muus. Min Fætter synes ellers at have stiaalet dette Billede hos een af de forvovneste Digtere i den høie Poesie, hvis Navn jeg ikke erindrer, og hvis Værker desværre alle ere tabte. Stedet, jeg sigter til, lyder saa:

Tidens hungrige Muus saa længe paa Melkveiens Oste
Gnave, til, lidt efter lidt, de smuldre; men Evigheds Kispus
Snapper, een efter anden tilsidst de gnavende Tider —

Som, naar de vilde bruge deres fem,
Er hos hver Klokker Nat og Dag tilstede,
Den sande, salige Philosophie,
Al Viisdom, Dyd, og Lykke stikker i:
At døse hen, fra Vuggen og til Graven,
Bestandig efter Næsen, ligefrem,
Knap see paa Stierner, siden tælle dem,
Og i hver Kamp, den være nok saa slem,
At slaae Hiernen og besætte Maven —
Ak! at jeg havde kunnet banke den
Ret dybt i Panden paa den gode Ven,
Hvis Levnet her til, gyseligt Exempel,
Jeg stiller frem i Eftertidens Tempel! *)
I Unge, som endnu har ei begyndt
Paa gamle Fero, tuli, latum, ferre,
Hvis Kundskabs Flødeskind endnu er tyndt!
O hører mig, og giører Ondt ei værre!

*) Læseren gior vel i, bestandig at erindre sig, det er en gammel Skoleholder, som taler. B.

Afskummer, mens I kunne, dette Skind,
Studering paa Fornuftens Melk udbreder,
Og troer, dens søde Melk jer Krop og Sind
Langt bedre føder, end den sure feder!
Flyer al Philosophie som Gift og Pest,
Betragtning, Granskeri, Pønsen og deslige; *)
Og nøies tarvelig med hvad en Præst,
Og høit en Provst om dit og dat kan sige. **)
Betænker, Eders Lives Tid er kort!

Og

*) Cavete, ne qvis vos decipiat per philosophiam. F.

**) Det er virkelig bedrøveligt at see, hvor meget Studering tager Overhaand i vore Tider, især i disse nordiske Riger. Ved hvert Skridt i de smaa Kiøbstæder møder man en latinsk Skoledreng, og hvor man seer hen i Kiøbenhavn, seer man paa en Student, hvis man ikke seer paa en Professor. Fremmede, som komme hertil, studse ved de mange blege, mørke, søvnige Ansigter, og tænke kun lidt paa, at hele Nationen studerer. Folkets Hang i gamle Dage til Umaadelighed i Miød og Øl har forandret sig til Umaadelighed i Læsning og Grublen, saa at man virkelig kan klage med Seneca: Litterarum intemperantia hodie laboramus. F.

Og driver den ei hen i Taaget bort
Med det unyttigste paa hele Jorden;
Opvoxer! spiser! drikker! sover! leer!
Og bliver, hvis I kunne, snart til fleer!
Og døer omsider i Naturens Orden!
Og troer, at denne Klokker-Lethargie
Er mere værd end alle lærde Møier,
End al den dybeste Philosophie,
Og hele Musechorets Tryllerie,
Hvorved kun slet man sover og fordøier!
Med Andagt læser min Biographie! *)
Der findes hist og her en Deel deri,
Som i sit hele Lys min Sætning sætter. **)
O! speilér Eder i min stakkels Fætter,

*) Jeg kalder den min Biographie, fordi jeg har skrevet den. Saaledes siger man: Plutarks Biographier, uagtet man deri finder slet ingen Efterretninger om Plutark. F.

**) "Sætning sætter." Det klinger noget haardt Herr Fætter! B.

Som, Himlen veed, dog ikke drev det vidt;
Men lidt af denne Suurdei, meget lidt,
Er, om end nok saa lidt, for meget! hører:
"Vort Levnet er kun kort, det er mod Evighed,
"Som liden Landsbye mod en stor og mægtig Sted!"
Og denne Sandhed Jer til Nytte fører!
Og spilder ei den smule Tid, I har,
Paa Ting som eene Spot og Uroe bringe
Og ængster ei Jer Præst, og Moer, og Faer,
Ifald I slige har,
Med over Pøblen Jer at ville svinge!
For Eders Sundhed sørger, drikker Viin,
Og spiser got, og sover, og fordøier!
Med Riden, Dandsen, Kyssen Jer fornøier!
Og bruger aldrig anden Medicin!
Forlader aldrig gode gamle Skikke,
Og lader Verden rulle, som den kan!
Mod egen sieldne Kummer holder Stand,

Og lader ingen andens gaae jer an!

Og, fremfor alting, tænker, tænker ikke! *)

*) Thaught is trouble to the Head. Prior.

Jeg haaber, at denne Fætter Simonsens Indledning vil forsone mine alvorlige, rettroende, og prosaiske Læsere med alt det øvrige, og beder dem derfor, at læse den til allersidst. Da den upaatvivlelig er det beste, og maaskee eeneste ret fornuftige i den hele Samling, vilde jeg gierne have anbragt den i Enden; men man forestilte mig, at det var en dødelig Synd imod Lovene for en Bogs Indretning, at sætte Indledningen i Udgangen. Det var at anbringe Kudsken bag paa Kareten, sagde min Fætter. — Det andet er at sætte Styrmanden for i Skibet, sagde jeg. — Det er ikke afgiort, sagde han, at din Bog ligner et Skib, meer end en Karet. — Ganske rigtig, svarte jeg, den ligner ingen af Delene, da den bestaaer af adskillige Stykker, saa meget, som en Krigshær, eller en Samling af Skoleborn, og i begge Tilfælde bør Generalen gaae bag efter, for at holde Styr paa Tropperne. Deri var endda nogen Meening, igientog min Fætter; men min Indledning skal staae først, fordi jeg vil have man skal læse den. Jeg blev ganske flau ved denne Grund, og indvendte ikke et Ord meer. Det var imidlertid dog artigt nok, om et eller andet philosophisk Hoved i Sielland vilde paatage sig, at undersøge om en saadan Bog meest ligner et Skib, en Karet, en Krigshær, eller en Flok Skoleborn,

Men det er nok; thi Tiden løber bort,
Som Sophocles ret mærkeligen siger: *)
Og hvad du giør i Verden, giør det kort!
Den Regel aldrig nogensinde sviger.

Min Fætter Baggesen, med Fornavn Jens,
Er født et Steds paa Jorden
I Norden,
I en Slags Sæfleck, om hvis Existens
Frue Famas Dulcian har ingen Tone.
Hans Fader var en Mand, hans Moder var en Kone,
Den Sag er plat;
Men hvo der havde dem paa Jorden sat,
Har

børn, og ved samme Leilighed bestemme, hvorvidt Forfatteren ligner meer eller mindre en General, Skolemester, Styrmand eller Kudsk. B.

*) Αλις ἤδη γὰρ πολὺς ἐκτέταται χρόνος.
Sophocl. Aj. flagr. in fine v. 1423.

Har Taushed skiult i Glemsels mørke Nat! *)
Grundlærde Pennes Myriader
Formode blot, at brave Lameks Søn,
Der biergede blant andet, og vort Kiøn, **)
Herr Kaptein Noah var hans Stammefader —
Og jeg — jeg finder Hypothesen skiøn. ***)
Saa snart han kom til Lyset blev han vranten;
Han vrippede den Gang han først blev svøbt;
Han skreeg forskrækkelig, da han blev døbt,
Og var fra den Tid af bestandig skranten.

Man

*) Min Fætter gaaer heri for vidt. Jeg har sikkre Efterretninger om, at det og har været en Mand og en Kone.
B.

**) Det er bekiendt nok, at Noah biergede i sin Ark mange flere Dyr, end Mennesker. Herved falder mig en Dumhed ind, som mange store Skribentere have giort sig skyldige i, ved at paastaae, at der ingen Fiske var i Arken; ligesom om Karper og Karusser kunde leve i salt Vand?
F.

***) Der kan imidlertid tvistes meget om denne, som om alle Hypotheser. See alle de Forfattere, som have skrevet om de forskiællige Folkeslags Herkomst, v. a. s. B.

Man har fortalt, at efter Præstens Bud
Den onde Aand kom ikke rigtig ud;
Men at en Stump til Barnets store Plage,
Af den Ureenes Næse blev tilbage;
Og den Omstændighed var Aarsag i
Den megen Synd paa Prent han siden øved, *)
Hvormed han Faer og Moer og Præst og Degn bedrøved,
For Folk at dysse hen sig Sønnen selv bersved,
Og med Seline, Cypris og de Ni
Bedrev Afguderie,
Altsammen under Navn af Poesie.

Det være, som det vil. Enhver i Kirken troede,
At den urene Aand med Krop og Siel **)

Var

*) See alle de følgende Stykker i denne Samling. F.

**) Man indvende mig ikke, at en Aand har ingen Krop; thi den Sætning er aabenbar falsk, i det mindste om denne Aand, som her tales om. Hvis den urene Aand ingen Krop havde, hvorledes skulde han da kunne fylde en Plads og tage Rummet op i et Barn? Det er bekiendt nok

des-

Var ganske jaget ud af sit Hotel;
(At kalde Fornems Huus Hotel, er Mode,
Og Satan fornem er, det veed man vel)
Jeg ei bedømme vil, hvorvidt den Snak er grundet;
Kan være, den af Nid er blot opspundet;
Endskiønt det let kan treffe til engang,
At den, som af en Aabning lar sig blæse,
Især naar Aabningen er trang,
Kan miste lidt i Flugten af sin Næse.

Det

desuden, at den urene Aand stinker, hvilket man dog ikke kan forudsætte om en Aand, der er bare Siel. Djevlene, det er sandt, kunne smørpe sig ind og giøre sig saa bitte smaa, at tre, fire Stokke magelig kunne rummes i et Fingerbøl; men netop det, at de smørpe sig ind, beviser, at de have Kroppe. End ydermere: Djevelen staaer, gaaer, flyver, rider, kyder, galer som en Hane, og brøler som en Løve, taler alle Sprog, æder ikke allene; men suger; og yngler, efter adskillige Lærefædres Forsikkringer. Den onde Aand overalt er i Grunden aldeles ingen Aand; thi en Aand har hverken Kiød eller Been; og den onde Aand har i høi Grad begge Dele. Det gaaer endog saa vidt, at en Bisp (som best maa vide sligt) har offentlig tilstaaet: at Djevelen var næsten intet andet end bare Kiød.

F.

Det lille Nor opvorte Dag fra Dag
Paa Faders Knæe, paa Moders Skiød, saa rolig,
Reed paa sin lille Kiepheſt nok saa trolig,
Og fandt i Pebernødder megen Smag,
Og meente, fra sin Faders lille Bolig
At kunne see bag Søen tydelig
Det Plankeværk, som er ved Verdens Ende,
Bag hvilket Sol og Maane skiuler sig,
Naar Engle Himlens mange Lamper tænde;
Og troede hele Verden var saa glad,
Som han, naar han af Moders Haand fik Mad.

Men dette glade Liv kun varte kort —
Ak! spæde Barndoms Dage snart henglide!
De sorte Haar med Alderen blir hvide;
Men Livets Hvidt med Alderen blir sort.

Fem Aar var omme. Tanken i hans Hierne
Begyndte meer og meer at spire frem.
Nu gad han vidst, hvor langt den næste Stierne

Var

Var fra hans Hiem? *)
Og hvad der var bag Plankeværket,
Som han bag Søen havde mærket? —
Og om man kunde did i fire Dage gaae? —
Hvor stor vel Jorden var? om fyrretive Haver,
Enhver saa stor, som den, der tæt ved Huset laae,
Vel kunde til dens Størrelse forslaae? —
Om og Rhabarbra var Guds Gaver,
Og Ingefær, som han i Sirup fik
For Hoste? — hvorhen Solen gik?
Hvorledes den kom op igien? hvorlunde

Den,

*) Denne Nød kunde jeg have knækket ham. Huyghen og andre holde Sirius for den nærmeste Fixstierne, og have udregnet, at en Kanonkugle, i bestandig lige Fart, vilde behøve 690,000 Aar, for at naae den; og dog har Huyghen kun angivet dens Frastand fra os 27,664 Gange større end Solens. Bradley og den store Lambert have beviist, at denne Beregning er alt for tarvelig, og med al Sandsynlighed ansat Frastanden 15 Gange større. Den nærmeste Stierne er altsaa i det mindste 8400,000,000,000 Mile fra min Fatters Hiem. O Sirius! O Frastand!

F.

Den, uden Been, saa hurtig rende kunde? —
Hvor Storken havde faaet fat
Den lille Søster, han saa længe ventede,
Og som den bragte ham forleden Nat?
Om alle Mennesker af Storkene blev hentet? *) —
Den Grublen og den Spørgen satte tit
Hans Moder i Forlegenhed for Svar;
Hans Moster fandt, den gik for vidt,
Og frygted' det ei gode Tegn just var;
Hun leed ei denne Spørgen for sin Død,
Og stoppede hans Mund med Sukkerbrød.
Men Degnen derimod, Oraklet der i Egnen,
Saae heri Glimt af Philosophen, Degnen;
"Jeg frit tør bande paa," saa lød hans Ord,
"At der i ham en Diaconus groer,
"En Philosoph, hvis Gud vil holde ham i Live;
"Det

*) Det vilde være mig en let Sag, at opløse alle disse Problemer, ligesaa net som det første i foregaaende Note; men for at give Læseren noget at øve sin Lærdom og Skarpsindighed paa, vil jeg lade dem staae til videre. F.

"Det tidlig degne skal, der gode Degn skal blive."
Hans Fader skiænkede ved saadan Leilighed
Nok et Kruus Øl — og Degnen saa blev ved:
"Jeg selv, mens jeg var meget lille,
"Til alting Grunden vide vilde;
"Nu spurgte jeg om Dit nu Dat —
"Eet Spørsmaal kan jeg got erindre:
"Vi havde hiemme just en lille Kat,
"Der var saa stor, som jeg, maaskee lidt mindre,
"Den fangede, som andre Katte, Muus,
"Der vrimled' i min salig Faders Huus —
"Strax grublede den lille Petrus paa,
"Hvorledes det gik til, og spurgte saa:
"Hvi fanger Katten Muus? hvi fanger
Muus ei Katten?
"Af slige Spørsmaal giorde jeg en Skok;
"Men eene dette synes mig er nok; *)

"Min

*) Det synes mig ogsaa. Den der kan giøre eet eeneste saadant Spørsmaal, kan giøre tusinde. Havde noget af min

"Min Moder tænkte paa det hele Natten;
"Med Graad hun har mig tit fortalt,
"Hvor vægtigt disse Ord paa hendes Hierte faldt.
"Fra den Tid af man lod mig strax studere;
"Nu er jeg Degn, og kan med Tiden blive mere.
"Sæt Pogen," blev han ved, "saasnart I kan,
"I den latinske Skole,
"Og seer kun til, om ikke ogsaa han
"Med Tiden faaer engang den sorte Kiole!"

Man rigtig nok fortæller, at vor Pog
Lod til at have Lyst til meer at vide,
End der behøves til at blive Drog;
Men paa Fortællinger man ikke stort kan lide.
Jeg er hans Fætter, jeg, og jeg bevidne kan,
At jeg hos Ynglingen, hvs Barnet, og hos Noret
Har aldrig Tegn til noget andet sporet,
End til særdeles tarvelig Forstand;

Men

min Fætters været halv saa dybsindigt, skulde jeg aldrig have fortrudt, at man lod ham studere.

F.

Men dermed har man ogsaa nok — o ja!
Til Degn, til Præst, til Provst et cetera —
Fra denne Kant jeg Degnen Ret vil give;
Thi hvad kan ikke Degn og Biskop blive?
Og hvoraf gior man ikke Provst og Præst?
Til Rang og Rigdom, svøbt i Troens Kappe,
Paa Kirkens brede, bolsterbløde Trappe
Man stiger snareſt, mageligſt og beſt.
"Slaae dig i Herrens Navn til Bogen
"Paa Degnens Ord!"
Udbrød omsider baade Faer og Moer —
Og glad blev Pogen —
Thi Hedninger maae sige hvad de vil, *)
Studering er dog bare Børnespil,

*) De gamle Hedninger, og især den hedenske Bormester Cicero har fast overalt talt med megen Agtelse om Læsning og Studeringer: "Studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis perfugium et solatium præbent." o. s. v.

F.

Og læse: Fero, tuli, latum, ferre —
Hic, hæc, hoc, hujus, horum, harum, horum —
Og alt det andet dumme Kakkelorum
Er intet andet end unyttigt Fias,
(Der moeret Børn, som anden Spas)
Om ikke det, som end er værre.
Med samme Velyst derfor, som hver anden,
Der menneskelig Hierne fik i Panden,
(Og ikke tvungen blir dertil)
Min Fætter gav sig af med dette Spil,
Og, som man kaldte det, studerte —
Det er at sige: læste graadig alt,
Hvad prentet i hans Hænder faldt,
En smule klogt og meget galt,
Og — det forstaaer sig — over alt
Saa got, han kunde, mediterte.
Det gik i Førstningen ret got,
Saalænge han sig holdt til Prækner blot;
Men siden fik han fat paa de fordømte Bøger,

Hvori

Hvori paa hedensk Viis man efter Sandhed søger,
Og, om ei finder, dog den kommer mere nær,
End raadeligt i denne Verden er.

I disse Satans egne Hexerier,
Astronomier og Philosophier
(Det Eilschov bøde for!) han grubled' Dag og Nat.
Det nyttede kun lidt, at Degnen fik ham fat,
Og læste for ham — skiøndt, til Degnens Ære,
Man paastod, at han kunde, naar han gad,
Omvende hvem det skulde være —
Men det Fragment af Mørkets Aand, som sad
Fra Daaben af i Drengens Hals tilbage,
Forspildte reent Omvenderens Umage.

Jeg ei fortælle tør det Rama-Skrig,
Som i den hele Bye herover reiste sig;
Thi Pogen lod sig offentlig forlyde,
Naar han i Snak med Byens Lærde kom,
Med Meninger om Jordens Dreien om,
Om flere Verdener, om naadig Dom

Selv over Dievlene, naar Enden kom —
Om Salighed for Tyrk, saa vel, som Jyde,
Og meget andet sligt, som Gud forbyde!

Forgiæves Degn, forgiæves Præst
Forsøgte hver paa sin Maneer, som best,
Den unge Synder om at vende —
Omsonst forbød de ham, at lade Jorden rende,
Omsonst de trued' ham med evig Soed,
Ifald han havde noget derimod,
At Zadigs Autor evig maatte brænde
Omsonst de trued' ham med evig Ild,
Ifald han troede Vredens Gud saa mild,
At han den mindste Diævel af den Gryde,
Som evig lige stærk skal evig syde,
Tog op igien — "nei!" raabte begge "nei!
"Guds Vredes Flammer slukkes evig ei!"

Den arme Dreng forbauset og fortabt,
Paa Dievlens og Voltaires Vegne,
I Taarer udbrød: "Har da Gud ei skabt

"De

"De mindste Dievle selv saavel som Degne?
"Og mon han ikke dannet' til sin Ære,
"Og til Lyksalighed,
"Af ingen Ting den syndige Voltaire
"Saavel som Deres Velærværdighed?
"Og forudsaae han, at han skulde blive
"Til evig Tid forskudt,
"Hvi trak han ham af intet frem til Live?
"Hvad havde han, før han blev til, forbrudt?"
Man nu for sildigen fandt ud,
At det var Synd mod Menneskен og Gud,
At lade slig en Pog studere
Meere.
For end, om mueligt, dog hans arme Siel
At redde fra bekiendte Klør af Satan,
Der raged til sig Cora, Biram, Dathan,
Kong Achab, Zambri, Dronning Jesabel,
Pilatus, Judas, Mahomet, Voltaire,
Og fleer, som man ei værdiger den Ære,

At nævne, skiøndt man veed dem meget vel, *)
Beslutted' man, med eet at sige Stop
Til denne kietterske Galop
Før han med Krop og Siel (som oventil citerte)
Midt ind i Dievlestalden gallopperte.

Tolv Aar han havde fyldt i stakket Tid;
(Man veed, at Tiden, som en Hest kan rende)
Da han Befaling fik Studeringen at ende,
For med desmeer Opmærksomhed og Flid
En Amtsforvalters Steeg at vende,
Polere Fuldmagts Støvler, Krøller slaae
Paa gamle, vrantne, stridige Parykker,
Summere Tal — og Næsestyvre faae,
Naar hist et Nul var Feil, og her en Kop i Stykker.
Tungt gik en Tid paa denne Maade bort
Nedbøiet under Latris og Transport;

End

*) F. Er. Socinus, Spinoza, og overhovedet alle Hedninger og alle Philosopher.

End tungere min Fætter gik i Tiden —
Og tungt han har bestandig gaaet siden.
Men, kiære Læser! jeg vil være kort —
Og ikke Pen, Papir og Blek forøde
Med hvad en Skriverdreng kan møde;
I Vers, det veed vor Herre! klinger sligt
Kun jammerligt —
Gud lad os aldrig i vort Heltedigt
Saa stærkt til nationale Helte trænge,
At maatte søge dem blandt Skriverdrenge!
Jeg troer det Velanstændighed og Pligt,
At springe dem forbi,
Naar man har mindste Væsen med de Ni.
Omtalte Fætter (hvis Biographie
Begynder nu mig selv at kiede,
Fordi der er saa lidt besynderligt deri)
Fik Dag fra Dag til dette Maskepie
Med Bukler, Støvler, Tal, Steegvenderie,
Og Næsestyvre, meer og meere Leede —

Og samme gik saa vidt, at han — gik med,
Og fandtes ikke meer paa det benævnte Sted.
Man hørte Graad og Skraal og Skrig i Norden;
(Man husker han var født et Steds i Nord)
Man troede, han var ikke meer paa Jorden,
(O! hvad man ikke troer!)
Fordi man fandt ham ei paa tusind Skrits Distance—
Saa slutter Flor, at alt, hvad her vi sandse,
Er blot Indbildning, lutter Drømmespil,
Og troer, at ingen Ting er virkeligen til,
Fordi han intet til sin Slutnings Hinder
I hurtig giennemledte Hierne finder —
Man fandt ham endelig; og hver, som græd, nu loe,
Især de to,
Paa hvilke Himlen blid hans Velfærd lod beroe.
Han bad om Lov til meer at læse —
Thi Sielen havde sultet, som en Hund,
Mens paa Comptoirets Skiær han stod paa Grund
I blot Fadaise.

Og

Og fik corporlig Straf, for hvergang i en Krog
Paa ferskeGierning man ham fandt med mindsteBog,
Selv Hübners skiemtende Geographie,
Hvor Himlen veed dog lidt af sundt og sandt er i.
En Almanak, med Aftensang i Enden,
Og salig Søfrens Arithmetica
Var al den Læsning, som han uden Skiænden
Af Amts-Calisen slap heelsvet fra.
Lykfalig den, hvis tarvelige Hierne
Kan af saa smaa Portioner blive mæt!
Ak! i min stakkels Fætters sultne Stierne
Stod skrevet: Faae Bekomsten ei saa let.
I føie Tid han stopped' sig i Panden
Fast hele Sognets Sort paa Hvidt,
Og nød den eene Tome paa den anden
Med idelig forstærket Appetit.
Jeg een Anmærkning dog maa hertil lægge:
En Slughals i et Fad, en Slughals i en Bog:
De sluge begge,

Den

Den eene sig for mæt, den anden sig for klog —
Det første Kroppen kun, det sidste Sielen skader:
Jeg derfor mindre hint, og meere dette hader;
Og meget heller her fortælle gad
Hvis Sandhed ikke bandt mig Munden:
At Fætter stræbte meer i tilladt Fad
Med Skeen at randsage Bunden,
End i forbudne Bog, at vende sidste Blad.

Den lærde Verden vil, til Fætters Ære,
Det veed jeg nok af modsat Mening være;
Men ak! men o! Gud naade den,
Som kun den lærde Verden har til Ven
Den, for det første, kun er meget lille, *)
Den, for det andet, er gemeenlig svag,
Den, for det tredie, sig gierne holder stille,
Og, for det fierde, gier min Fætter en god Dag.

Men

*) Man maae ikke formænge den lærde Verden med den studeerte Verden. Der er næsten ligesaa stor Afstand fra den Studeerte til den Lærde, som fra den Lærde til den Vise. F.

Men atter til Historien tilbage —
(De Parentheser har Sieur Satan skabt!
Med dem kom ind i Verden Langheds Plage,
Og Kortheds skisnne Paradiis blev tabt.)
I Stapelstaden vare tvende Skoler,
Den eene lav, den anden høi;
I begge lærte man — at gisre Støi,
Og mellem allehaande Caprioler,
At bande, kives, baxes, og lidt meer —
Paa gode danske Skolegangs Maneer.
Et hundred Børn, som Bier i en Kue, *)
Ommylred i den Laves Stue,
Til riisbevæbnede Despot indtreen,
Og med en Degne-majestætisk Mine,
Som spaaede Næsen Puf og Bagen Pine,
Jog paa sit Sted, som Lynet, hver og een —
Hvorpaa fra Fibelbrættet til de Stykker,

Velsa-

*) I Hulbye og andre Landsbyer siger og skriver man Kue istedenfor Kube.

Velsalige **Pontoppidan**
Som Troens Grændseskiel har streget an
Og overladt til dem, Geniet trykker —
Religionens heele Theorie
I sammenblandet Skraal og Skrig og Knurren
Blev ramset uden ad og opædt inden i
Til sand Opbyggelse, for Folk, som gik forbi
Og hørte denne Christendommens Surren;
Indtil det høistforønskte Bortgangs Bud
Adspredte Sværmen, der for Glæde reent af Lave
Paa Kirkegaarden mellem Fædres Grave
Med brudne Been ombytted' Hovedbrud. *)

Aldeles anderledes var den Høie,
Hvor med den bare Troe man ikke lod sig nøie.
En halv Snees Drengebørn af Stand,
(Der i Corsøer er meget rare)
Hvis Mødre Fruer og Madammer vare,

Blev

*) Dette Sted er, som flere andre, alt for localt. V.

Blev oplært her i alt hvad tænkes kan.
Pontoppidan,
Der hisset var **Peripherien**,
Var **Centrum** her; med mindre Hovedbrud,
End hist man til ham gik, man her gik fra ham ud
Til Sprogene, Geographien,
Historien, og selv Philosophien.
Det var et saligt Syn om Vinteren, at see
Med hvilken Mængde Bøger, spændt i Belte,
Om Morgnen efter nattefaldne Snee
Hver af Eleverne saaes giennem Gaden ælte.
Min arme Fætter ofte saae det an,
Og allenstund derved hans Tænder løb i Vand —
"Ak!" tænkte han (og ak! jo meer de spanked'
Jo stærkere hans Hierte banked')
"Ak! hvorfor er din Fader ikke rig,
"Hvorfor er dog din Moder ei Madamme,
"At denne Lod dig ogsaa kunde ramme?
"O Himmel! vilde du bønhøre mig,

"Og

"Og mild i denne Skoles Himmelglæde
"Ved et Mirakel, eller saa omtrent,
"Mig blot en tolvte Part tilstæde!" —

Et sligt Mirakel var i Byen aldrig hendt
Den Skole var, som hvert et Himmerige,
Tilgiængelig allene for de Rige —
Naturligviis! for intet intet faaes.
For tvende Skilling høit, per Dreng og Pige,
Man i den lave kunde slaaes,
I denne derimod det kosted' vel en Daler,
Foruden Bøger, Blek, og Pen, og Linealer.

Til Lykke var den Skoles Precepteur
(Saa kaldte man ham i Corsør)
En Mand af stort Genie og den Geniet egne
Point d'honneur,
Der ikke findes lettelig hos Degne;
Han fandt det under sig og sit Genie,
At lære Børn at læse, skrive, regne —
Som han for Resten var ei reent ukyndig i;

Men

Men derimod Latin, Geographie,
Historie, Moral, Philosophie
Han ikke havde holdet mod sin Ære
Selv mindre vorne Børn at lære,
Hvis ei en lille Hindring, nemlig den,
At han det alt for længe siden
Aldeles havde glemt, og ei gad spilde Tiden,
Med nu at lære om igien,
Ham havde nødt til den bequemme Maade,
At lade Skolen selv sig raade.
En delikat Samvittighed
(Som Folk af Point d'honneur er gierne plaget med)
Forbød ham midlertid, endskiønt med frelsed Ære,
Aldeles rolig i sin Mag at være;
Hver Mand af stort Genie sig nemlig føler tidt
Om just ei Patriot, saa dog Cosmopolit —
"En Smule," tænkte han, "var det og nok saa lidt,
"En Smule burde Børnene dog lære,
"At skrive for Exempel? Jeg vil see

"Hvorledes jeg udfører den Idee —"
Tænkt! sat i Værk — En anden havde nøiet
Sig med den Selvbevidstheds søde Lyst,
At have klækket ud i cosmopolske Bryst
En Plan, som har det Heeles Vel for Øiet,
Og ladet det ved sit Desidero
Beroe.
Men denne Statsmand *) var i dette, som i meere
Just skabt til at realisere.
Der om min Fætters Skrift gik Rye
I begge Skolerne og i den hele Bye —
Hvor underlig sig Lykken dog mon føie!
Han pludselig blev hensat i den Høie.

Hvor-

*) Min Fætter har Ret. En Skoleholder, og især en Skoleholder, som den her beskrevne, kan gierne kaldes en Statsmand; med mindre man vil nægte, at en Konge kan belægges med dette Navn. Jeg, for min Part, holder for, at det Ordsprog: Spørgsmaal om Kongen er Adel? særdeles passende kan paralleleres med det: Spørgsmaal om Kongen er Statsmand?

D.

Hvordan han loe, hvordan han sang,
Og hvor han græd, og hvor han sprang,
Og hvor han reent af overvættes Glæde
Gik fra sig selv og sin Forstand
Til dette de Corsøerske Musers Sæde,
Jeg ei beskrive vil, fordi jeg ikke kan.

Men derimod hvorledes han nu lærte,
Hvad han begiærte:
Den hele høiere Theologie,
Historie, Geographie,
Latin især, og hvad der hører til —
Med slig en Grundighed, at før et Aar var omme
Han sandtes udlært efter alles Domme —
Jeg ei beskrive kan, fordi jeg ikke vil.

Men udlært i Corsøer ei vilde sige meget;
En critisk Theolog af vores Rørbyes Værd *)
Man der endogsaa havde kaldet lærd
I Fætters Tid. Oplysningen er steget

*) See Recensionen over Nysa i Kritik og Antikritik.

Og, som man siger, dagligdags tiltager
Mangfoldig der, som andensteds;
Man Salomon fra Jørgen Hattemager,
Og klogt fra dumt at skille nu begynder,
Og skal, som jeg har hørt, med mangen Arvesynder
Ei længer være nær saa vel tilfreds,
Som den Tid. — Jeg, for min Part, ei just ynder
Den overalt nu giængse Lysen op,
Men haaber med en hver gudfrygtig Synder,
Naar jeg betragter dens vanhellige Galop,
At man dertil i Tide siger Stop,
Før det for sildig er, som snart kan hende,
Og inden, før man rigtig seer sig om,
Den heele Christendom,
Med Moses, Arvesynd og andet Prent
I vores gode gamle Testament,
Pontoppidans og Augsburgs Confession,
Og Universitetets Fundation,
Samt al den øvrige Religion,

Til

Til Harm for hver dens Vægter og Patron,
I Bund og Grund blir løbet overende. *)
Oplysning er ret brav til Tid og Sted,
Naar der er Maade med
Men, naar den gaaer for vidt, som hos de Tydske,**)
Naar Grublen, om det Sande selv er sandt,
(Man har jo noget sligt af — denne — Kant,
Der ingen Ting skal see saa grant?)
Kort, naar Fornuft sig mænger deriblant —
Saa skielve bør hver Jydsk — og vi er' alle jydske.
Og sandelig det lader til
I vore Dage, eller vore Nætter,
Som om man efterhaanden glemme vil — —
Men hillemen! jeg glemmer reent min Fætter —
Han nu var meer ulykkelig end før;
Han havde smagt en Dryp af denne Kilde,

*) See Hr. J. H. Rørbyes Erklæring i No. 11. af Kritik og Antikritik Pag. 175. 76. hvis noget af dette Blad endnu svømmer oven paa Lethe.

**) Ikke at tale om de Franske.

Hvis Væld man udsømt ham forsikkre vilde
Fordi dens Brønd her virkelig var tør —
Men skiønt han rigtig nok i begge disse Skoler
Ei kunde lære meer, end alt han havde lært,
Fandt han det dog en smule sært,
Om ei et Steds imellem begge Poler
Der skulde gives een endnu, hvor man
Dog i det mindste vidste meer end han.

"Der gives saadan een, der gives flere;
"Men ak! der hører Penge til
"Et fattigt Barn kan ikke strax studere,
"Fordi det vil —
"I Slagelse, min kiere! for Exempel
"To Miil herfra er sligt et Viisdoms Tempel;
"Men Veien er dertil, som den til Verens, lang
"Og trang." *) —

"Den være, som den vil! man kan jo rende,
"Naar man har Mod og Lyst, til Verdens Ende —"

"Net

*) Den nye lige Landevei var den gang ikke anlagt. V.

"Ret saa! men det er ikke dermed giort!
"Betænk, min lille Ven, han har en Mave,
"Der ogsaa vil en smule Næring have —"
"Oh! Vand og Brød dog koster ikke stort! —"
"Ret saa! Men for at finde hvad han søger,
"Behøver han, foruden dette, Bøger;
"Hvor faaer man uden Penge disse fra? —"
"Men der er dog Stipendier." ..... "O! ja!
"Men deels man faaer dem ikke strax i Hænde,
"Et Prøve-Aar maae først gaae halv til Ende;
"Deels gaae de Fløiten til Logie, til Brænde,
"Til Pen, Papiir, og Lys, etcetera.
"Lyd han mit Raad, og lad den Grille fare!
"For sildig han fortryder den engang!
"Den Tempel-Vei, som sagt, er alt for lang,
"For knudret, tornet, og for fuld af Fare! —"
Men ak! Exempler nok man har derpaa:
Naar eengang skrevet staaer i Skiæbnen "Gaae!"
Saa byder al Fornuft omsonst os staae.

Forgiæves strøbte man, ved Faren at belyse,
At faae min Fætter til for dette Tog at gyse,
Anførte ham Exempler sidst og først *)
Paa Lærde, som krepeerte var' af Gield,
Poeter, som omkomne var af Tørst,
Og andre, som var' sulted reent ihiel; **)
Og viiste ham, som i et Perspectiv,
Sit hele følgende Studeringsliv —
Omsonst! han trodsed' alt; han havde lært at fryse,
Var vant til Sult og Tørst, og lod sig ikke kyse.

I Slagelse var giængs den ægte danske Skik,
(Jeg siger ægte dansk, thi alle danske Skikke
Just er det ikke)
At give fattig' Børn, som der Oplysning fik,

Ved

*) Det skulde egentligen hedde først og sidst; men et Hysteron Proteron imellem giør, efter mine Tanker, især i Poesien, en fortræffelig Virkning. F.

**) Historia Litteraria, saa vel den nye, som den gamle, vrimler af slige Exempler. F.

Ved eget Bord at spise og at drikke —
Og vee min Fætter, om det ham af Minde gik!
Om ei hvert Smørrebrød, som gav hans Hunger Lise,
Hos Stolpe, Clausen, Andersen, og Glise,
End mindede ham tidt, naar Sialland synes slem,
At dog Goddædighed har der sit sande Hiem!
O! vidste jeg, at det ham nogensinde,
Selv i det næste Sekel, gik af Minde,
Jeg slængte Pennen strax, og angred hvert Minut,
Jeg havde spildt paa her med Rimets Lage
At salte hen til Verdens sidste Dage
Et Levnetsløb, som burde gaae caput! *)
I Tillid til at han og kunde nyde
Sin Deel i denne giæstfrie Hielpsomhed,
Og stolende paa hvad der kunde flyde
For Resten af hans lærde Sveed,
I Troen til det Forsyn, som fra Hunger

*) Nei! kiere Fætter! frygt ikke herfor. Altid skal mit Hierte med Taknemmelighed erindre disse Velgierninger.
B.

Beskiærmer hielpelose Navneunger,
Besluttede man endelig hans Roe
Med, efter meget contra, meget pro,
At skikke ham til denne sorte Skole,
For paa Latin at lære der den Troe,
Som hialp saa mangen i den sorte Kiole.
Man mærked' og, (imellem os!) *)
At Fætter egentligen var i Grunden
Langt mindre stærk i Næven end i Munden,
Et Slags Rhinoceros,
Som Alskens Bøger kunde sluge;
Men ellers var til ingen Ting at bruge.
Man læste af hans Physiognomie,
At Klogskab ei var det, som han stak dybest i,
Og at han neppe nogensinde
Paa Snildheds Vinge
Sig til den mindste Lykke vilde svinge;

Man

*) En skion Hemmelighed, som man kun betroer Publikum! B.

Man læste af hans Handlinger og Ord
At han sit eget Navn stod Fare for at glemme,
Og at han egentlig ei havde hiemme
Paa denne Jord;
Man læste af hans Helbred, at han ikke
Til meget Slid og Slæb sig vilde skikke;
Man slutted' af det alt, tilsammenlagt,
At han var — et Rhinoceros, som sagt.

Nu er til Lykke brugeligt paa Landet,
At, naar et Drengebarn ei duer til andet,
Og intet Hoved har, selv ikke til en Læst,
Saa, for at danne det til Lærer eller Præst, *)
Man slænger det i den latinske Skole hen.
Hvad Jorden bruger ei, forøres Himmelen.
Det synes underligt; men det er intet Under;
Den Vedtægt sig paa gamle Støtter grunder:

Erfa-

*) Det er to ganske forskiællige Embeder, som man veed. En Lærer er ikke altid Præst; og en Præst er endnu mindre altid Lærer. F.

Erfaring os har lært, at hver, som gaaer paa to,
Selv den, som ei tilgavns kan vogte Svin,
Kan lære hele Troen paa Latin,
Og vogte Kirkens Faar med samme Troe.

Hvorledes man nu rusted ud min Fætter
Med nye Støvler og med nyvendt Kiol,
Med Kalvekryds og med Mansketter,
Hvori han kunde skinne, som en Sol
Imellem hine Sole,
(Jeg kalder Sol i aandelig Forstand
Enhver som lyser op et Land,
Og a priori hver, som gaaer i Skole)
Hvordan han Afsked tog, hvormeget Vand
Udgydet blev, med meer, jeg her fortæller ei —
Hvordan han endelig den trange Vei
Til Templets Port fik lagt tilbage,
Og ved dets blotte Syn forglemte al sin Plage,
Hvordan i dette Syn han strax fornam
Skinbarlig alle Muser hilse ham,

Og

Og følte Phœbus selv, livagtig, op ad Dage
Med al sin Guddoms Ild og Kraft og Lyst
Beaande hans af Glæde spændte Bryst —
Jeg det og meer endnu beretter ikke heller;
Fortælle hvo der vil, deslige Bagateller.

Jeg springer Vei og Port til Templet reent forbi,
Og som Homer (den jeg i alle Stykker
Gad fulgt) har giort for mig, min Læser rykker
Med Fætter i en Snup midt ind deri. *)
Der staaer han. Lad ham staae! Imidlertid
Vil Læseren og jeg ei tabe reent vor Tid,
Men see os for i Veien noget om
I dette Rectordom.

Latinske Skoler ere Monarkier,
Og deres sorte Hobe, som i meer,
I Dragt, i Sværmen, og i den Maneer

De

*) - - - - - - festinat & in medias res,
Non secus ac notas, auditorem rapit.

Hor.

De styres paa, fast alt tilfælles har med Bier,
Paa tvende Smaating nær:
En Dronning,
Og Honning —
En Rector have de for hin,
Og Honningen er her Latin.

Og denne Skole var et Despotie
Med Adel og Aristocrater i,
Af alle Former, hvori Tyrannie
Den arme Menneskhed fordanner og forqvakler,
Den værste! Selv aldeles Anarchie
Udklækker ei saa mange Stakler,
Kun Død er dennes Frugt; men hins er Slaverie.

Regenten, som ved Kunsten, trods Naturen,
Var bleven dens Tyran
Var en Pisistratus *) — Censuren

Gik

*) Om den Tyran Pisistratus kan man læse en Hoben hos Herodotus, Athenæus, Plutarchus, Justinus, Elianus, o. f. Det smukkeste af alt det man veed om ham fortal-

Gik ham ærbødigen forbi, som Mand,
Som Rector, og som Lærd — men nødt til Sværdet
Af tusind Misbrug, som hans Formand lod
I Anarkiet fæste Rod,
Af Iver for sin Pligt han havde hærdet
Et Henri Quatre-Bryst
Til Josephs Lyst *),
Og med en Strænghed uden Lige
Holdt i bestandig Zittren Skolens Rige.

Regierte

fortæller Valerius Maximus i sin 5 Bogs 1 Kapitel. Et ungt Menneske mødte engang Prindsessen hans Datter paa Gaden, og løb til i sin Forvivelse eller Henrykkelse, eller rimeligviis i begge (quippe amore accensus) og kyste hende. Hans Gemalinde fordrede den forvovne Elskers Liv. "Skulde vi dræbe dem, som holde af os, svarte Tyrannen, hvad skulle vi da gjøre ved dem, som ikke lide os?" og gav det unge Menneske sin Kiæreste. Slige Tyranner holder jeg meget af. F.

*) Joseph den anden, som nu skal være død, siger man. F.

Han er virkelig saa aldeles død, som man kan ønske sig, for over et Aar siden; men i Hulbye har man de udenlandske Efterretninger meget sildig. B.

Regierte Mennesker til Vederlag regiere,
Og strængt regierede regiere strængt;
Tyrannens Slaves Træl vil og tyranniſere,
Trykt vil han trykke, doppelt, trykke meere;
Hængt Mand vil have hele Verden hængt.
Man overalt ſig kan til denne Sandhed ſtave:
Den ſtrængeſte Deſpot er juſt den ſtørſte Slave.
Tyranniſeer! tyranniſeret vær!
Det kommer ud paa eet — ſaaſnart man ſelv vil byde
Maae man til Vederlag en anden lyde
Og den, ſom lyder hiſt, vil omvendt byde her.
Jeg veed det med mig ſelv med hvilken zevſiſk Truen
Jeg ryſter min forældede Paryk
Og ſlynger Tordenriſet rundt i Stuen, *)
Naar Præſten over mig har giort ſig alt for tyk.
Ham Provſten gav formodentlig en Snippe
Jrretteſat af Biſpen, der
Høit over mig og Præſt og Provſt ophøiet er
Den førſte Høg i dette Høge-Knippe.

Qvo

*) See Homers Beſkrivelſe paa Jupiter. i. p. l.

Qvo jure nu den første Første blev?
Qvo jure den, som ei regieres meer, regierer?
Der staae vi! Tusind Lærde skrev
Derover sig og tusind Giæs ihiel *)
For og imod med lige Skiæl,
Og end, i Mangel af et Himmelbrev,
Man lige klog derover disputerer.
Jeg ei vil søge den Dispyt —
Jus pædagogicum — derover gad jeg skrive
En Bog; men over Jus divinum .... Pyt!
Det lar jeg blive.
Det Skolarkie, som her jeg taler om,
Hvis Ark med al den Ret, som dydig Iver,
Retskaf-

*) Siger i det mindste 20,000 Penne. Synderligt nok ellers, at det Dyr, som spiller en saa vigtig Rolle i Verdens Oplysning, er eet af de allerdummeste blandt alle fiærede og ufiærede Væsner. Jeg har ofte Umage med at forestille mig dette; og jeg kan umuelig troe, at den Gaas, hvoraf Pennen, der skrev Contrat Social, blev trakt, har været en almindelig Gaas.

Retskaffenhed og Kundskab eene giver,
Til Zeptret kom,
Indvortes var i Bund og Grund fordærvet,
Og Sobradise selv er ikke meer udnervet
Af Politikens Utugt end det var. *)
Nu er det Smørrebrød Pisistratus at være,
Naar man i et Athen kan styre, raade, lære,
Og naar en Solon man til Formand har;
Men i en Hellig-Anders-Skoles Rige, **)
Hvor salig Otte Rud i forudsalig Slum

Lod

*) Kongeriget Sobradise skal dog være i en meget jammerlig Forfatning, efter næsten alle Beretningers — Taushed. Siden Cervantes, der i sin udødelige Don Quixotte gjorde det den Ære, at ommelde det, har ikke een eeneste Skribent af Berydenhed værdiget det Erindring. F.

**) Hellig Anders er Slagelses Patron. Han indreed alle Byens vidtloftige Marker i een Nat paa et nattegammelt Fol, og var saa hellig, at han kunde hænge sine Handsker paa Solens Straaler. Hans Begravelses Høi er endnu at see paa høire Haand af Veien til Corsøer. F.

Lod fem og syv bestandig være lige,
Og Peer, som Povl, bestandig være dum,
Man ei saa let i første Øieblik
Realiserer Platos Republik.

Blandt hundred andre Slendrianer,
Som der i Mørket havde fæstet Rod,
Urokket, endelig urokkeligen stod
Den Primret, som en Mesterlectianer
Gav Hals og Haand i Skolen over hver
I alle mindre Klasser. Fiern og nær
I vores, Pavens, og i Tyrkens Egne,
I hele Herskeriets Allevegne,
Hvis Negerhelvedet *) man gaaer forbi,
(Og hvo tør vove blot sit Blik deri?) **)

*) Vestindien. Min Fætter har Ret. Det vil falde vanskeligt, saa aldeles at realisere Himmerig nogensteds paa Jorden, som man virkelig her har realiseret Helvede.

B.

**) Min Fætter bliver altid heftig, og taber undertiden al Fatning, naar han kommer paa denne Materie. "Forbandede

Omsonst man leder om dets Mage.
I dette Øieblik, skiøndt ikke saare frie,
Jeg i mit hersoms Slaverie
Dog tænker gysende derpaa tilbage.
For Resten herskede deri
Spil, Slagsmaal, Dobblen, al Slags Blasphemie,
Og selv en lille smule Tyverie,
Med meer, som man i alle Skoler hitter,
Og som dog alle Muser og Chariter
Gaae rødmende forbi.

Saa var Forfatningen, om ikke værre,
Da den nysnævnte Rector kom,

Og

bandede være de Forfattere, som misbruge deres dialectiske Vid under Navn af Philosophie til at forsvare denne diævelske Handel og Behandling, som naar alle Smaating engang ere kastede overbord i Lethe og blot de større Masser blive biergede i Historiens Baad, vil komme Efterverdnen til at gyse for de Aarhundrede, vi have kaldet de meest oplyste." Man maae ikke forbande Mennesker, kiære Fætter, sagde jeg. "Jeg forbander ikke Mennesker," raabte han, "jeg forbander disse Forfattere."

B.

Og fandt at alting burde støbes om.
Misbrugene var allerede færre
Da Fætter kom derhen;
Men der var fleer end nok igien,
Desværre!
Primretten stod især med doppelt barske Miner
Paa det nedbrudte Tyveries Ruiner.
Min Fætter, som vi lode staae,
Blev strax ved Skolens Indgang lidt confus,
Da han fornam, at hver var med ham dus;
Een efter anden til ham sagde saa:
"Du er Notarius!"
Hans Hierte skiælv af Glæde ved den Ære,
Som forekom ham ufortient —
"Jeg ikke værdig er; men stræbe skal, at lære...
Begyndte han .... "Der er en Styver! hent
Mig strax en Spegesild!" var Svaret —
"De spøger." — "Slyngel!" sagde han
Som rakte Styveren, "nu spøger man

Med slig en Slyngel? er du vel forvaret
I Hovedet? gaae strax!" — Men om jeg strax ei gik? —
Et vældigt Dreiſign i samme Øieblik
Ledsaget af et Skrald af Strube-Torden
Min arme Fætter lynede til Jorden.
Saa var hans Indtog. Jeg har blot fortalt
Den første Hilsen, som et kort Exempel
Paa Høfligheden i de Muſers Tempel;
Den i et enkelt Træk os maler alt.
Af denne Sort der gaves daglig mange;
Men jeg dem ikke her opregne vil —
Vær ikke bange!
Der vilde gaae for mange Giæs dertil. *)

* * * * *

Aar

*) Her følger i min Fætters Manuſcript tolv Sider, som jeg, i det mindſte ikke for denne Gang, vover at lade trykke. Ikke fordi deri findes det mindſte, som jo alle Reſcripter, om de end ſtode ved Magt, vilde rigtig forklarte tillade; men fordi den Lov, som er mig, om ikke min Fætter helligere end alle Politiemeſter-Kiendelſer, forbyd

Aar Syttenhundrede og to og firsindstive
Han endeligen ud af denne Skole slap
Til Universitetet — — *)

* * * * *

— — — — Hip som hap,
Der efterlod sig en bestandig Slum,
Hvori han tog (i Drømme, som det hedder)
Med tredive Samvittigheder **)

forbyder mig det. Det er nemlig det store Bud, som rigtig nok ikke staaer paa nogen af de Mosaiske Tavler; men som er indskrevet, eller i det mindste burde være indskrevet i alle christne og hedenske Skribenteres Hierter: Kied ingen Læser til Døde. Jeg har frygtet, at dette kunde blive Tilfældet, hvis jeg længer underholdt mine Læsere med et Liv og Levnet, som begyndte skrækkeligen at kiede mig selv. Har jeg taget Feil, skal det være mig inderlig kiert; thi, uagtet jeg ikke selv har skrevet det, er det dog skrevet af en Person der staaer i nøie Forbindelse med mig, og Blodet, som man veed, er, i hvor tyndt det er, dog altid tykkere end Vand. B.

*) Atter en Hiatus — af samme Aarsag.

**) Den praktiske Philosophie antager tredive Samvittigheder (hor Conferenceraad Obelitz's Coll. de XXX Con-

Examen philosophicum.

Hvoraf han vaagned' op til alskens Qvide;
Nu fik han først tilgavns hvad Verden var at vide,
Og blev, af Satan tilskyndt først,
Af Hunger deels, og deels af Tørst,
Af Graad, og stundom selv af Latter,
Men først og sidst af Kierlighed — Forfatter.

Man af hans Liv og Levnet kan
Udpine, hvis man vil, den Lære:
At et og andet i vort Land
Er ikke som det burde være,
Mindst det, hvorpaa det øvrige beroer:

Opdra-

Conscientiis). Det er altid got, og især hvad Samvittighed angaaer, at have noget at løbe paa. Man har, foruden denne faste Stok, endnu adskillige andre, f. Ex. Jorddrots-Samvittighed, Recensent-Samvittighed, Capellan-Samvittighed, den gode Samvittighed, som et von, o. s. v. giver. Den, Horaz taler om: Nil conscire sibi, nulla palescere culpa, er, hvis den ellers nogensinde har været i Brug, for længe siden af Moden.

Opdragelsen. Ak at jeg denne Tanke
Med Sandheds egen Hammer kunde banke
I alle Hoved-Hierner i vort Nord: *)
At den er overalt det vigtigste paa Jorden
Til Enkeltens og til det Heles Gavn!
Og hellig være hver den Ædles Navn
Tre Gange hellig! hellig! hellig være
Den Borgers, Statsmands eller Fyrstes Ære,
Som virksom stræber at afhielpe dette Savn,
Og derved skabe Lys og Liv og Lyst i Norden!!!

*) Det er reent omsonst at ville banke den i dem, som have Hierne blot i Maven.

Ende paa Biographien.

Real-Register.

A.

Aand (den onde) er ikke kommen riigtig ud af Forfatteren, p. 12. er i Grunden ingen Aand, p. 13. i Noten. har baade Kiød og Been (sammest.) er alleregentligst bare Kiød (ibid.)

Achab (Kong) fordømmes, p. 23.

Arvesynd, holdes ikke nok som i Hævd, p. 36. Arvesynder (en) begynder at tabe sin Credit, (sammest.)

Augsburg, denne Byes Confession holdes nu omstunder ikke hellig nok i Kiøbenhavn, p. 36.

B.

Baggesen (Jens) er født et Steds i Norden, p. 10. er aldeles ikke af Adel, p. 11. nedstammer fra Noah, o. s. v. (see Forfatter.)

Bastille (la) see Revolution.

Biographie (Forfatterens) er ikke hans Fatters — er kun skreven af hans Fætter, p. 7. Det er uvist om den er latterlig, p. 1. Der er meget lidt besynderligt deri, p. 25.

Biographier (Plutarks) deri findes ingen Efterretninger om Plutark p. 7. i Not.

Biram (istedenfor Abiram) tages af Fanden, p. 23.

Bisp, veed meest om Djevelen, p. 13 i Noten.

C.

Christendom, dens Surren, p. 30. (den hele) staaer Fare for at kuldkastes, p. 36.

Cora (ikke Naumanns) gaaer til Helvede, p. 22.

Corsoer, Nygret siger ikke meget om samme, p. 10. Hvor langt Firstiernen Sirius er fra denne Bye, p. 15. Drengebørn af Stand ere meget rare der, p. 30. Dens Lærde vare for endeel Aar siden temmelig Orthodoxe, p. 20:23. Beskrivelse paa dens daværende Skoler p. 29:38. Dens Oplysning, p. 35.
Cosmopolit, hvem er, p. 33. Mangen saadan lader det beroe ved Ønsker. p. 34.

D.

Dathan, gaaer Pokker i Vold, p. 23.
Degn, skal tidlig degne, p. 17. kan med Tiden blive meere, p. 18. kan alting blive, p. 19.
Diaconus, see Degn.
Dievelen, er fornem, p. 13. har adskillige menneskelige Egenskaber, (ibid. i Not.) er ikke kommen rigtig ud af Forfatteren, p. 12. rager adskillige Personer til sig, p. 23.
Dievlene, kunne smerpe sig sammen, p. 13. hvor mange der kunne gaae i et Fingerbøl, (sammest.) om de have samme Oprindelse, som Degne? p. 23.
Drog, til at blive det behøves ikke stort, p. 18.

E.

Engle, tænde Himmelens Lamper, p. 14.

F.

Fama (Gudinden) om hendes Dulcian, p. 10.
Fayette (la) see Revolution.
Forfatteren, hvad han hedder, p. 10. hvor han er fød, (ibid.) har en Faer, p. 10. og en Moer (ibid.) er kun bleven maadelig dobt, p. 12. poxer, p. 14. rider paa Kiepheſt, (ibid.) spiser Pebernødder, og begynder at tænke, (sammest.) spørger, p. 15. og bliver ved at spørge, p. 16. roser tarvelig Forstand, p. 18. slaaer sig til Bogen, p. 19.

Forfatteren, bliver aldeles forhexet af Satan, p. 21. tager Dievelen og Voltaire i Forsvar, p. 22. jages altsaa fra Bogen igien, p. 24. og bliver tolv Aar gammel, (ibid.) bliver Skriverdreng og Steegvender, p. 25. faaer Lede til Steegvenderiet, p. 25. og forsvinder, p. 26. kommer igien, og bliver hensat i den høie Skole i Corsoer, p. 34. gaaer fra Forstanden af Glæde, p. 35. studerer den høiere Theologie, og bliver udlært (sammest.) men savner dog noget, p. 28. og gaaer til Slagelse, p. 44. hvor han hilser paa Museerne, og hilses af dem, p. 54. kommer til Universitetet, p. 55. tager Examen Philosophicum, p. 55. og bliver endelig: Forfatter, p. 56.

G.

Giæs spillé en betydelig Rolle i den lærde Verden, p. 34.

H.

Haar (sorte) blive hvide med Alderen, p. 14.

Hattemager (Jørgen) bliver ikke altid nokſom distingveret fra Kong Salomon. Man begynder denne Distinction i Corsoer, p. 36.

Hedninger, kunne sige hvad de ville, p. 19. har talt med Agtelse om Studering, (sammest.) fordømmes, p. 24.

Henrik den fierde, noget om hans Bryst, p. 47.

Hierne, bor sloifes, p. 5. Hovedhierne, p. 57.

Himmelen, maae tage til Takke med det Jorden ikke bruger, p. 43.

Himmerig, er kun tilgængeligt for de Rige, p. 32.

Homer, Lovtale over ham, p. 45.

Horaz, citeres sammesteds.

Hübner, Recension af hans Geographie, p. 27.

Hunghen, meer om ham see p. 15.

J.

Jesabel, (Dronning) hendes Skiæbne, p. 23.

Judas, staaer imellem Pilatus og Mahomet, p. 23.

Jus, (divinum,) p. 49. (pædagogicum), (ibid.)

K.

Kant, grubler paa Tydsk om det Sande er sandt; igiendrives, p. 37.

Katte, hvi de fange Muus, p. 17.

Karper, kunne ikke leve i salt Vand, p. 11.

Karusser, see Karper.

Klokkere, befidde den sande Philosophie, p. 527.

Kube, kaldes i Hulbye Kue, p. 29.

L.

Latin, er Honningen i de latinske Biekuber, p. 46. betyder ikke meget i Corsøer, p. 33. 34.

Lethargie, see Klokkere.

Lærde, en Hoben af dem crepere, p. 40.

Lykke, hvor underlig samme kan feie sig, p. 34.

M.

Mahomet, fordømmes p. 23.

Mave, bør besættes, p. 5. har sin Hierne for sig selv, p. 57 i Not.

Medicin, den beste, p. 8.

Moses, staaer i Fare for, at løbes over Ende, p. 36.

Muser, ere prostituerte, p. 4. hilse paa Forfatteren, p. 44.

N.

Noah, bierger det menneskelige Kiøn, p. 11.

O.

Oplysning (Lumieres Aufklärung) er steget mangfoldig i Corsøer, p. 35. gaaer forvidt hos de Tydske, p. 37. ikke at tale om de Franske, (ibid. see Noten). for den skielve de Jydske. (see Jordrotternes Klage.)

Opdragelse, dens Nødvendighed, p. 57. staaer ikke paa de beste Fødder i Norden, (sammest.) Velsignelse over dem, som bidrage til dens Forbedring (in fine).

P.

Paven, meget lidt om ham, p. 51.
Parentheser, fordømmes, p. 29.
Pilatus, ligesaa, p. 23.
Pisistratus, meget om ham, p. 46. om hans Kone, p. 47. om hans Datter, (sammest.)
Philosopher, fordømmes, p. 23.
Philosophie, see Klokkere.
Phœbus, prægtig Beskrivelse paa ham, p. 45.
Point d'Honneur, er Geniet egen, p. 32. er gierne forbunden med en delicat Samvittighed, p. 33.
Pontoppidan, hans Apotheose, p. 30. har bestemt Troens Grændser, (ibid.) er Peripherie paa et Sted og Centrum paa et andet, p. 31. hans Confession er færdig at gaae i Løbet, p. 36.
Præken er, det gaaer got, naar man holder sig til den allene, p. 20.

O.

Ovide, (Forfatterens) begynder for Alvor, p. 56.

R.

Rector, see p. 46. 47.
Religion, hvad didhører, p. 36. dens Theorie opramses og opædes, p. 30. Man vil løbe den overende i Nysa, p. 36, 37.
Revolution, (i Philosophien) see Kant. (den franske) derom tales intet i dette Værk.
Rhabarbra, om det og Indgefarer Guds Gaver, p. 15.
Riqvetti (l'ainé, ci-devant Mirabeau) see Revolution.
Rhinoceros, see p. 42 og 43.
Rørbye, er critisk Theolog, p. 35. hans Værd, som Theolog, (sammest.) vilde være bleven anseet for lærd i Corsør for 12 Aar siden, (ibid.) hans Erklæring, p. 37. i Noten.

S.

S.

Samvittighed, er delicat hos Folk af Point d'Honneur, p. 33.

Samvittigheder, hvor mange man bruger til Examen philosophicum, p. 55. man kan ikke have for mange at løbe paa, (sammest.)

Salomon (Kong) er en ganske anden Mand end Jørgen Hattemager, p. 36.

Satan, see Djevelen.

Sielland, Goddædighed har hiemme der, p. 41.

Sirius, er den nærmeste af alle Fixstierner, p. 15. hvor langt den er fra Forfatterens Hiem, (sammest. i Not.)

Skikke, alle gamle ere gode, p. 8.

Skoler, deres Tilstand i Corsøer, p. 29-35. Beskrivelse paa den høie, p. 30. 31. paa den lave, p. 29. 30. hvad man lærte i begge, p. 30. (Latinske) ere Monarchier, p. 45. deri slænges hovedløse Drengebørn, for at dannes til Præster og Lærere, p. 43. sammenlignes med Biekuber, p. 45. Beskrivelse paa den i Slagelse, p. 46-50.

Skriverdreng, duer ikke til Helt i et Episk Digt, p. 26.

Slagelse, ligger 2 Miil fra Corsøer, p. 38. sammesteds er et Visdoms Tempel, (ib.) Veien dertil er lang knudret og tornefuld, p. 39. om den ægte danske Skik i denne Bye, p. 40, 41.

Socinus, fordømmes, p. 24.

Sol, (Solen) skiuler sig om Natten bag Plankeværket ved Verdens Ende, p. 14. løber uden Been, p. 16. Sol i aandelig Forstand, p. 44. Sol a priori, (ibid.)

Spinoza, fordømmes, p. 24.

Statsmand, hvem er, p. 34. Om en Konge altid er Statsmand, (ibid.) (en) i Corsøer er skabt til at realisere, (sammest.)

Stierne (Fix-) hvor langt den nærmeste er fra Corsøer, p. 15.

Stierner, Refutation af det bekiendte: "Os homini "sublime dedit, coe- "lumque tueri jussit & "erectos ad sydera tol- "lere vultus. p. 5.

Storke, om alle Menneskeer blive hentede af samme? p. 16.

Studering, sætter Flode paa Fornuftens Melk, p. 6. har taget Overhaand i disse Riger, (sammest.) er Børnespil, p. 19. og unyttigt Fias, p. 20. er skadelig for Steegvendere, p. 24.

Søen, hvad der er bag ved samme? p. 15.

T.

Tiden, er en Hest, p. 3. render og som en Hest, p. 24. kan lægges sammen, som en Traad, p. 3. er en Mus, p. 4. gnaver paa Melkveiens Oste, (see Not.) fanges af Evighedens Kat, (ibid.) løber bort paa Græsk, p. 10. gaaer tungt under Lateris og Transport, p. 24.

Theolog, see Rørbye.

U.

Universitetet, dets Fundation, p. 36. dets Hip som Hap, p. 55. naar Forfatteren kom did, (ibid.)

V.

Voltaire, Dom over ham i Corsøer, p. 22. er skabt af ingen Ting, saavel som Præsten, p. 23. gaaer samme Vei, som Cora, Dathan og Abiram, (sammest.)

X.

Vacat.

Y.

Ydermere, p. 13 i Noten.

Z.

Zambri, fanges af Dievelen, p. 23.

Ende paa Real-Registeret.

Fortæl-

Fortællinger.

Odins Reise til Dovre
eller
Poesiens Oprindelse.

Engang i denne Verdens unge Dage,
En fem sex tusind Aar og fleer, ifald man vil,
Før du, min Læser, eller jeg var til,
Og meget meer, som jeg ei vil umage
Dig eller mig med at opramse her,
Var noget til, som ikke længer er,
Blandt andet Guder og Gudinder,
Hvoraf man, sandt at sige, bredt og vidt
Kun overmaade lidt,
Og næsten intet nu omstunder finder.

En Fyr, som jeg og du, kan ofte raget blive,
Før han et tusind Maaneder opnaaer;
For Guder derimod er hele tusind Aar
Knap nok til Skiæg paa Hagen dem at give.
Imidlertid saa got man vil forlange
Man i vort korte Liv kan stundom kiede sig;
Vidtløftig kunde jeg, ifald jeg ei var bange
For at beviise det for tydelig,
Den Sætning demonstrere dig —
Men enten du nu troer den eller ikke,
Saa slutter jeg deraf som saa,
At Guderne i visse Øieblikke
Sig græsseligen kiede maa.

Maaskee i et af disse, kiere Læser!
At Viin, Musik, og Piger bleve til,
Og Vessels de velsignede Fadæser,
Og Holbergs Skuespil,
Og alt hvad andet morende du vil;
Men dette, som du seer, jeg afgiør ikke,

Det kommer heller ei min Fabel ved:
Nok at i et af disse Øieblikke
Blev skabt en vis Person, som Qvaser hed.
Sandt nok, min Autor taler ei et Ord
Om Kiedsomhed dengang paa Odins Slot;
Den Grund, hvorpaa jeg dette troer,
Er den, at han var giort saa overmaade got;
Thi Guder, naar de andet har at gisre,
Saa jaske de Personer ud i hast,
Der kun som Vieting til det andet Skabte høre,
Exempli gratia saa mangen Qvast,
Hvis hele Væsen overflødigt er
Hvis rette Navn og derfor, uden Skade
For Læseren af disse Blade,
Aldeles udelades her.
Paa dem, de gisre, naar de have gode Stunder,
De derimod anvende mere Tid;
Blandt disse selv var Qvaser et Vidunder.
Han røbede den allerstørste Flid.

Blandt andre Gaver havde han den rare,
Som ingen Viis har havt i Grækenland og Rom,
Og ingen uden for: Paa meer han kunde svare,
End tusind Tosser kunde spørge om.
Kort sagt: han havde alt det Vid i Panden,
Som Klaus har uden omkring sin,
Og al den Kundskab, som (jeg nævner ikke Manden)
Sig bilder ind.

Sligt kunde visse Puslinger ei lide,
Hvis Pander ei saa vel møblerte var:
Af dem besluttede derfor et Par,
At han herefter ei saa meget burde vide;
Og, for at gjøre Sagen kort,
Tog de, jeg veed ei selv paa hvilken snedig Maade,
Hans heele Hoved bort;
Og Tingen gik og rigtig som de spaaede;
Thi med hans Blod flød al hans Viisdom i et Kar,
Saa Qvaser aldrig meer blev den han var.

De tvende Dverge, som forstod,
At det, der flød af Qvasers Hals og Hierne
Var ikke simpelt Blod;
Men havde læst i en og anden Stierne,
Hvortil det kunde bruges, skyndte sig,
Og mens det end var varmt, saa smildelig
En Mængde Honning deri tyllet fik.
Af denne Blanding blev en saare herlig Drik,
Hvis underlige Kraft bestod deri,
At den, som drak deraf en Sopken, blev med et
Begeistret af dem alle ni:
Poet.

Kort Tid derefter sad en Morgenstund
Gud Odin paa sit Lidskialf (fra hvis Sal
Han seer hvert Hav og Flod og Field og Dal
Som ingen Ting) med Piben i sin Mund,
Og saae paa Jorden hist og her omkring
Fra Pol til Pol saa mange Ting,
At, Læser, du par reent urimelig,

Ifald du vilde fordre her af mig,
At sige dig alt, hvad hans Syn faldt paa;
Jeg vil kun sige dig hvad Odin ikke saae.
Han sad i en udslagen Time der,
Han sad i to, han sad i tre,
Gneed Glasset reent i femten Kikkerter,
Saae langs og tvers, paa kryds og qvær;
Men saae dog ikke, hvad han vilde see,
Sin kiere Qvaser. Asa-Lars maae vække
De andre som i Dynerne sig strække;
Men ingen af dem kan faae Die paa
Herr Qvaser — Freja selv, som ofte saae
Med ubevæbnet Die meer
End alle Guderne med deres Kikkerter,
Seer denne Gang ei meer end de.
Herved blev Odin heed om Ørerne,
Tyr reev sig i sit Skiæg, Thor i sin Ivrighed
Slog Odins Pibe sønder med sin Hammer
Frey bandte, Balder sukked, Freia græd,

Kort sagt, der blev iblandt dem slig en Jammer,
Da deres Yndling borte var,
At siden Balders Død ei større været har.
"Jeg sværger," udbrød Odin (alle tav)
"Ved Frigges Siel og ved mit eene Øie, *)
"Ved alt hvad helligt er i Himmel, Jord og Hav,
"At før skal Dovre sig for Sydens Storme bøie,
"Før jeg uhevnet taaler denne Streg,
"Som ingen anden, derpaa tør jeg sværge,
"Har spillet mig, end de fordømte Dverge. —"
"— Ja! ved min Hammer!" brølte Thor," skal jeg—
"Saa sagte kiere Søn! du kan dig let forgribe,"
Blev Odin ved, "viid, hvem jeg er og du!
"Nys slog din studse Tølper mig itu
"Min allerlængste beste Keiserpibe!
"Vær lidt forsigtig med din Hammer,
"Og see dig for herefter hvor den rammer!

*) Det andet stod i Pant hos Mimer Viisdommens Gud for nogle Flakker af hans Brøndvand.

"For Pibens Skyld, det var en Bagatel;
"Men lidt Respect! forstaaer du vel?
"Min Odin, raabte Frigge *), spar din Thor!
"Hvor let kan saadant skee! befaler du
"En lille Koppe Chocolade nu?
"Glem Piben! hør mit Raad! saavidt jeg troer,
"Er Qvaser ikke død, men nedsend en Stafet
"Til Jorden, for at lede efter ham,
"Saa vedder jeg, man finder Mennesket."
Ved disse Frigges Ord blev Odin gandske tam,
Han kyste hende, drak sin Chocolade,
Og alt blev got igien.

Paa Jordens Overflade
Imidlertid Hermoder **) springer om
Og søger Qvaser allevegne
Omsonst. Tilsidst et Steds i Heklas Egne

Han

*) Odins Egtehustrue.

**) Hermoder, med Tilnavn den Hurtige, var de gamle Nordiskes Merkurius.

Han til de tvende smaa Personer kom,
Som havde spillet Pudser. Da de kiendte,
Endskiønt forklædt, den himmelske Gesandt,
Saa vidste de, hvad de nu kunde vente,
Og derfor i en hast den Løgn opspandt:
"At Qvasér, efterat han havde søgt
"Forgiæves mellem Dverge, Trolde, Jetter,
"Og Mennesker i Byer, Bierge, Sletter,
"Og ingen fandt, som spurgte ham med Kløgt
"Saa meget, han jo kunde svare meer,
"Saa, da man ei hans store Klogskab vidste,
"At sætte den nødvendige Klisteer,
"Omsider qvalt af Kløgt han maatte briste."
Hermoder kom igien med den Beskeed
Til Asgaard. "Paa min Ære!" sagde Frigge —
"Ved Solen!" udbrød Frey. "Ved Mislner"
meldte Thor —
Og Odin nægtede det ikke —
"Den Sag har meget stor Sandsynlighed!

"Vor

"Vor Qvasers Viisdom var en Dødelig for stor!"
Hvorpaa de sloge sig igien til Roligheb.
Saa let endogsaa Guder Tillid fæste
Til det, som selv en Blind kan see er Digt
Naar deres Stolthed kildres kun ved sligt —
Hvad skulle vi da sige, kiere Næste?
Men Odin svor alligevel en Eed
Ved denne Leilighed,
At siden vogte sig af alle Kræfter
Med Maalet paa Forstand,
Og for en Visheds Skyld herefter
At spæde Menneskenes Blod med Vand;
Samt, for at standse Kundskab lidt behændig,
Som aaben stod alligevel enhver,
Tillod han, at den reent blev unødvendig
Til at erlange gode Dage her;
Og at man kunde blive syv Slags Raader,
Og Excellencer, som en Bagatel,
Stiftamtmænd, Erkebisper, Høie Raader

Og

Og, kort sagt, hvad man vilde, meget vel,
Naar man kun eiede saa megen Siel,
Som var tilstrækkelig til Kroppen at oplive,
Og havde lært sit Navn (om ei med egen Haand
Dog med en Secretairs) at skrive;
Jsær, om man forsigtig lod sig gisre
Til Søn af een, som bar et vist Slags Baand,
Thi saa var det endogsaa overflødigt;
Til Krig, til Dom, til Raad bersmmelig at føre
Man neppe havde det, end sige Hoved, nødigt.
Ved den Jdee faldt Odin paa en anden:
Og skabte med det samme Adelstanden.
De tvende Mordere saa snart ei saae,
At man paa Asgaard ikke just var kræsen
Paa Grunde; men sig tage lod ved Næsen
Saa net som nogen, strax begyndte paa
Med Puds at gisre sig saa glade,
At det gik dem, som Gaasen, der saa tit
Til Gilde kom, at hun omsider kom for Skade,
Og fik en Hals for lidt.

En Kiempe, som paa Spas sig meget lidt forstod,
Traf dem, Gud veed i hvilket Puds engang,
Og med en Arm tolv fiorten Alen lang
Greb begge Fyrene saa vældig fast
Ved Benene, at i en hast
Den hele Lyvekraft dem pludselig forlod,
Hvorpaa Herr **Suttung** (thi saa hed den Mand)
Dem slængte paa et Skiær, midt i den store Strand,
Netop saa stort, at de derpaa
Tre Skridt fra Livet af hinanden kunde staae.

Det arme Dvergepar kom her
Med denne Boepæl i en reent fortvivlet Knibe,
Og, for at slippe bort fra det fatale Skiær,
De maae til deres sidste Redning gribe,
Og byde Suttung deres giemte Drik
For deres Friehed. Middelet slog an,
Og i en Hast Akkordten kom i Stand:
Herr Suttung satte Dvergene paa Land,
Og hiem med sin Mixtur fornøiet gik,

Som

Som han nedsatte dybt i Norges største Field,
Og bød sin smukke Datter, som en Drage
At passe paa den der med Liv og Siel,
At ingen fik deraf den mindste Dryp at smage.
Endskiøndt nu Kiempen holdte Sagen tys,
Saa fik imidlertid dog Asgaards heele Hof
Ved Fimbulfamber *) paa en Maade Nys
Om denne rare Drik, og derved Stof
Til mangen Prat, Raadslagning og deslige
Ved Bordet under Bøgen Yggdrasil,
Hvor de maae samle sig, naar Veiret er dertil,
Ja selv, naar det er slet, som nogle sige.
Der sad man giorde Planer, og drak Thee,
Holdt Raad i Dage to, holdt Raad i tre,
Og krølled de guddommelige Næser,
Og Suttung først og sidst misundte vred
Sin giemte Kostbarhed;
Og jeg kan ikke nægte, kiere Læser,
At jeg i denne Stund misunder ham den med.

*) Rygtets Gud.

Thor

Thor var saa reent forkyest i Ting som angik Qvaser,

At han kun mumled halv i Skiægget om sin Hammer,

"Hvorledes Klipper revne, hvor den rammer,"

Og andet meer — kort sagt, det hele Raad af Aser

Fandt Drikken saare vanskelig at faae,

Og tav, da Kampens Gud brød ud som saa:

"Det koste hvad det vil! saa maae jeg Drikken have,

"Den ikke ligge skal, trods Suttungs Magt og Flid,

"I Dovres Huler skiult til evig Tid.

"Jeg vil mig selv til denne Reise lave,

"Og see hvorvidt, min Guddom strækker sig!

"Det er dog, haaber jeg, et lille Stykke Vei;

"Sadl Sleipner *) op! dog nei

"Det ei gaaer an! saa kiender Suttung mig;

"Sadl Sleipner ei!

"Jeg vil til Fods! jeg sikkert mig skal skaffe

"Den ypperlige Drik — Min Frakke, Hat og Stok!

"Mit Fyrtøi og min Pibe! — det er nok!

"Lav

*) Odins otteføddede Hest.

"Lav mig nu først en stærk og god Kop Kaffe,
"Min lille Frigge! skynd dig lidt min Tos!
(Gudinden tripped ud, og han blev ved)
"Jeg Reisen, saavidt mueligt, skal forkorte;
"Men hold lidt artig Huus, imens jer Far er borte!
"Og gior mig ingen af jer Frigge vred;
"Thi hør jeg det, saa bliver Fanden løs!
"Du Thor kan passe midlertid paa Huset!
"Men gior mig ei mit gamle Hoved kruset." —
Og nu kom Kanden frem paa Bordet, Odin drak,
Mens Freja fyldte Daasen med Tobak,
Saa gav han Frigge tre, de andre hver eet Kys,
Dermed Adios.

Jeg ved hans Reise vil ei her opholde mig,
Kun kort og got min Læser sige dig,
Han underveis slet ikke moerte sig
Med smukke Koner eller smukke Piger,
Som hans Collega salig Jevs saa tidt
Paa sine Reiser bød at bie lidt,

Og sinkede saa meget, som man siger;
Men satte een Fod frem, en anden foran den,
Og kom paa den Maneer bestandig længer hen,
Med slig en Fart, at inden Sol gik ned,
Befandt han sig, omtrent to hundred stive Mile
Fra Hiemmet sit, paa et saa yndigt Sted,
At det hans hele Krop og Siel indbød til Hvile.
En Gud er let til Fods, som hver Mand veed,
Imidlertid ved Rislet af en Kilde,
Hvis Nymphe ham i Roe betragte vilde,
Han dyssedes i Slum og sødelig sov hen.
Naar man har sovet ud, opvaagner man igien.
Men vaagnet seer han paa den store Slette,
Ni Karle, tæt ved Stædet hvor han laae,
Med favnelange Segle Korn at slaae,
Hver af dem lang og føer og haandfast som en Jette.
Ni slige Drenge var' just ei at spøge med;
Men da de vogted' her et Sted,
Han skulde just nødvendigen passere,

Saa

Saa var ei andet for ved denne Leilighed,
End dem derfra med List at praktisere.
En Gud er færdig strax i slig Omstændighed:
Han snu tilbyder sig at hvæsse deres Segle,
De sige Tak; og Odin een for een
Giør i en Hast saa skarp, at de paa deres Regle,
Og siden Kornet de probeerte dem,
Fik de saa stor en Lyst til Mandens Hvætteſteen,
At alle klyngede sig til ham frem,
Og bød om Kap, derpaa — da Odin kyler
Den i det samme op i Luften over dem. —
Som naar paa gammel Torv den blinde Pøbel myler
I Klynger om det lykkelige Nummer,
Som bringer femten Fryd og femten tusind Kummer,
For den Rigsort, der til Belønning udsat er
For den som puffer best paa Krybs og Over:
Saaledes foer iblandt hinanden disse ni,
Med skarpe Segle de saalænge sammenrendte,

I Blinde langs og tvers, at inden Legen endte,
De myrdede sig selv i deres Raserie.

Herpaa tog Odin Fod i Haand igien,
Og satte Reisen fort; da han blev vaer
Det Sted, hvor han sig agted hen,
Saa klædte han sig om, og laved sig til Svar:
For, om man spurgte ham: hvorfor? hvorfra han kom?
Og hvem han var? og sligt, som der kan spørges om,
Han da ei skulde staae som en Peer Eriksen.
Saaledes vel betænkt, paa hvad der kunde møde,
Begav han sig, ved næste Morgenrøde,
Med Navn af Bolverk til Herr Suttungs Broder hen.

Galt gik det, og vel var det som det pleier,
Herr Bauge (saa hed Manden) netop var
De ni til Helhiem nylig sendtes Eier;
Og dette Tab ham dybt i Hiertet skar.
Det kunde have skaaret saa hver anden —
Han derfor ei saae meget venlig ud;

Men

Men tog imod sin Giæst, den kiere Gud,
Som imod Fanden,
Med Skieldsord, Trudsler, Skraal og Skrig og Banden.

Men heraf Odin ei sig kyse lod:
"Retfærdig er (saa talte han) din Iver;
"Thi vee den Mand, som ei opirret bliver
"Naar man fornærmer den, som tiener ham med Sveed!
"Men her, min Ven, har ei din Vrede Sted;
"De selv, og ikke jeg, var Aarsag i,
"At de foer ned til Helhiem alle ni.
"De bad mig alle om min Hvætteſteen;
"Jeg vovede mit Liv, ifald jeg gav den een;
"Jeg gav den alle, lod dem selv afgiøre,
"Hvem de blev eenig' om den skulde reent tilhøre.
"Dog, da jeg, skiøndt uskyldig paa min Side,
"Er Aarsag i, dit Arbeid blev forsømt,
"Saa lover jeg dig her (at du maae vide
"Hvor falskt du om din Giæst har dømt)

"I meget mindre Tid allene at afmeie
"Hvad de forlod; og fordrer blot til Løn
"En Sopken af den Drik, din Broder har i Eie."

Herr Bauge syntes den Akkord var ganske skiøn.
At faae saa meget giort blot for en Sopken Miød,
Er got Kiøb, tænkte han, den være nok saa sød. —
Den gode Mand var langt fra Sværmerie
Med nogen af de helikonske Vi,
Og troede en Slurk Miød og en Slurk Poesie
Var hip som hap.
Top! sagde han, afmei kun rap
Det Korn Du seer, til sidste Trave!
Og Sopkenen Du sikkerlig skal have.

Herr Bolverk meiede til Høsten var forbi
Hvad der var levnet af de Ni;
Da Vintren kom, og alting nu var færdig,
Saa fordred han den Løn, han havde giort sig værdig,
Og Bauge loved ham, da han fornøiet saae
Sit Arbeid reent i Stand,

En

En Dag med ham til Suttung hen at gaae,
Og skaffe Sopknen som en ærlig Mand.
De gik, og kort fortalt, kom til Herr Suttung ind,
Og bød god Dag, og satte sig paa Skind,
Og prated først en Deel om Veir og Vind,
Om man fik Frost i Morgen eller Tøe,
Og endelig begyndte peu à peu
Diskursen hen paa Sopkenen at snoe —
"Det gior Du nok, min Broder, vil jeg haabe?"
Herr Suttung loe:
"Ha!" raabte han, "ha! ha! stak Tingen der?
"Ja Pyt sa Peer!
"Jeg svær ved Odin og den hele Gude-Hær,
"I faaer i Evighed af den ei mindste Draabe."
Der stod de i en Maade! aldrig har
Man seet en Gud at hænge saa med Næsen,
Som Odin her. Det fast paa Nippet var
Han glemte sit guddommelige Væsen,
Og græd af Vergrelse, som rigtig nok

Han havde Aarsag til ved slig en Bok!
Der stod de begge med to lange Næser,
Saa lange som de var!
Hvad var at giøre her? Veed du det, Læser?
"Farvel, min Far!"
Dermed var den Besøgelse forbi,
Som giorde Odin reent konfus i sin Paryk.
Han udsvor i sit Raserie
En mægtig Eed med slig en Eftertryk,
(Skiøndt jeg begriber ei hvad sligt ham kunde gavne)
At hele Dovre skialv, og Bauge trimled om
Saa lang han var, og drat en tredsindstyve Favne,
Før han igien til Fodefæste kom:
"At miste før sin Evighed, sin Frigge,
"Sin Guddom og sit Alt, før han, trods Suttungs Magt,
"Lod denne Drik urørt i Dovres Indvold ligge —
"Hør Bauge! raabte han — men Bauge var, som sagt,
Lidt for i Veien. Bolverk fandt omsider,

Den

Den arme Kiempe, med forknuste Sider,
At ligge saa dybsindig, at det lod
Som om paa første Vink han ikke strax opstod.
Men han fik Fyren op, og smurte hist og her
Med hvad han først fik fat (det fast utroeligt er,
Den Styrke Guder har i Medicinen!)
Han neppe havde smurt, for Bauge strax
Var friſk og heel igien, og vever som en Lax.
"Hør! sagde Bolverk da, det lønner ikke Pinen,
"At gaae for langt herfra! vil Bauge, du som jeg,
"Saa skal vi faae ved List, hvad vi ved Bøn fik ei!
"Du veed dog vel det Sted, saa noget nær,
"Hvor Suttung nedsat har den Drik, jeg søger her?"
Ja, Herre! sagde han, men, tør jeg spørge dig,
Du er, saavidt jeg troer, ei nogen Dødelig?
Din Eed, mit Puf, din Lægedom: kort sagt,
Alt siger mig, du har en meer end jordiſk Magt.
"Jeg være hvem jeg vil, en anden eller ingen,"
Igientog Bolverk "det gior intet her til Tingen,

"Kun viis mig Stedet!" — Ja! det kan jeg let;
Men Sagen er at giennembryde det! —
Og derpaa førte han igiennem mange Huler,
Hvor Nattens Troldpak sig for Dagens Konge skiuler,
Herr Bolverk til en Plads saa mørk og gyselig,
At Miltons Helvede mod den er Himmerig.
Her, sagde Bauge, dersom du kan slippe,
Halvanden Miil omtrent
Dybt ind i denne gamle Klippe,
Hvor Spor af Lys og Liv blev aldrig kiendt;
Kort hvis Umueligheed er muelig for din Evne,
Saa findes Drikken der. I Stedet for et Svar
Vor Bolverk midlertid en Jernstang frembragt har,
Hvormed han stødte til hvor Klippen huleſt var;
Umiddelbar derpaa man hørte Fieldet revne,
Og hule Tordner over Toppen rulled
I den forfærdeligſte Storm,
Og i et Øieblik var Odin Orm,
Og, vips! i Hullet.

Der

Der kryber han en Tid omkring
I mange underlige Sving;
(Saa krøb engang for endnu længer siden
Hans Oncle *) gylden, rund, og glat, og liden,
Igiennem Sprækken af et Tag,
Ei for, som han, at stiæle Miød,
Men for at glide ned i sin Tilbedtes Skiød)
Han kryber varlig frem og titter for og bag
Og endelig en smule Lys opdager;
Han seer et slags Gemak i Klippen hulet ind,
Og midt deri sit Kar, ved Hielp af Lampens Skin,
Og strax sin forrige Gestalt paatager,
Hvori han træder frem. Ved Lyden farer op
Af korte Slum den deilige Gunlødе;
Bestyrtset skuer hun en menneskelig Krop
Paa dette Sted at komme sig imøde,
Og Bolverk eller Odin ligefrem,
Var ikke heller reent ved sine sem.

Hvad

*) Jeg har megen Aarsag til at troe, at Odin egentlig var en Sostersøn af Jupiter.

Hvad Grækenland og Rom saae fordum i de Tre,
Som Haand i Haand omringed Aphrodite,
Fik Nordens Zevs fuldkommen her at see
Foreenet i en eeneste Charite.
Forgieves stræber svage Digter, dig
Min Læser, hendes hele Glands at vise,
Saa yndig, herlig og guddommelig,
Som den fuldkommen kun kan tænke sig,
Der saae dit Smil, livsalige Lovise!
See alt, hvad skiønt og blidt vor Jord frembar,
Den rene Fryd, som ikkun Himlen har
Foreenet i Lovises søde Mine!
See himmelsk Viisdoms, Godheds lyse Smiil
Og alle Dyders Glands i hendes Øines Ild;
Og tænk dig saa vort Nordens Erycine.
To Kinder paa hvis smilende Ovaler
To Roser blomstre mellem Amoretter,
En lille Mund, hvis rødmende Coraller
I Yndighed med Morgenrødens tretter,

Et

Et Diepar, hvis Ild giør Mørket lyst,
Hvis Smile skabe Dag i Dødens Grav;
En Hals, hvis Lilier ombølges af
To mørkebrune Lokker, og et Bryst,
Imod hvis Sneeglands Alabast er sort,
To trinde hvide Arme, og et Liv,
Hvor alt er rundt og lokkende — hvor kort
Naturen tømte blid sit vellystfulde Bliv!
Alt dette skiødesløst bedækket med
En næsten giennemsigtig Sølv-Moer-Skye
Forblinder Odins Syn. Nat, Hule, Eensomhed,
Umuelighed i Hast at kunde flye!
Hvo af slig Fristelse sin Dyd kan redde ud,
Er ikke Menneske, og mindre hedensk Gud.
Han længe stille stod, som rørt af Lyn.
Jeg troer en Kampesteen ved sligt et Syn
Blev selv, trods hele dens Ufølsomhed,
Saa henrykt, at den ei sig rørte af sit Sted,

End

End sige en Person, som var af Kiød og Blod;
Hvad Under ham lidt Sands forlod?
En sød Forvirring, naar hans Øine hendes møde,
De friske Roser, som derved udsprede sig
Paa hendes Kinders Snee, saa blussende, saa røde,
Som om Uskyldighed i deres Purpur døde;
En Zittren, denne kielne Zittren liig,
Som hin i Flugten efterlader sig;
Et smt, halvbange, dybt fra Hiertet hentet Suk,
Som hæver op og ned det halv bedækte Bryst;
Et Skrig, kaldt frem af Skræk, og qvalt igien af Lyst,
Og hvad, som Skiønhed selv giør altid dobbelt smuk
Den paradisiske Blufærdighed,
Hvormed i zittrende Forlegenhed
Det bange Blik mod Ynglingen fløi hen,
Og mere bange fløi fra ham igien
Til Jorden. Dette tause Trylleſpil
Hvert Øieblik ham Munden aabne vil,
At sige smukke Ting, og atter binder;

Han

Han leder efter Ord; men lutter Tanker finder;
(Man efter Tanker maaskee leder her,
Og finder Ord — desværr!
Det sidste hænder mange flere)
Men Tankerne tilsidst gaae fløiten med;
Han glemte reent sin skrækkelige Eed,
Sin Drik, sin Frigge selv, og Himlen veed hvad mere
En Gud kan glemme, naar han gaaer fra Vid.

Saaledes stod man der et Par Minuters Tid;
Hvorpaa man bukked sig, og giorde to Trin frem,
Og vips! kom Tanke, Sands og Ord og alting hiem;
Han kysser tækkelig Gudlodes Haand, og hun
Begriber om en liden Stund,
At, naar og hvor det er en Mand
Er intet andet end en Mand
Trods alt hvad derom siges kan
I den og den Moral-Philosophie. —

Med Glædens Jil var Natten alt bortveget —
Hvordant det ellers gik deri

Min

Min Læserinde finder streget —
Kort sagt, thi Korthed synes mig er smuk,
Især hvor dit og dat kan møde:
Uskyldighedens sidste kielne Suk
I Bolverks Favn paa hendes Læber døde;
Sødtslumrende med slynget Arm i Arm
Laae Odin ubekymret, tryg og varm
Ved Siden af den yndige Gunlød,
Og i besneede Dovres dybe Skiød
Den søde Søvn i qvægsom Hvile nød.
Forgiæves strøbte fra sin Rosenkind
Den nys opstandne gyldne Morgenrøde
At lise sine første Straaler ind
Igiennem Dovres Rifter; brudte døde
De glimrende paa Marmorkiempens Bryst,
Som værged Odins og Gunlødes Lyst.
Forgiæves brød igiennem Østens Himle
Med usædvanlig Glands den kongelige Soel;
Hans gyldne Dag-Herolder Pol til Pol,

For

For sovende Natur at vække, vrimle;
Een af dem trænger sig i Dovres Huuler ned,
Seer knap vor Odins Fryd, for han er alt afsted,
Og derom Budskab sin Udsender bringer;
Strax ruster sig den lyse Dagens Gud
I al den Glands, hvormed han sprang af Chaos ud,
Fra flammebygte Slot paa Øieblikkes Vinger,
Titusind Trillioner sammenbringer,
Og dækker Solekredsen fiern og nær
Med sin til Kamp mod Mørket sendte Hær;
Forgiæves stormer den i lynende Galop,
Paa sin Befalers Vink, mod Dovres haarde Side;
Thi Millionviis fra dets ætherkronte Top
De lyse Helte ned med Sneen knuste glide;
Usmeltet Dovre staaer, trods Ildens Konges Harm,
Og Odin ligger tryg i sin Gunlødes Arm.

For Stilens Hede lidt at svale
Og mere dagligdags at tale:
Den gyldne Soel var alt en Fierdingvei spadsert

Paa Himlen frem før Odin og Gunlød
Hinanden kyssende God Morgen bøde,
Og, efter lidt at have præludert,
Bad han med Fynd, som kunde rørt en Steen,
Om blot at smage Miødden — arme Pige!
Hvad vil din grumme Fader sige? —
Han sige hvad han vil, den Sag er reen,
At slig en Underholdning man ei kiøber
Paa dette Sted for en Drik Miød;
Hvorpaa hun Odin Helligdommen røber.
Han drak; men Drikken smagte ham saa sød,
At paa sit eene Knæ han bad om nok en Sup,
Og bønhørt drak den anden, (arme Pige!
Hvad vil din grumme Fader sige?)
Paa begge Knæ nedkastet Bolverk ligger,
Med Læber, Øine, kort: med alting tigger,
Endog paa Riim, den tvivlende Gunlød
Om nok af dette vellystfulde Søde
En ganske lille bitte Sup

Hans

Hans længselfulde Læber at tilstæde;
(O Elskov! Elskov! arme Pige!
Hvad vil din tigergrumme Fader sige?)
Hun siger ja — og Bolverk drak den tredde,
Og drak i den al Mødden Rub og Stub.
Man har lagt Mærke til, og jeg vil ikke skiule
Hvad Fædre til Advarsel skrev,
At Amor næsten aldrig gammel blev,
I nogen Hule.
Knap saae han Karret tomt, før omskabt til en Ørn
Han, som Æneas fra sin Didos Barm,
Fløi bort, af den Tilbedtes Arm —
I søde unge Pigebørn!
Troer ingen Tid en Kavaleer,
Som spiller Elsker paa min Helts Maneer!
Troldkiempen Suttung har imidlertid
Ved visse Fandens Konster lugtet Krudtet,
Mens Odin med hans Drik var ud af Fieldet smuttet.
Paa Troldmaneer i hast han ruster sig til Strid;

Han lægger sine Arme bort,
Og giør sin milelange Krop saa kort,
At i en Ornehud han magelig den skiuler;
Vips! flyver han fra Dovres Huler,
Og hurtig, som en Vind,
Vor Odin haler ind —
"Stop!" brølte han — og høit hver Egetop
Hver Klippetind fra Syden indtil Norden,
Hvor fordum aldrig Ekko svang sig op,
Gientog i Skrald, som rysted hele Jorden,
Hans buldrende forfærdelige Stop.

Som i et Tordenveir, naar fra de brustne Skyer
Et Hav uventet styrter ned
Paa Bondens Huus, med stor Geskieftighed
Familien af Stuen flyer
I Gaarden hist og her omkring,
Een med en Spand, en anden med en Saae,
Een med en Strip, og een med ingen Ting,
For alle Regnvand i en Hast at faae

I alle Kar, endſkiønt de ſtundom alle
Med Rædſel høre Tordnens høie Knald
I Luften mellem Lyn i Lyn at ſkralle,
Hver ventende ſin Død i næſte Skrald;
Saa vimſe de dog alle ud og ind,
Og Haab om anden Dags velkaagte Erter
Opliver deres ſkrækopfyldte Sind
Og ſkaber Mod i de forkyſte Hierter:
Saaledes foer af Himmelporten ud
Iblant hinanden Asgaards bange Guder;
Mens Suttungs Torden-Stop i Luften tuder,
Og Slag i Slag af ſorte Vinger
Dem Bud om Odins Knibe bringer,
Sees en Gudinde her, og hiſt en Gud
Omhyggelig af Asgaard ud at trippe,
Og bange for at Helten ſkulde ſlippe
I Kampens Hidſighed ſin vundne Drik,
At ſætte Tønder, Krukker, Baller ud
Og hvad de først i Hænder fik.

Det blev for langt, for kiedsomt og for stygt,
Om jeg min Læser her fra Hoved indtil Hale
Den Tvekamp vilde dig omstændeligen male,
Som satte Nordens Guder selv i Frygt;
I Hexametrer sligt desuden kun kan klinge,
Og ei i Vers paa Riim, der trækkes ud og ind
Alt efter Musens lsierlige Sind,
Som paa en Fiær af Klopstoks Vinge
Mig ingenlunde vil saa høit i Veiret bringe,
At Læserne maaskee mig sandt igien
Nedtumlet i en Sump, som mangen anden Ven.
Kun kortelig jeg altsaa her vil sige,
Hvad jeg om denne Tvekamp sige kan —
Og ei forskrække nogen frygtsom Mand,
Og mindre nogen frygtsom Pige.

End gientog Ydrasil og Asgaards Mure
Troldkiempens tordenhøie Stop,
Som vækked' alle Guder op,
Og hele Skabningen begyndte taus at lure;

De

Da Suttungs Kloe fik fat i Odins Krop.
Svøbt i en Storm udsender Thor en Torden
Mod Trolden; strax er hele Himlen sort,
Og høie Brag forfærde hele Jorden,
Sol, Maane, Stierner svinde bange bort;
Kun Suttung skrækkes ei ved al dens Bulder,
Med tunge Vingeslag han døver den,
Rundt om de Fægtende den langsom ruller,
Og flyer tilsidst til Asgaard hiem igien.
Med Næb mod Næb og Kloe mod Kloe de kiempe
Med lige Styrke; skrækkelige Slag
Af Vinger, Storm og Skrald, som kappes om at dæmpe
Hinanden i forfærdelige Brag,
Forkynde Jordens Børn den sidste Dag.
Af Ørn forvandler Odin sig til Løve
Med Vinger paa,
Og Suttung ligesaa;
Med større Kraft i større Kløer

Udrustede de friske Kræfter prøve;
Men Seieren er uvis nu som før.
Nu seer man dem som to bevingte Oxer
Hinandens Hoveder stange Puf i Puf;
Nye milelange Horn enhver af Panden voxer,
De stanges, ingen vinder; i en Ruf
Man seer dem gloende, som tvende Drager
Med fiorten Hoveder, ethvert saa stort
Som Hekkenfield, og saa fremdeles fort,
I hvilke Skikkelser min Læser helst behager,
Nu som to Slanger, nu som et Par Biørne,
Snart som to Katte, snart som Elephanter,
Bestandig som to lærde Disputanter,
Og endelig igien som Orne.

Gud Odin er tilsidst af denne Tvekamp kied;
Jeg troer min Læser er det med.
Vidløftig Snak om huggen, støden, biden
I Sielens Mave, man forsikkre vil,
Især naar den er ikke vandt dertil,

Skal

Skal ligge meget tungt, og foraarsage Vriden.
For ingen lækker Siel at volde slig Colik,
Jeg derfor hvad jeg mere kunde skrive
Om disse Puf og Stød og Stik,
Man fik og gav, og gav og fik,
Vil heller i mit Blekhorn lade blive.

Hvad Asgaards Guder frygted om vor Kriger
Traf rigtig ind. I Stridens Hurlumhei
Saae han sig tvungen til, paa en og anden Maade,
For Næbbet des bequemmere at raade,
At lade Drikken gaae sin Vei.
Han valgte, siger Fablen, to;
Reent ud, o Muse! sig dem ikke!
Sligt kan sig ei for peene Piger skikke.
En Regel siger Nei, en anden siger Jo:
Naar man er uvis om, af yderlige to
Hvem man skal troe,
Saa gior man allerbest, naar man seer dybt i Tingen;
At troe slet ingen.

Kort sagt, jeg ikke ret fortælle gad,
Hvordan i denne Sag Gud Odin bar sig ad.
Nok, at han Drikken lod i Karrene nedglide, —
Og den som meer derom vil endeligen vide,
Kan læse det ret net og peent paa Fransk,
Naar han paa Siden, som i Noten staar, vil likke
I Herr Mallets Mythologie celtiqve *),
Det klinger ikke nær saa smukt paa Dansk.

I tvende Kar paa saadan Maade flød
Den af hin Viises Blod og liflig Honning
Smildt blandede guddommelige Mjød,
Som før bevogtet af Uskyldighedens Dronning
Laae skiult i Dovres Marmor Skiød.

Gud Odin saae sig ei saa snart fra Byrden frie,
Før krumme Næb beviser Suttungs Bryst,
At al hans Styrke, Snildhed, Koglerie
Forgieves er i Gudedyst,

Han

*) See Monumens de la Mythologie & de la Poesie des Celtes, pag. 129.

Han hakker det saa dybt i Troldens sorte Lever,
At Blodet strømmer ud af leede Krop,
Og Bravo-Raab fra Asgaards Guder svever
Til den guddommelige Seirer op.
Sol, Maane, Stierner komme nu tilbage
Med festlig Gratulats for seierkronte Helt.
Forfulgt af Tordner flyer med tunge, svage
Forknuste Vinger Trolden; huult og fælt,
Svøbt i en giftig Skye med rædsomt Bulder
Han hylende bag Nordens Pol nedruller
I Pølen, som det Troldpak mylrer i,
Det Asgaards Guder fordum ei gad lide,
Og derfor slængte ned i hæslig Qvide.
See her Oprindelsen til al den Poesie
I Vesten, Østen, Syden, Norden,
Som moerer, kieder, nytter, skader Jorden!
I disse tvende Kar, det eene saare stort
Og let at komme til, det andet meget lille,
Laae nu Herr Suttungs Drik deelt i forskiellig Sort,

Alt

Alt efter den forunderlige Viis,
Hvorpaa sig Odin fra den maatte skille,
For ei at give sig og den en Trold til Priis.
Den vise Qvasers Blod med Honning blandet lærer,
At sundt med sødt en Digter blande maae
I Bægeret, hans Sangerske frembærer,
Hvis han sit høie Kalds det store Maal vil naae,
Det store Maal, at danne, mens han fryder,
Det unge Hiertes Vox i Musens varme Haand,
Indmoere Klogskab og fremkildre Dyder
Umærkelig i den beruste Aand.
Til dette Kald blev Digter-Misdden blandet
Og smagtes ingentid af den, der føler andet.
De tvende Gratier, som vogted denne Misd
Foreened i den yndige Gunlød,
Hvis hulde Gunst vor Eventyrer nød,
Før denne søde Drik hans Læber nøde,
Har vise Fædre malt, som evig smukt Exempel
Paa Veien man skal gaae til Poesiens Tempel.

Ved

Ved Foden af et Bierg, hvis Top til Himlen naaer,
Det store Kar i lave Slette staaer,
Den Drik, som fylder det, kun deri ligner Mjød,
At den for hvem, som drikker den, er sød,
For Resten er den smudsig, sort og vandet —
Kort: saa modbydelig, at den som fik
Kun mindste Dryp af den modsatte Drik
Ei nævne kan hvormed dens Gift er blandet;
I Taagen, som uddunster af dens Bærme
Sees daglig Millioner Gieſter sværme.

Men høit paa Fieldets stiernekronte Top,
Hvor kun Natur og Kunst med Flid kan klavre op,
Staaer i et lille Kar den ægte Digter-Mjød;
Klar, reen som Æther, ikke alt for sød;
En liflig qvægsom Duft den rundt omkring sig spreder,
Som skaber Mod i unge Krigsmænds Bryst,
Og Dyd i Pigens Barm, og allevegne Lyst;
Reen ubesmittet Lyst, som Viisdom selv tilstæder.
Men lang og steil og tornefuld og haard

Er

Er Veien til den høie, lyse Throne,
Hvorpaa dens glimrende Erobrer staaer,
Og samler efter Evighedens Krone.
Uagtet Lamper glimre hist og her,
For Vandreren paa rette Vei at lede,
Saa kommer han dog tit en Klippekant for nær,
Og, bumps, saa ligger han igien dernede;
Hist, strækker ham den lange Vei, som bringer
Ham til en nye, naar reent han troer den endt,
Hist Synet af hans Formands knuste Vinger,
Og hist og her en hovdlos Recensent.

Af eet af disse Poesiens Kar
Har alle de Poeter, kiere Læser,
Som ere til, som kommer, og som var,
Ost godt og ondt, Moraler og Fadæser;
Een drak af dette, een af hint,
Og een og anden af dem begge to,
Adskillige drak saare fint,
Og somme drak prestissimo.

See Grunden her til Forskiel paa Poeter,
Hvi sande store sees saa sielden som Cometer,
Mens sande slettes Navn er altid Legio;
Thi til det store Kar kan alle komme,
Som veed paa een og anden Viis
At trodse Folks, Fornufts og Smagens Domme
Og Frue Kritikens Riis.
Af dette Kar har for og bag i Tiden
Bestandig drukket Millioner Mænd,
Hvis Navne, Værker krob for længe siden
Ind i det Nul, som fødte dem, igien;
Og Musen gyser ved dem Dag fra Dag at skue
Formeered' i en rædsom Proportion
Det skielvende Parnas med Undergang at true,
Hver stormende dertil paa sin Façon.
Faa, men des større, seer man deres Navne,
Som drak og drikker af det ægte Kar,
Som naae det store Maal, fornsiende at gavne;

Men

Men iblant dem, som deraf drukket har
Fra første Gang til nu, drak ingen meer
End Evighedens straalende Homer;
Ham fulgte Grækenlands og Latiums de store,
Udødelige Mænd, hvis Værker nytte, moere,
Hvis Læsning drager fleer i samme Fied
Paa Veien til den lyse Evighed.

Ei Musen vil i chronologisk Orden
Opregne hver, som drak deraf især,
Hvis ærefulde Navnes lyse Hær
Fra Syden straaler mod vort Norden —
Kun Eder Tre, som drak af denne Mjød
Allene meer end alle hine nød,
Hvis Minde Jorden evig hellig være:
Dig store Schak'spear! Britterlandets Ære,
Hvis magelose Skaber-Phantasie
En digtet Verden fremgaae bød, hvori
Den virkeliges Himmel-Helved-Syner

Med

Med kildrende, med ængstende Magie,
Om Hiertet smiler og om Hiertet lyner;
Dig, Klopstock! som den tunge Støvets Træl
Til Lysets Throne laaner Engles Vinger,
Og lænkeløst den himmelrykte Siel
I Selskab med Udødelige bringer;
Og Wieland! dig, som den berøuste Aand
Til Skiønheds Helligdom paa Roser leder
I Gratiernes Dands ved Amors Haand —
Kun Eder, Digterfieldets Fyrster! Eder,
Hvis Navne mørkne selv den glimrende Homer,
Saae Musen, mellem nye Trylleriev
Omtonet af uhørte Harmonier
Deraf saa vældig drikke, at til fleer
Der intet skulde blevet nu tilbage,
Hvis ei den Egenskab var givet denne Drik,
At, lig et Hoved paa Alcidens Drage,
Nye Mod sprang frem i samme Øieblik.

Og havde Skiæbnen blot forundet mig
Det halve af den Mod den gavmild skienkte dig,
Min ædle **Pram**, de Danske Musers Ær!
Hvor vilde jeg da vis paa Digter-Krandsen være!

Ja og Nei
eller
den hurtige Frier.

Man synger næstendeels om alt paa Jorden
I denne gyldne Tid,
Da Digtergave her i Norden
Fast ligesaa almindelig er vorden,
Som Frihed, Velstand, Smag og Flid.
Trods Abbeden Du Bos, den Anti-Syde, *)

*) Tout le monde sçait, qu'il n'est sorti des extrêmités du Nord que des Poëtes sauvages, des Versificateurs grossiers et des froids Coloristes. La peinture et la poesie ne se sont approchées du pole plus près que la hauteur de la Hollande.

Reflex. crit. sur la poësie et peint. par Mr. l'Abbé du Bos. II part. XIII sect.

Som uden ringeste Medlidenhed
Kom Folk bag Rhin og Fæ i samme Gryde,
Vi stakkels Danske kom dog ogsaa med
I Digtekonsten, som i alt det andet;
Thi nu, hvorhen man lytter her i Landet,
Er lutter Harpeklang og Citharlyd,
Og hvor man vender Øiet hen, man skuer
Poeter overalt (o! søde Fryd!)
Som Fluer.
Man synger Kongens Pris, man synger om sin Pige,
Om Frihed, om Oplysning, og deslige,
Om Mod i Krig, og flittig Konst i Fred,
Om Vaaren, Borgerdyd og Ærlighed
Og kort, om ikke fyndig sagt saa lige:
Man synger, hvad man ikke gider sige,
Alt hvad man ikke har, og hvad man ikke veed.
Hvor er vel noget nyt ugvædet før?
Hvorom har ikke hin og den giort Oder?
Hvad tænkeligt, fra Sirius til Smør,

Er ikke, rimet, eller sat paa Noder,
I alle Byens Urteboder?
Og synge noget, som er reent forslidt,
Jeg ikke gider og har aldrig gidt.
Min Muse har geskiæftig, stakkels Pige!
Fra Klokken fem i Morges løbet om
I hele Muelighedens Rige,
For at faae fat paa noget, som
Var værd at svede for i Rim at binde.
Det splinternye staaer ikke strax paa Pinde.
Omsider i Kong Jørgens Herredom
Hun fandt, hvad dennesinde
Min Læser, om han vil, kan ogsaa finde.
Fra Visen om Kong Edvard, god og from,
Hvis Sønner tre, for Fuglen at begiere,
Mod hvilken andre kun Canailler ere, *)
Til Dronningen af Saba kom;

*) "O! du velsignede Fugl Phoenix! alle andre Fugle er kun Canailler imod dig!"
Pernille i Com. Julestuen.

Og til den Bog, hvori Tom Jones søger
Sin yndige Sophie hist og her,
Mod hvilken alle Verdens slige Bøger,
Hvad andre Fugle mod Fugl Phoenix, er;
Har, siden jeg kun stak halvanden Alen
I Luften, ingen Eventyrer saa
Fortryllet mig, som de, vi saae
Fra høire Haand ved Siden af Canalen.
I intet andet Land saa meget skeer;
Sandt nok, paa tusind andre Steder
Man snakker, synger, gifter sig, og leer,
Forelsker sig, er Pebersvend og græder,
Frembringer snart en Bog, et Barn, og saadant meer,
Dyr nu til Folk, og Folk til Dyr forvandler,
Blir, spiser, drikker, sover, drømmer, døer;
Sligt Russ og Dansk og Tydsk, og flere giør,
Som ingen Ting — men Engelskmanden handler.
Han giør, som vi, desværre, meget galt;
Men giør det galt tilgavns, originalt:

Han

Han giør, som vi, adskilligt viseligt,
Elskværdigt, godt; men og guddommeligt:
Han alting giør, som vi; men alt med mere Fynd —
Een skyder sig — o! ja! det kan man giøre,
Naar Lykken bliver stundom alt for tynd;
Men just fordi man alt har paa det Tørre
At skyde sig — det er en engelsk Synd *).
Man stundom hænger sig, og Halsen knækker,
Naar Ynksomhed for vidt eens Kone strækker,
Og Panden derved blir for lig en Skov;
Men, giøre sligt, fordi hun ikke vilde
Hvad hver med Vessel tilstaaer dog er ilde, —
Dertil har Engelskmanden eene Lov. **)

*) Philip Mordant var Synderens Navn. Han var 27 Aar gammel, velskabt, smuk, riig, af adelig Familie, vittig og underholdende i Selskab, og det, som er mere værdt end alt det andet, inderlig elsket af den Yndige, han elskede. Alt dette gav ham saa megen Afsmag for Livet, at han i Fortvivlelse giorde Vers og Kiød sig.

**) William Smith bed denne loierlige Karl. Han troede med Madame Deshoulieres: "qu'a coquetter toute

For Elskovs Magt man allevegne bukker;
Man bliver heed om Hiertet, klager, sukker,
Man kommer efterhaanden reent i Brand,
Man hører lidt af Sphærers Harmonier,
Man brøler Oder, piber Elegier,
Og mister stundom hele sin Forstand,
En Bagatel, som ofteſt. Gaaer det længer,
Den Skiønne siger uophørlig Nei,
Saa bliver man vel og (at sige,
Naar det for Resten er en velskabt Pige)
Tilsidst saa vred, at man sig hænger;
Man mister dog kun Livet i den Leeg,
Tit og en Bagatel. Har man for store Fødder,
Og troer, det Tyranindens Øie støder,
Saa høit en Taa paa hver for Amor veg;
Men — kappe hele Benet, for at vinde

En

toute belle eſt encline," og at ingen kunde undtages fra denne Hovedregel, uden dumme og stygge. Hans smukke, men dydige Kone blev derfor efterhaanden saa dum og grim i hans Øine, at han hængte sig af Ærgrelse.

En umaneerlig stiv, træbenet Qvinde, —
Det, seer man strax, det er en engelsk Streg *).
Sex Cinquer uophørlig, intet andet!
Er, som enhver maae tilstaae, reent forbandet;
Man fløiter, man skiær Tænder, bliver gal,
Og løber rasende rundt i den hele Sal,
For ei at pines af sin Modparts Latter,
Man bander Pine deux, trois, quatre;
Ja: tant que vous voulez! **) — men stille staae
Med Haanden skiult i Barmen hele Tiden;
Og pille langsomt Hiertet ud af Siden,
Saa stærkt kan Tab en Engelskmand kun slaae***).

*) Denne Historie kiende ventelig alle mine Læsere, da den har staaet i Læsecabinet for begge Kiøn, og følgelig er i det mindste et Par Gange fortalt paa Dansk i Forveien.

**) En spillende Franskmand hørte, at hans Modpart, hver Gang han giorde et ulykkeligt Kast, raabte: Pine Dod! da han selv tabte, og tabte gluhsk, vilde han overbande den Danske, og raabte: pine deux, pine trois &c.

***) Tradition.

Til mange Kneb kan Pengetrang forlede.
Af Frygt for grumme Creditorers Vrede
Een lyver Vid og Dyd paa sin Patron,
Og een gi'r Snikſnak ud paa Subſcription,
Og i en Sang, ſom tidt blev bedre hiemme,
La'r godt Folk høre paa ſin høſe Stemme:
Ting, rigtig nok, ſom koſte Hovedbrud
For een og anden ærlig Jyde —
Men hitte paa, at ſpille Skak med Gud,
For Erkebiſpen lempelig at ſnyde *) —
Det, tør jeg vedde to mod een, ja tre,
Var blot en ſulten Engelſkmands Idee.

Jeg

*) Nemlig Erkebiſpen af Canterbury. En Kiøbmand i London var bleven ruineret. For at ſætte ſig i Stand igien, behovede han Penge, og, for at faae diſſe paa en honet Maade, flyttede han, ſom Eremit, ud i en Skov, og ſad eene der og ſpillede Skak uophørlig, ſom han ſagde, med Gud. Bemeldte Erkebiſp beſøgte ham paa ſin Tour derforbi, for at ſee, hvorledes det gik til. Eremiten ſpillede, trak ſine egne Brikker med mueligſte Forſigtighed (ſaade han) og Guds efter Indſkydelſe. Medens Biſpen ſaae derpaa,

Jeg kunde blive ved paa den Maneer
At ramse op fra nu og til i Morgen
Af Engellands Mirakler mange fleer,
Som for den Menings Grund, at der det meste skeer,
Tilstrækkeligen kunde være Borgen *).
Men tag nu blot til Prøve disse fem,
Min Læser! man maae tænke længer frem,
Og holde varlig Huus med Tiden.

I London var, for ikke længe siden,
Iblant en Hoben andre Ting

En

derpaa, vandt Gud et temmelig stort Spil, som Eremiten betalte ham ved hans til al Lykke nærværende Tiener. Alt dette sandt hans Eminents rimeligt. Men paa Tilbagereisen, da Bispen ogsaa saae til ham, tabte Gud et tredive Gange saa stort Spil, som vor Eremit sandt rimeligt, at samme Casserer udbetalte. Bispen maatte gjøre det, enten han peeb eller sang; thi de vare ene, og Eremiten var stærkest. See alle engelske og franske Gazetter fra den Tid.

*) Frankrigs to og tyve Millioner vare dengang endnu ikke opvaagnede af deres Slum.

En Kisbmand, som i Hast maae hedde King,
For ei med nye Riim at spilde Tiden.
Naar jeg saaer sagt lidt meer om Manden,
Man snart vil mærke, hvad han hed
Er af den mindste Vigtighed:
Navn er en Bagatel, det har hver anden;
Men noget, som man kalder Vid, i Panden,
Og noget, meer end Vid, en Hoben Muld,
Som andre kaldte fire Tønder Guld,
Var mere mærkeligt hos Manden;
For Resten var han virksom i sin Bod,
Var munter, vittig, artig, smuk og god;
Men hurtig i sin Dont, som bare Fanden.
Madam! for Himlens Skyld bliv ikke vred!
Da Korthed er min store Kieledægge,
Jeg havde nær forglemt hertil at lægge
En vis Omstændighed:
Endskiønt i femten Aar multipliceert med to
Han havde vaaget, drukket, spist og sovet,

Var

Var han dog ikke gift, og ei engang forlovet.
"Det var en Skam!"
Ja hvis han Piger saae, som lignte Dem, Madam!
Man ingenlunde kan undskylde ham.
En Philosoph, hvis Navn jeg ikke lider,
Har ikke meget ziirlig sagt:
"Hver som fornøiet leve gider,
"Maae skye, som Pest, Herr Hymens Pagt,"
Han siger endnu meget mere
For at bevise det,
Som jeg vil ingenlunde repetere.
En anden Philosoph er meer honet:
Hans Ord om denne Sag saaledes lyde:
"Gift, eller gift dig ei, det kommer ud paa et,
"Du begge Deele vil fortryde!"
Vor Herre veed, om han har ret.
Den tredie meest Levemaade viser:
"Det være langt fra mig," saa taler han,
"At raade nogen fra den gifte Stand!

"Nei!

"Nei! tvertimod, jeg dette Forsæt priser;
"Men det er altid dog et vigtigt Spring,
"Man giorde derfor uden Tvivl ei ilde,
"Om man sin Livstid derpaa tænke vilde,
"Betænksomhed er en velsignet Ting!"

Om een af disse Misogyners Tanker,
Og Frygt for noget, som han havde hørt,
Gemeenligen med Ægtestanden vanker,
Til Peberſvendom *) havde ham forført,
Hvad heller, som jeg snarere vil meene,
Han mellem Vexler, Actier og sligt
Forglemte reent, at han var eene,

Det

*) Jeg haaber, at man kan tillade mig dette Ord. Svendedom er rigtig nok for længe siden gaaet af Moden, som overflødigt i vort Sprog, i dets Sted burde vi altsaa efter Horaz's Regel have et ganske nyt:

— si forte neceſſe eſt
Indiciis monſtrare recentibus abdita rerum;

men netop fordi vi ingen Svende har, har vi naturligviis desto flere Peberſvende; og:

— ego cur, adquirere pauca
ſi poſſum, invideor?

Det veed jeg ei, og det er ei min Pligt,
At vide sligt.
Hans Slægt og Venner uophørlig plagte
Ham med Erindring om at gifte sig —
Dog sagte! sagte!
Der har jeg uden Tvivl forsnakket mig!
Til Ære for hans Slægt jeg den maae lade,
At ingen af den samme derom bade;
Slig Commandeur af fire Tønder Guld
Bad ingen Slægtning om at fylde Jorden,
Med mindre Slægtningen var gal og fuld!
Det strider mod Naturens Orden.
Vend, hvo som lyster, op og ned paa den;
Jeg snakker meget heller om igien:
Kun Venner bade ham, og neppe disse,
Thi hvis de alle havde bedt min Mand,
Saa havde han Anmodninger tilvisse
Casseret ind fra halve Engeland;
Da rundt omkring enhver, der havde Mave,

(Som

(Som næsten alle Britter have)
Ustridigen var hans hengivne Ven —
Den reene Sandhed er, at et Dosin af slige
Bad ham bestandig, fleer at gisre lykkelige,
Og i en lille Slægt, naar han var sovet hen,
At leve paa en Maade op igien
Ved Hielp af en elskværdig lille Pige.
"Top!" raabte han engang, "jeg vil forsøge det!
"Men Sagen er, hvor i en Hast saa lige
"Jeg træffe skal en vakker lille Pige?" —
"Den kan du træffe meget let;"
Gientog hans Ven, "sadl op i Morgen, Broder!
"Og rid tre, fire Miil herfra
"Til næste Herregaard, hvor en Papa
"Til tre ret vakre velopdragne Poder
"Af Evakiønnet boer. Hver af de tre,
"Rød, som en Rose, hvid, som Snee,
"Uskyldig, munter, kielen, vil henrive
"Din hele Siel, saasnart du faaer at see,

"Hvad

"Hvad jeg omsonst forsøger at beskrive,
"I hver Modellen til en Gratie.
"Medgift jeg ei kan love dig i Penge;
"Men ellers alt." — "Top!" raabte han igien,
"I Morgen galloperer jeg derhen!" —
"Det er et Ord?" — "Et Ord! Farvel saa længe."

Om Morgenen derpaa Herr King staaer op;
Sig munter i en Hast paa Hesten svinger;
Den fløi saa let, som om den havde Vinger,
I susende høitbølgende Galop
Til Herregaardens Port — og dermed: Stop!
Smaadrengen tager mod den; Herren dandser
Saa net, saa let ad Kiøkkentrappen til;
En lille Landsbyærne der ham standser
I Farten — thi man er, som uden Sandser,
Naar man sig gifte vil,
Saavelsom naar man hænger sig, desværre! —
"Nei! hist er Stuedørren, gode Herre!
"Behag at gaae til den!" — og han gik ind.

Hans Dine fem Gestalter der opdage,
Hvoraf de tre
Undseeligen, i Landsbye Negligee,
Sig neiede, løb bort og rødmede;
Huusherren og hans Frue blev' tilbage:
"God Morgen!" sagde han,—"Velkommen!" sagde de.
"Min Herre, blev han ved, jeg ikke har den Ære
"At kiende Dem, men ønsker, det at lære;
"Mig synes ganske herligt om den Sag,
"At spise Frokost her i Dag;
"Og uden Hensigt synes det mig ikke;
"De neppe denne giette kan —
"Jeg altsaa Dem vil sige den; velan! —
"Dog! strax at sige den kan sig vel ikke skikke;
"Lidt Frokost først! der gives dit og dat,
"Som uden Frokost ei fra Læben glider glat."
Frokosten knap var endt, før Talen gleed
Fra Frierlæberne paa denne Maade:

"Af

"Af Jordens Rigdom, Ære, Herlighed
"Jeg har saa meget, som jeg vel kan raade;
"Saa meget, som jeg skiøtter om,
"Af Himlens Gaver er min Eiendom;
"Tre, fire Tønder Guld jeg eier, for det første,
"Min Alders Kraft og Styrke, Nummer to,
"Og for at fylde Tallet, Sindets Roe —
"Een Skat mig mangler kun, og det den allerstørste,
"En Kone, som i kierlig Sympathie
"Vil deele med mig, til det er forbi,
"Det tredie, det andet og det første.
"De trende Døttre har, og mellem disse tre
"Er een, som dette gisre vil, maaskee;
"Vil De, saa lad mig faae dem strax at see
"I Negligee!
"Thi jeg har andet at bestille,
"End spilde Tiden, hvis de ikke ville." —
"Med Glæde! strax! i dette Øieblik!"
Igientog smukke gamle Mand og Kone;

Ud smuttede den huslige Matrone,
Og ind igien med sine Døttre gik.
I landlig Dragt, med hvide Lin om Panden,
Hvorunder Haaret sneg sig bølgende
I brune Lokker ned paa Skuldrene;
Hver med halvdækket Barm, hvorpaa en Rosenknop
Forsøgte, skinsyg paa sin modne Ven,
Den lille røde Mund at lukke op,
For og, trods Sløifen, ret at kysse den;
Med korte Trøier, af hvis Ermer stak
Et Armepar, hvis Mønster du, Seline!
(Thi hvad er rundt og hvidt og nydeligt som dine!)
Din Elsker dølger alt for tidt i Frak;
Med Skiørter, som i lette Folder gled,
Lig Sommerskyer forbi Maanen, ned
Forbi de runde Knæe til Fødderne,
Stod' rødmende, blufærdig smilende,
Og, som jeg ei kan sige det, de tre,
Jeg glemte Rimet for — ved Siden af hinanden.

Herr

Herr Ring, vor Frier, henrykt stod og saae,
Og saae, og giorde intet meer end saae,
Og saae sig fast ihiel; thi Sielen flyver
Ved saadan Leilighed igiennem Øiet hen
Til det der blendende fortryller den.
Spørg Pastor Paris, om jeg lyver?
Han længe stille stod og saae,
Og ønskte hemmelig hans hele Krop var Øie
Fra Top til Taa,
For ret med dette Syn at kunne sig fornøie.
"Ja! saadan kunde jeg nok længe staae,"
Udbrød han endelig, "men her er meer at giøre!
"Jeg een maae vælge; thi dem alle maae
"Jeg venteligen ikke faae,
"Skiøndt det var nemt?
"Hvad meener De? Jeg Loven ei erindrer;
"Thi jeg har den og alting glemt
"I denne Glands, som for mit Øie tindrer —"

I Engelland saa lidt, som her,
Man bruger den herculiske Maneer,
At skabe Hustruer af trende Piger
I een og samme Bryllups-Nat;
Der, som i næsten alle Riger,
For slig en Heltestreg har Loven Punctum sat.
Herr King sig altsaa maatte lade nøie
Med een;
Der gives stakkels Mænd, som nok maae døie
Med den;
Skiønd samme stakkels Mænd jeg ei beklager,
Det deres egen Skyld gemeenlig er;
Thi Koner ere, som man Koner tager,
Det seer enhver.

Men mellem disse tre var Valget ikke let
For stakkels Manden,
Særdeles nu, han saae saa slet,
Og havde seet sig halvveis fra Forstanden,
En Ting, som saare let kan skee

Ved

Ved een at see,
Ja stundom blot en halv, end sige tre.
Hans Tanker dandsede Kehraus i Panden,
Som unge Russer, med en lille Perial,
Paa et Examenaftens Bal,
Indtil de bleve ganske trætte.
"Gid Pokker tænke meer!" saa tænkte han,
"Mig alle tre de ligevel staaer an,
"Og den, jeg faaer, er ventelig den rette."
Med dette kloge Forsæt, blev han ved
Paa denne Viis: "Min Herre og Madame!
"Hvem af de tre, jeg faaer, er mig det samme;
"Og derfor, uden meer Omstændighed,
"Lad den iblandt dem Konelodden ramme,
"Og faae mit Hierte, Haand, et cætera,
"Som først — hør efter, Smukke! — siger: Ja!"
Papa, Mama samtykte denne Maade,
Som Jupiter, ved Nik;
"Hør Piger!" sagde hun, "I nu jer selv maae raade!"

"Betænker," sagde han, "jer egen Baade!"
Men et tredobbelt tauft undseeligt Blik
Var alt det Svar de fik.
Vor Frier stod og stirred' tre Minuter,
Og lytted efter hvor den første Lyd kom fra;
Men fra de tause purpurrøde Putter
Kom ingen Ja.
"Saa vil De," brød han ud, "Dem endelig betænke?
"Nu, Herre Gud! den ældste vil
"Jeg et Qvarteer dertil,
"Men heller ikke meer, taalmodig skienke."
"Det er for lidt, Herr King!" gientog Mama —
"Ja! jeg kan ingenlunde længer bie;
"Nu Klokken alt er over ti!" — "Ja, ja,
"Vi faaer at see!" Følg med, Marie!
(Saa bed den ældste, og som virkelig,
Imellem os, Herr King helst ønskte sig,
Og, som jeg har min egen Grund at meene,
Han overalt i Grunden ønsked' eene;

Thi selv uvidende, hvordan det gik
I nysbemeldte Stirre-Lytte-Scene,
Hans længselfulde lange Blik
Sneg' sig saa lumskelig til hendes Barm allene,
Hvorpaa med synderlig Uroelighed
Bouqvetten hævede sig op og ned.) —
Men, man er, frygter jeg, en smule kied
Af min langagtige Fortællemaade;
Tilgiv, o Læser! o tilgiv i Naade,
Om hidindtil det faldt dig lidt vel surt!
Nu skal det gaae, som det var smurt.
Qvarteret gik; og, vips! af Kabinettet
Mama kom ud igien, og, som en Vind,
Fløi Frieren i hendes Sted derind,
At see hvad Tanker havde der udrettet:
"Nu! vil De have mig? saa skynd Dem!" —
Nei! —
"Alvorlig?" — Virkelig! — "De vil det ei?" —
Min Herre! — "Hvad?" — Min Herre! —
"Vil De" — Nei! —

"Ja, ja! saa rider jeg min Vei,"
Og dermed gik han hurtig ind i Stuen
Og bød Farvel til Herren og til Fruen.
De maatte lide denne Svigerſøn
Og bade ham indſtændigen at bie:
"See! Veiret er jo ſmukt og Veien ſkiøn!
"Vov et Qvarteer endnu!" — Gak ind Sophie!
(Saa bed den anden Datter) — "Ja! lad gaae!
"Jeg denne Gang endnu forſøge maae!" —
Qvarteret gik, ſom forrige, til Ende,
Og hurtig Frieren fløi ind til hende,
Det ſamme Spørgsmaal: "Vil De, eller ei?"
Fik trende Gange repeteret: Nei!
Vor Helt tilbage gik igien i Stuen,
Og ſandt at ſige, var lidt vred i Huen —
Een Kurv har mangen en i Hov'det Fluer ſat;
Men to — Gud frie mig! jeg blev deſperat —
Det blev alligevel Herr Kring dog ikke,
Han vidſte ſig i Kurve godt at ſikke;

Det,

Det, som forvoldt ham stærkest Hiernevrid,
Var den uigienkaldelige Tid,
Og derfor bandte han, med disse Kurvepiger
Slet intet meer at foretage sig,
Endskiøndt Forældrene bad inderlig
Om et Qvarteer endnu. Men ak! som Vessel siger:*)
(Gud glæde ham for alt, hvad han har sagt!)
"O! Christen Siel! hvad nytter al din Banden
"Mod Kierlighed, mod Skiebnen og mod Fanden?"
At trodse dem, især den første og den anden,
Vist ikke staaer i vores Magt;
Herr King nu skulde giftes, og — giv Agt!
Den yngste Datter var endnu tilbage,
Som Henriette hed,
Og efter megen Beden og Umage
Vor Frier nok engang paa Krogen beed,
Og et Qvarteer endnu for hendes Skyld spenderte,
Som ei saasnart var endt, før han igien
Sprang ind, og kiæk den tredde Kurv risqverte.

Han

*) In Op. perd.

Han syntes næsten alt at have den,
Og spurgte derfor i en rolig Tone:
"De vil vel ikke heller være Kone? —
"O! skynd Dem, at jeg komme kan herfra
"Med alle mine Kurve! Vil De?" —
Ja! —
"Min Kone være?" —
"Deres Kone! Ja!" —
"Det er for Alvor Deres Hiertes Mening?
"Nu! Gud velsigne Dem og mig og vor Forening,
"Et cætera!"
Og dermed Arm i Arm de hopped' ind i Stuen.

Fornøiet Herren blev, og glad blev Fruen,
Som sluttede, hvad Læseren nu veed.
"Ja Sagen mellem os er i sin Rigtighed,"
Udbrød Herr King, "nu mangler os kun Præsten
"Og Kongebrev, som snart skal være giort;
"Jeg svinger mig i største Hast paa Hesten
"Og trap, trap, trap, igien til Byen fort;
"I Morgen skal jeg have strax den Ære
"Med

"Med begge Dele her igien at være.
"Jeg elsker ikke megen Snak:
"For Froekost Tak!
"De tvende Kurve vil jeg lade hænge;
"Farvel saa længe!"

Dermed vor Frier hurtig Afskeed tog,
Og som en Pil afsted mod Byen jog.
Papa, Mama, Sophie, Henriette,
I Porten noget stod og saae derpaa,
Til Synet ham ei mere kunde naae.

Marie derimod — Kan Læseren vel giette
Hvor hun imidlertid er smuttet hen?
Nu, Kiere! kommer først Historien.

Ei langt fra Gaarden, tæt ved Landeveien,
Laae mellem nogle Træer en lille Høi.
I Afskeeds Hurlumheiens Støi
Med Bukken, Skraben, Haandtryk, Kyssen, Neien,
Hun sneg sig bort, og hen til denne Høi —
Af hvilken Aarsag, veed jeg ikke;

Hvad

Hvad kan ei stundom unge Piger slikke?
Nok sagt, hun sad useet paa sammes Top,
Og kunde derfra mageligen skue
Herr King i sin ustandsede Galop,
Saa længe til han blev saa lille, som en Flue;
Og da hun ikke meer ham vinte noget Sted,
Steeg hun paa Heldingen mod Veien ned,
Og satte sig i Græsset der, og græd.
Ulykkelige Kierlighed!
Hvor kan du Hiernen ei paa Folk forskrue!
En Elsker sandser, husker ingen Ting,
Imens du tumler ham omkring
I Frygtens Sneefog eller Haabets Lue.
Saaledes gik det denne Gang Herr King;
To Fierdingvei han alt var galloperet,
Før han, med et, besindte sig,
At Brudens Fornavn var ham reent uvitterlig,
Som dog til Kongebrev blev requireret.
Han derfor vendte sig og Hesten om,

For

For hendes Navn i største Hast at hente,
Som havde sagt ham Ja. Men da han kom
Til Huset, hvilken Fryd! i det han kiendte
Den ældste Datter, som spadserte der!
"Det sparte mig, ved Gud, et heelt Qvarteer,
"At De, min Smukke! just er her tilstæde;
"Jeg glemte hendes Navn, som gav mig Ja dernede—
"Vil De behage her at sige mig,
"Hvordan det lyder egentlig;
"Thi jeg kan ingenlunde længer bie?" —
"Min Herre! hendes Navn, som vilde gifte sig
"Med Dem? som elsker Dem?" —
"Ja vist!"
"Marie."—
"Saa hedder hun? det kan jeg lide paa?—"
"Som saa!" . . .
"Marie? — jeg skal rigtig Navnet giemme."
"Marie, ja!... Marie! — Hils der Hiemme!"
Og bort han fløi;

Men mumled', uden et Minut at tie,
"Marie —
Marie — hyp! Marie — hop! — Marie."
Tak skee dig, lykkelige lille Høi!

Der hiemme var en Praten om den Frier,
Om hans forunderlige Hurtighed,
Hans Skabning, Midler, Væsen, Narrerier,
Og mange flere Snurrepiberier,
Hvoraf jeg knap det halve veed:
Papa holdt for, hans Hest var at beklage;
(Deri han havde megen Ret)
Mama fandt ud, at i hans unge Dage
Han havde været nok saa net;
Sophie paastod, han var alt for lille,
Og Henriette han for gammel var;
De begge holdt den Ting for soleklar,
Han var en lille smule Nar —
Marie blot taug ganske stille,
Og lod dem prate sammen hvad de vilde.

Da Dagen var forbi, det blev omsider Nat;
Og Søstrene, som nu blev eene,
Fortsatte deres Snak — "Men hvordan er det fat,
Marie? hvi saa bleg? — "jeg skulde meene,"
Var Henriettes Ord, "at det kun tilkom mig
At blegne her; thi, sandt at sige,
Dengang jeg sagde ja, jeg arme Pige
Tog feil." — "Saa gik det netop dig,
Som det gik mig;
Dengang jeg sagde nei, jeg egentligen vilde"...
"Sagt ja! —
"Ah! ha!"
Sophie stemmed i, som tænkes kan: "Ha! ha!"
"Men hør engang det end er ei for silde!
Bliv rsd igien!
Gaae du for mig til Brudeskamlen hen
I Morgen!" sagde Henriette —
"Kun Navnet! — hvis han kun ei havde dette?"
"Hvad Navnet angaaer," blev Marie ved

"Det har sin Rigtighed."
"Nu det er lsierligt," udbrød Sophie —
"Saa, Henriette, veed du hvad,
I Morgen vil vi pynte Søster Rie
Hvordan vi bær os ad,"
"Ja! ja! — det blev i hast afhandlet og besluttet,
Og alle tre
Med hi! hi! hi! — ha! ha! — he! he! —
Sig ned i Dynerne (sov sødt, I Søde!) putted.

Den næste Dag derpaa kom King igien
Med Præst og Kongebrev. Til Bryllupsfesten
Var alting færdigt, uden netop den,
Som skulde krone hele Resten.

Det varte to Qvarteer, det varte tre:
"Hvor længe kan dog ogsaa Bruden bie?"
Da man tilsidst fik pludselig at see
Imellem Henriette og Sophie
I hvide Bryllupsdragt den rødmende Marie.

Forældrene, som ei begreb
De trende Søstres overlagte Kneb,
Og alle Gjæster studsede ved dette.
Men King, som troede, Bruden var den rette,
Sig nærmede til den, som festlig pyntet var,
Og vilde have Sagen klar.
"Min Herre, det er ikke Henriette." —
"Nei det forstaaer sig selv." — "Nu det er underligt
"Hvordan han meer end vi begriber sligt;
"Min Herre! det er virkelig Marie." —
"Ja hvem vel ellers." — "Hun som sagde Ja
"De vil jo have?" — "Just! Men hedder da
"Hun Bruden her, ei virkelig Marie?"
"Jo rigtig nok, men" —
"Hvad skal dette Men
"Da sige? skal jeg nu frie om igien?
"Hvoreſter skal vi længer bie,
"Naar Bruden færdig er og Præsten, som skal
vie?" —

Man Kongebrevet saae, og see! der stod Marie.
Man studsede forskrækkelig derved.
Min Frier blev af al den Studsen kied,
Tilsidst han blev endog en smule vred.
Men endelig forklarede Sophie
Den hele Sag,
Til Kings, Papas, Mamas og hvers Behag:
"Thi," sagde Henriette, "jeg kan bie." —
"Det haster heller ikke just med mig;
"Men det sig passer allerbedst for dig,
"Min Søster!" lagde til den skielmske Miss Sophie.
Historien de, kort sagt, alle leed,
(Gid Læseren det vilde med!)
Og King blev viet og gift, og glad med sin Marie.
Moralen, som heraf kan pilles ud,
Med overmaade lidet Hovedbrud
Er meer end een; jeg kiender, sandt at sige
Kun faa Historier i Riim saa rige
Paa reen og syndig, sand og sund Moral,

Som

Som denne — Fast af hver en Periode
Man lære kan alt hvad man lære skal,
Naar man har Takt for det moralske Gode.
Det vigtigste deraf for Brudgom og for Brud
Vil sikkerlig min Læser selv udfinde,
Naar han og hun engang faaer sligt i Sinde,
Hvortil dem skienke Held den unge, blinde,
Bevingede, bekiendte lille Gud!

Thomas Moore
eller
Venskabs Seier over Kierlighed.

Vee! tretten Gange vee det Øieblik,
Hvori jeg første Gang det Indfald fik,
At rime!
Vee! tretten Gange vee den Tyge Brahes Dag,
Da noget (ganske vist en Djevel) lumskelig
I Øret hviskede mig:
"At gjøre Vers er ingen Sag!"
Jeg siden ei har havt en rolig Time.
Jeg, som har røbet nys paa langs og tvers
Min unge Muses Vildskab, snart i lange,

Snart

Snart korte, snart i vide, snart i trange,
Og overalt i lovlig slette Vers,
Paa samme Farvand atter mig begiver.
En Søemand tit i Havsnød sværger paa,
I Hastighed ei meer ombord at gaae,
Og næste Dag fra Landet atter driver.
Lig ham jeg krydser, driver, legger bi;
Min Fabel er det Skib jeg sidder i;
Mit Vildskab er den Vind, som blæser stik imod,
Og, om jeg paa mit Hoved stod,
Kan jeg dog ei til Skuden sige:
Gaae Skude! gaae mod Vinden ganske lige!
Hvi vil jeg seile da? Spørg Skiebnen, kiere Ven!
Man staaer mod alle Ting, kun ei mod den.
I Gaar jeg ganske fast mig foresatte,
At byde Skiebnen Trods, og svor, til evig Tid
At aldrig vilde mindste Vers forsatte,
Knap Epigram engang, trods al den Flid
Hver Nar sig giør, der gaaer forbi mit Kammer,

For mig at narre til at gjøre Epigrammer.
I Dag, jeg veed ei selv hvordan min Pen
Gaaer paa Papiret alt sin skiæve Gang igien.

Der var en Mand i Engelland et Sted,
Jeg husker ikke hvad han hed,
Naturligviis han hed vel sagtens noget —
Dog, da jeg holder det for baade Synd og Skam,
At snakke om en Mand, og ikke nævne ham,
Saa sætter jeg, at han hed Lovingham,
For ei at snakke ganske hen i Taaget.
Den samme gode Mand var frie
For Bryderie
Med ellevte December, og Patroner,
Og Verter, som Herr Pips, der vil betales strax,
Og slige skrækindjagende Personer,
Som, for Exempel, de, hvis Vaaben er en Sax,
Som skabe Mennesker, men dræbe dem igien.

Med

Med Regninger paa Skabelsen,
Og de, som springe rundt omkring paa Luur,
For reent, som ofteſt, at annihilere
Den ſidſte Stump af Skrøddrens Creatur;
Han reent var frie for dem og mange flere,
Der med og uden Skiæg,
Saa mange Siele dividere —
Og levede ſom Blommen i et Æg.

Jeg ønſker meget hiertelig,
At det gik ligeſaa med mig —
Nu, Herre Gud! det gaae nu, ſom det kan!
Igien til vores lykkelige Mand.

Maaſkee man tænker, dette ſkulde være
Det hele Malerie paa hans Lykſalighed?
Man tænker feil; thi Penge ere
Aldeles ikke nok til Sindets Rolighed,
Og uden den — Farvel! Lykſalighed.
For Guld man kiøber galonerte Klæder,
Og Hofmænds Buk, og knibſke Pigers Skierts,

Og Vittighed, og Dyd, og fine Sæder,
Og Himlen selv i sultne Skaldes Vers;
Men troe mig, aldrig, aldrig — rene Glæder.

For ei ham selv, (som tit, desværre! skeer)
Men for hans Lykke her at krone,
Gav Himlen ham en meget deilig Kone.
Mærk vel, jeg mener her ved deilig meer
End alle Træk af Venus Erycine,
Det deilige, som ikke taber sig,
Og eene gior en Mage lykkelig,
Den ømme, gode Siel, som møder mig
I hvert et Blik af min Palmine.
Nu som den eene veed, den anden slutte kan,
En Pebersvend af Guld bær ikke Vand,
Bar han endog St. Pavens Trippel-Krone,
Imod en Mand af simpel Jord, som kan
Fra Soel gaaer op, til Soel gaaer ned,
I uafbrudt lyksalig Kierlighed
Omfavnes af saa elskelig en Kone;

Men

Men ak! fra den Tid af, da vores første Fader
Bar sig i Paradiis netop saa daarlig ad,
Som hver iblandt hans Afkoms Myriader
Fra Sem og til den Søn, jeg ønsker dig, Palmine!
Sig havde baaret ad,
Fra den Tid Roser groe iblandt Torne, Fryd hos Pine,
Og nu, da Nøisomhed er reent fra Jorden veget,
Forjaget af de nye Nødvendigheders Hær,
Til ret at være lykkelig, desværr'!
Udfordres meget, overmaade meget.
Vær æret, viis og riig! tryk til dit Bryst
Den yndigste blandt alle Jordens Koner,
See hende lide, du er uden Trøst,
Viis, æret, elsket, Mand paa Millioner!
Dom aldrig nogensinde den og den
At være ganske lykkelig, min Ven!
Den rige Claus har selv imellem Hovedbrud;
Ei skue vi det Kryb i vore Haver,
Som volder, Planter, Blomster, Træer gaae ud,

Og

Og ingen seer den skiulte Orm, som gnaver
Dens Siel, hvis Klædebon med Diamanters Lyn
I Dandsens lette Sving forblinder Poblens Syn.
Hvor mange tunge Suk i skiulte Vraaer lød!
O! mange Taarer blot i Maanens Paasyn flød
Fra deres Øine, som med kunstig muntert Smil
I Selskab skiule maae, blandt tankeløse Daarer,
Den giftige, den dødelige Piil,
Som Hiertet uophørlig saarer,
Og saarer tit saa dybt, at kunstig Munterhed
I dyb Fortvivlelse for evig sænkes ned;
Vor Lod det engang blev paa denne Jord, at græde,
At blande Smil med Suk, og vexle Sorg med
Glæde —

Sandt nok, hvad før jeg troede, nu jeg veed:
Lyksalig Elskov blev fra Himlen sendt herned,
Som Stovets allerstørste Herlighed;
Men Himlen gav det naadig een endnu,
Som kappes om med hin, hvem Prisen skal tilhøre,
Som

Som for min Mand ret lykkelig at giøre,
Jeg her maae lægge til endnu:
Han havde det, omsonst saa mange søge
Fra Callundborg til Kiøge,
Og altsaa, haaber jeg til Siellands Ære,
Hvor det skal være,
Det som man næsten aldtig har paa Thronen,
Som Manden ikke altid faaer med Konen,
Den Skat, som alles Tab erstatter os igien,
Kort: en fornuftig, dydig, trofast Ven.

Hans Navn er glimrende blandt mange store,
Og til vor Tid endnu bevart;
Herr Bayle siger tydeligt og klart,
At denne Ven hed Thomas Moore.

Herr Lovingham, var Fader til to Piger,
Den yngste var saa smuk, at det, som Naso siger,
Var en formastelig Forvovenhed
At prøve paa, fuldkommen at afridse
Blot hendes allermindste Fingerspidse,

End

End sige hendes hele Deilighed.
Den ældste, Fanny, derimod —
Jeg siger ikke meer; jeg nødig vil umage
Mig med at male sligt,
Som udført nok saa mesterligt
Dog ingen Moders Siel i Verden kan behage —
Nok sagt, at Fanny ei var nær saa smuk, som god,
Og contrasterede med Spøgelser især
Deri, at hine meest i Mørke skyes,
Som farlige at komme nær,
Hun derimod var skrækkeligst ved Lys —
For Resten manglede hun ikke Vid,
Og man paa hendes Dyd ei noget kunde sige:
Kun, at hun ei fra Arrilds Tid
I Grimhed havde havt sin Lige,
Og fik den heller ei, før Tydsklands Poetinde *)
Til sommes Lyst og andres Skræk blev til,
Der, hvis man ellers kan og vil

Til

*) Madame Karschinn.

Til somme Kobberstykker fæste Troe,
I Grimhed gierne kunde gaae for to.
Forældrene var' ei ved denne Forskiel blinde;
Vel knurrede de ei mod Himlen for een Torn
Blandt tusind Roser; men skiøndt deres Dyd
Forbød dem Knurr, tillod den dem at græde;
Det Huus, som et par Aar tilforn,
Før Kopper kom derind, et Tempel var for Fryd,
Blev nu Melancholiens Sæde.

Herr Moore kom saa tit, som Ven, i Huset,
At han omsider gik, som Elsker ud.
Den yngste Datter giorde Hov'det kruset
Paa Manden, og den kiere Elskovs Gud,
Saa vældigen beskiød ham Skud i Skud,
Til han omsider blev saa reent beruset,
At ønske: Gid den Pige var din Brud!

Mens Timerne — den første Kierlighed
Giør Maaneder til Timer, som man veed —
I Elskovs Sukke sødt for Moore sig bortliste,

Han

Han i sin Tummel dog sin Ven bestandig seer,
Og seer ham med Forundring meer og meer
Sin Fordums Munterhed at miste.
"Min Ven! — udbryder han engang
Spadserende med Lovingham allene,
Mens Vestenvindens Dands i Bøgens Grene
Til Bækkenes Musik og Nattergalens Sang,
I Aftenens høitidelige Scene
Dem begge to til Følelser indbød;
Men, som sædvanlig, hver til sine —
"Min Ven! hvor smiler Aftnen yndig rød!
"Men denne mørke, kummerfulde Mine
"Forraader, at den smiler ei for dig —
"Og taus du nærer denne skiulte Smerte;
"Udøs for mig, min Ven, dit hele Hierte!
"Hvo veed, maaskee jeg var saa lykkelig,
"Om ei at hæve, dog at lindre
"Din Sorg; o Ven! den halv tilhører mig
"O lad mig dele den, o! nægt mig ei den Lyst!

"Udeelt

"Udeelt forstørres Sorgen i vort Bryst;
"Men deelt i Vennefavn den altid bliver mindre."—

Den Form, i hvilken alle andre svare,
Naar de blier spurgt om Ting, de ei vil svare paa,
Blev brugt af Lovingham; for Tid at spare,
Jeg altsaa videre vil gaae.

En Maaned eller to gik hen som saa.
Kied af tilsidst sin Ven at plage
Vor Moore taug; men blev, som før, hans Ven;
En gammel Mode, som er nu af Brug igien
I vore Dage.

"Tag, Himmel, tag igien den Rigdom, du mig gav!
"Giv mig for dette Slot en ussel Hytte,
"Og Plads ved samme til en Grav!
"Jeg ønsker intet meer; mig intet meer kan nytte.
"Den Engel, du mig gav til Livets Lyst,
"De to, jeg faderlig saa tit har kyst,
"Den Ven, jeg trykker tit fortroelig til mit Bryst,
"Vist ville glade med mig alle flytte;

"Tag, gode Himmel! tag alt andet, hvad du vil;
"Men giv min Datter, giv min elskte Mage,
"Giv mig den Roe, den tabte Roe tilbage,
"Som døde med min Fannys skiønne Smil!"
Saa lød blandt Skovens melankolske Bøge
Paa Steder, som man pleied' ei at søge,
Den ømme Faders Sukke, ofte nød
Han der en Lindring i, at bittre Taarer flød;
Tit blandtes der hans Suk med Philomeles Klager
Tit gik han der, og sine Hænder vred.

Engang det Hændelsen behager,
At sende Moore hen til samme Sted.
Skiult hører han hvert Ord fra Lunden næst derved;
Tungt falder hvert paa hans venskabelige Hierte;
Useet erfarer han nu Grunden til hans Smerte,
Og ubemærkt sig atter lister bort.

Men, da den ædle Tid sig lister ogsaa med,
Saa vil jeg nu for Alvor være kort.

Den næste Dag man Thomas Moore saae
Med splinternye Silkestrømper paa,

Med

Med Chapeaubas, med Kaarde og deslige,
I Frierstilling for Herr Lovingham at staae:
"Min Ven! jeg kommer — og jeg har den Ære,
"At komme, saasom — efterfom — og" —
"Kiere!
Hvortil de Complimenter? Hvi saa peen?
Dog, ha! jeg gietter alt, hvad du vil sige —
Om her i Stuen var nok een,
Min Datter, skadede vel ei saa lige —
Maaskee da Tungen bedre kom i Gang,
Og din Prolog blev noget mindre lang?
Jeg veed det alt; tænk ei, at dine Blikke
Blev ubemærkte! tænk og heller ikke
At dine Suk for hende ind i eet,
Og atter ud af andet Øre foere!"
"Min Ven, udbrød den ædle Thomas Moore,
"Det glæder mig, at du har seet,
"Hvad falsk Undseelse forbød mig før at sige;
"Jeg derved altsaa spare kan
"En Hoben Sving, og gaae lidt mere lige;

"Din ældste Datter har, jeg veed ei selv hvordan,
"Saaledes meer og meer mig rykket hen til sig,
"At jeg i Dag maae sige dig:
"Jeg kun ved Fannys Ja kan blive lykkelig."—

Man let kan tænke sig ved denne Leilighed
Herr Lovinghams Forundring, Studsen, Glæde;
Men ei saa let den Guddoms Fryd, hvormed
Vor Moore saae sit Værk. Saa fra sit Himmelsæde
Nedsmilte fordum Kiempernes Betvinger
Til Baucis og Philemons Fryd.
Kun den, hvis Siel sig op til Himlen svinger
Med stadig Flugt, og stolt og seierrig
Seer Mægdens Spot og Fordom under sig,
Kan tænke Datteren af dig.
Guddommelige Dyd!
Den himmelreene Lyst, at skue Brødres Glæde
Kiøbt med sin egen Qval. Kun Dydens Ven,
Hvis ædle Bryst oar aldrig Lastens Sæde,
Kan tænke den.

Den sande Dyd til intet fremmet trænger,
Den er, som Elskov, selv sin egen Løn
Til den Termin, da Had og Spot ei længer,
Skal følge dens miskiendte Søn.
Lad Dyds og Elskovs Følelser regiere
Selv ubelønnede, bestandig i dit Bryst!
At elske, troe mig, altid sødt vil være;
At gjøre vel, vil stedse blive Lyst.

Men, ak! kun een og anden Tillid fæster
Til denne Sætning. Tag Belønning bort,
Saa mister snarlig Dyden sine Giester,
Dens Tempels Tilløb bliver ikke stort —
Den Mening har desværre mange fleer.
For altsaa Mængden at faae tilfredsstillet
Ved min Historie, jeg burde vist nok her
See til at faae en lille Fee i Spillet,
Hvis en slog ikke til, den hele Hær;
Og saa ved sammes Hielp, i sidste Scene,
Naar Helten med sin Brud fra Brudeskamlen gik,

Faae Englands Karschinn i et Øieblik
Forvandlet om til Albions Helene.
Men det maae være nok for denne Gang;
Der gaaer for megen Tid til de Spectakler.
Tilfreds med blot at have viist, i Sang
Jeg ogsaa kunde hitte paa Mirakler,
Jeg ender med at sige kortelig:
Frue Moore blev sig selv bestandig lig;
Men hendes milde Dyd, foreenet med Forstand,
Den ømme Følelse, den takkefulde Varme,
Hvormed hun følte sig i sin Tilbedtes Arme,
Den Omsorg for ham idelig at fryde,
De heede Taarer, som i Strømme flyde,
Naar han er ikke glad, den Fryd, som hviler
Paa hendes hele Siel, saasnart han smiler,
Tid, Vane, disse sande Feer eene
Vor Fanny giorde snart til en Helene,
Og Moore til den lykkeligste Mand.

Kallundborgs Kronike

eller

Censurens Oprindelse.

Den hele vide Verden veed —
Ved hele Verden, Notabene!
Poeter i Særdeleshed
Syv, otte gode Venner mene,
Jg traver i Poeters Fied,
Og altsaa: hele Verden veed,
At for umaadeligen længe siden,
Da Kronprinds Humble selv var ganske liden,
En dest i Kallundborg Borgmester blev,
Som Peer sig kaldte, Peer sig skrev;

Sit Tilnavn kunde han aldeles ikke lide,
Og Fornavn var paa den Tid ingen Skam —
Hvad om den hele Verden fik at vide
Lidt meer om ham?

Det gaaer Skribenten, der gisr Verden Cuur,
Naar Verden tier stille som en Muur,
Aldeles som en anden Frier:
Han troer, at man samtykker, naar man tier.
Den sidste feiler gierne meget lidt;
Den første tit.
Maaskee jeg og mig her for meget lover —
Men hvad? den vinder ei, som ikke vover.

Saa hør da min Fortælling, lille Jord!
Og ryst og bæv med alle dine Throner,
Og alle disse Hof-Cameleoner,
Som vrimle rundt derom fra Syd til Nord!
Thi stor er Tingen, som jeg taler om,
Og større Manden, fra hvis Bug den kom,
Da Kundskabs Straaler i dens Skygge døe —

Jeg

Jeg siger Bug; thi ingen Hierne var
Vidtlsftig nok, den Sag er soleklar,
Til dig, o Kiempe! dig, Censur! at sødе!
Frygt ikke, Læser, denne Hæftighed
Skal vare hele Tiden ved!
Det var et lille Glimt af Pieriden —
Ved en og anden Leilighed
Jeg bliver vel i Hovedet lidt heed;
Men sagtnes efterhaanden siden.

I Konning Dans for længst henfarne Dage
Var Kallundborg en ganske anden Stad
Der var en mægtig Hob, jeg veed ei hvad,
Hvoraf nu meget lidet er tilbage:
Der gaves Folk, som kunde færdig Jydsk,
Lybsk, Holsteensk, Hollandsk, Flamsk, og Tydsk;
Ja Kræmmere, som havde Been i Panden,
Og blot ei Horn — som kunde tviste med
Achill og Don Qvixott' i Tapperhed,

Og gave Lybeks sorte Tavle Fanden;
Pastorer, som holdt Troen reen og puur,
Og jog', ved Hielp af Aandens Naade-Gave,
Hvert Kiettersviin af Helligdommens Have,
Som, for dens Peberrødder at opgrave,
Sig sneg saa lumskt omkring paa Luur.
Studenter, som for nogle faa Rosiner
Forklarte hele Curtius paa Jydsk,
Og Skriverkarle, som med lærde Miner
Endog Aviser tolked' ud af Tydsk;
For hvilke Læsning, selv i velske Bøger
Var ingen Konst —
Ak! slige Folk man nu omstunder søger
Omsonst.

Blandt mange flere Herligheder,
Som jeg vil springe reent forbi,
Var og i Kallundborg et Trykkerie,
Som den Tid fandtes næsten ingen Steder;
Ja, somme holde for (og rimeligt det er),

Den

Den skadelige Konst, at trykke Bøger,
Er egentligen først opfunden der
Af en fordømt Knapmager Tøger,
Som Fanden tog engang paa Veien til Corsør,
Lig Doctor Faust en Tid derefter —
Og, som ved slige Folk han altid gjør!
Bevis herfor er over mine Kræfter;
Jeg hader al Slags Klammerie —
Nok, at der den Gang var, som sagt, et Trykkerie.
Men Trykkerie er eet, og Trykkerie er to!
I den Fald Kallundborg var et Geneve:
Man tænkte hvad man vilde, skrev i Roe,
Og Skrivter ubedømte trykte bleve.
Man derfor og fornam, at meer og meer
De gamle Hexe svandt med deres Herre;
At Haandverksfolk blev efterhaanden fleer,
Og Tiggere hver Løverdag blev færre;
Thi Konster, Videnskaber voxte frem,
Og Klogskab i hver Næringsvei med dem,

Man

Man boede mageligt i nette Huse,
Som for det meste stod i lige Rad,
Man spiste god og vel tillavet Mad,
Og drak sin Mjød af skjønt glaseerte Kruse.
Aar efter Aar den meer oplyste Stad
Blev smukkere. Rundt om dens vestre Side
En Skov af Skibe saaes, opfyldte med
De fierne Jordens Egnes Herlighed.
End skjønnere man saae mod Østerlide
Det vel opdyrkte rigdomsfvangre Land
At prange, lig et Strøg af lutter Haver,
Med alle Jordens moderlige Gaver.

Saaledes overalt paa Mark og Vand,
I Husene, paa Torvet, og paa Gaden
Var nyttig Flid; og Ploven, Aaren, Spaden
Knibtangen, Øren, Naalen, alt blev brugt
Med mærkeligen meer og mere Frugt.
Meer ordentlig gik Sagerne til Tinge;
Meer ordentlig i Kirken Sangen gik;

Man

Man hørte bedre Byens Klokker ringe;
Kort alt — endog de Halte bedre gik —
Men rigtig nok man stundom fik at læse
En lille Vise, trykt i dette Aar,
Som rynked' hist og her en fornem Næse
Vor Herre veed hvorfor;
Og rigtig nok (thi lyve vil jeg ikke)
Kom ud en Gang en atheistisk Bog,
Hvori Forfatteren til Punkt og Prikke
Beviste, "den var ikke rigtig klog,
"Som troede, Jorden sad og Himlen rendte —
"Saa stor en Høflighed" (Gud frie os! hvilke Ord!
En Gysen giennem Præst og Præstedeien foer)
"Man ikke," sagde han, "af Himmelen maae vente."
Klog over det, som skrevet staaer,
Bør ingen from, retsindig Christen være!
Og trykte Bøger, hvor det gaaer,
Er egentlig dog intet andet, Kiere! —
Saaledes raisonneerte den og den,

Som

Som var i Troen nogenlunde kræsen;
Særdeles **Præsten** og **Borgmesteren**
Leed ingenlunde dette Trykkevæsen,
Som, sagde de, var Aarsag i,
At Vantroe, Svir og Horerie,
At Kiettermeninger og Poesie,
Logomakie, Astronomie,
Og frem for alting, Atheisterie
Fik Overhaand i alle Byens Gader,
Ja selv i Herrens Huus, skiønt det utroeligt lader,
Saa stærkt, at Folk hensluumred' mangen Gang,
Naar Præfenen var blot tilbørlig lang
Endogsaa paa de lave Stolestader.
Imidlertid gik Pressen lige fuldt.
"Lad dem kun smøre, de profane Hunde!
Saa længe vi, trods deres tappre Sult,
I vore Kanapeer rolig blunde!"
Saa tænkte Byens Fædre — men, o Vee!
Vee! Vee dig, **Kallundborg**! din lærde Hæder

Skal

Skal snart fordunkles! Dumhed snart skal lee
Paa den Ruin, hvor alt Minerva græder!
En Dag (saavidt jeg veed, en Hundedag)
Borgmesteren sad i sin Stoel, hvis Arme,
Hvis magelige Sædes lumre Varme
Min skrsbelige Geist er alt for svag
Til at beskrive ret; elastisk hæved'
Det kielne Dunn dens silkeblode Barm,
En Dust, som slukte strax hvert Glimt af Harm,
Omkring dens tause Damask dosig svæved' —
Kort: dypped' jeg i Lethe Qvæders Pen,
Og skrev paa Valmu Dag og Nat med den
Jeg kunde den ei sovnig nok afmale —
Desuden var maaskee min Stræben her
Reent overflsdig; thi, desværr'!
Maaskee min Læser ligger alt i Dvale.
O! skyd, i saa Fald, Skylden ei paa mig;
Men blot paa Stolen! —

Med den dybe Mine,
Som for en saadan Mand kan skikke sig,
Hvis rummelige Mave faderlig,
Maae giemme hele Byens Fryd og Pine,
Sad den Velvisefte. Den Roelighed,
Den philosophiske Dybtænksomhed,
Og overvættes store Sielefred,
Man seer paa Dalens fede Konges Pande,
Naar han i Græsset sagtelig slængt ned
I Skyggen af et Træ, ved Kildens Bred,
I Dyssen af de musikalske Vande,
Med vigtig Taushed tygger Drøv,
Sad paa hans store purpurrøde Næse,
Hvor man med liden Møie kunde læse:
Siel! hold dig klogeligen i dit Støv!

Som Solen, naar den kobberrød fremstikker
Imellem tykke Skyer i taaget Ruft,
Saa fremstak af Parykkens Bukkel-Buft
Hans Ansigt i en Damp af Portorikker.

I

I slig Forfatning havde han for Skik,
At smøge sig i Slummer alle Dage,
Men hvordan det nu gik og ikke gik,
Saa vilde Søvnen ei i Dag behage,
Paa Pibens Vink at nærme sig som før;
Han røg, og røg igien, og røg sig ør;
Men intet Blund han fik, end sige Slummer —
(Ak! ingen Dødelig er frie for Kummer!)
Lig Kong Asverus lod han hente da
Den gamle store Stadens Chronika,
(En Bog, fem Gange tyve Vintre gammel,
Der ellers brugtes for hans Søn til Skammel,
Og for ham selv, at løfte til Motion)
Hvoraf hans Kone pleied' i slig Knibe
Mod Søvnløsheden Antidot at gribe,
Og forelæse ham saa stor Portion,
Som til forønskte Virkning at frembringe
Var nok. Som oftest var den Dosis ringe;
Thi deels Borgmesteren, for sin Person

Til snart at slumre var utroelig nem,
Og deels var Bogen til at assoupere
Fast ligesaa bequem;
Men denne Gang hun maatte læse mere:
Hvad Ord for Ord, aldeles paa et Haar,
Som det i samme gamle Krønik staaer,
Jeg her min Læser troelig vil levere.

* * *

"Den — hujus døde Christen Smed *)
Den hele Bye til stor Fortræd;
Han var en brav og nyttig Mand,
Beslog en Hest med stor Forstand,
Paa Laase gjorde mange Sving,
Slog Hier ud for ingen Ting.
Gid hisset han ei saa maae svede,
Som han har altid giort hernede!" . . . .

"Endnu

*) Den 28de, om jeg mindes ret; men hun sprang det over, fordi det var trykt med Rommertal XXVIII.

"Endnu du sover ei, min lille Mand?"
Udbrød den standsende Borgmesterinde
"Nei! læs kun meer," igientog han,
"Det vil sig haaber jeg paa Timen finde;
"Jeg ei begriber denne Søvnløshed;
"Nu vel! læs meer! bliv ved!" — og hun blev ved:

* * *

"Vor Præst, som nylig var lidt svag,
Blir feed og fyldig Dag fra Dag.
Han kan lidt meer end Fadervor,
Og maner stærkt, som Ordet gaaer;
Alligevel for Tyverie
Den stakkels Mand er ikke frie.
Forleden misted' han sin Hest.
Vor Herre skaane kun vor Præst!" . . . .

Borgmesterinden standsed her igien:
"Du slumrer ei endnu?" — "O nei! vist ikke!
"Jeg slumrer ei saa snart i Dag, min Fikke!
(Saa hed til daglig Brug Borgmesterske)

"Du nok kan mærke, naar jeg sover hen;
"Jeg snorker, som du veed; bliv ved at læse,
"Saa længe til du hør Signalet af min Næse."—
Borgmesterfken begyndte da igien;
Men sprang tre fire Blade reent forbi,
Som der var alt for meget moersomt i;
Man derfor eene hende Skylden give
Om Følgende lidt kiedsomt skulde blive:

* * *

"Den Tyv, som stial Herr Nielses Hest,
Blev greben sidste Mortensfest,
Og bragt paa Stand for Magistraten,
Som arresterede Krabaten
Man kneb ham med saa megen Fynd,
At han tilsidst tilstod sin Synd,
Blev foresiunget, forelæst
Af den sagtmodige Niels Præst,
Og siden paa en Sluffe slængt,
Kiørt ud, vendt om, berettet, hængt;

Men

Men, som man snart vil mærke det,
Altsammen overmaade slet.
Det henved Midnatstide var,
Og Maanen skinte ganske klar,
Og mange Stierner blinkte ned
Paa Marken og paa Tyven med;
(Thi Maanen seer paa slig Person
Saavel som paa Endymion)
Da kom paa Hesten, trap, trap, trap,
Jens Skovfogd ridende saa rap,
Forbi det gyselige Sted,
Hvor Dievle vogte, som man veed,
Trofæen for Retfærdighed.
Ret, som han rider bedst, og seer
Ad Galgebakken til — hvad skeer?
En Røst, lig den af Belzebul,
Saa rædsom, underlig, og huul,
Ham brøler ud fra Galgen: "Stop!"
Og vips! foer Kolden i hans Krop;

Han skialv, som Esp, og i sin Skræk
Forglemte han at spore væk,
For i Gallop at komme bort,
Som jeg i hans Sted havde giort.
Han saae, og lytted' nok engang,
Og nok et "Stop!" fra den, som hang;
Han slog et Kors, slog to, slog tre,
Men ligemeget hiulpe de;
Han takked' i en Bøn for Mad,
Men ihvor inderlig han bad,
Kom dog den samme Lyd igien
Fra Fandens nylig hængte Ven.
Jens var for Resten ei Poltron,
Og hidtil aldrig kaldt Kujon;
Han tog paa sin Samvittighed
Det allerstørste Vangeled,
Og slog med det engang en Tyv,
Og kyste hele slige syv,
Som vilde plyndre lumsk hans Hiem;

Men

Men der var ogsaa Liv i dem;
I denne Dievel derimod
Var intet uden bare Blod,
Og ingen, ingen Moders Siel
Kan slaae tilgavns en Død ihiel;
Selv naar han Græsset maatte bide,
Al Fordeel var paa Tyvens Side.

Imens han raisonnerte saa
Lod Tyven atter fra sig gaae
Endnu et Skraal, som vores Helt
Fandt mere liveligt end fælt,
Og som, hvordan det ogsaa var,
Den Ting ham giorde soleklar
At der var Liv et cætera,
Hvor dette sidste Skraal kom fra.

Liv altid var Jens Skovfogd nok —
En levende Banditerflok
Han meget heller Spidsen bød,
End een, som, nok saa tam, var død;

Og derfor reed han, hop sa sa!
Did, hvor den Lyd af Liv kom fra.
"Hvordan," udbrød han, "er det sat?
"Er du i Live Kammerat?" —
"Ja! skiær mig ned o! christen Siel!
"Jeg ellers hænger reent ihiel!" —
"Vand paa, du lever, først, hvis ei,
"Jeg løber strax igien min Vei!" —
"Ja vist! i Dievels Skind og Been,
"Jeg lever! ja! den Sag er reen;
"Men lever bandsat, som du seer,
"Og døer, hvis — o! jeg kan ei meer" —
Jens Skovfogd tænkte lidt sig om,
Og snart til sin Beslutning kom;
(Thi det er dog særdeles sødt,
At bringe Liv igien i Dødt.
Jeg troer, ved saadan Leilighed
Jeg og en stakkels Tyv skar ned.)

Jens Skovfogd tog sin Tælleknív
Og raabte: "Løb, og frels dit Liv!" —
Og ned sprang Tyven, lig en Kat,
Der lang Tid har i Tønden sat,
Naar Dragøes Helt med vældigt Drag
Den redder i et Seierslag —

Lig en forrykt, beskiænket Mand,
Som Glæden jager fra Forstand,
Han takked' ham, som gav ham Liv
Ved Mod og Kierlighed og Kniv —
Og Glæden af at giøre vel
Betog vor Jenses hele Siel:
"Løb," sagde han, "af alle Kræfter!
"Og stiæl nu aldrig meer herefter!" —

"Du gav mig Livet," gientog han,
"Kun for at døe paa nye, min Mand!
"Hvor skal i Nat jeg arme hen?
"Klyng mig i Galgen op igien!
"Forvildet, saaret, bange, mat,

"Man faaer mig letteligen fat,
"Hvis jeg til Morgen ei hos dig
"Maae lidet vedervæge mig.
"Troe mig, det er en egen Sag
"At have hængt en ganske Dag!
"Lad mig udsove denne Skræk,
"Og pille mig i Morgen væk!
"Hvis ei, saa heller, kiere Ven!
"Klyng mig i Galgen op igien." —
Jens fandt den Sag ret rimelig,
Og sagde: "Kom da hiem til mig!"
Og tog ham bag paa Hesten, rap,
Og reed til Huset, trap! trap! trap!
"Min Kone sover," sagde han;
(En Helt er altid kierlig Mand)
"Gisr derfor, Landsmand! ingen Larm.
"Men læg dig her, og sov dig varm!"
Og viste ham en opredt Seng;
"Sov vel! og ei i Drømme hæng!"

"God

"God Nat!" og derpaa begge to
Sig sloge meget snart til Roe.
Jens havde med fra Marked hiem
To nye Støvler, hængte dem
Paa Sengestolpen, hvor han laae,
Og faldt i Slummer strax derpaa.
Vor Hængte med sin lange Hals
Var Søvnen ei saa let tilfals.
De Støvler fik han Die paa,
Og meer og meer paa samme saae;
Han saae saa længe, saae saa tit,
At han til dem fik Appetit;
Han vel tillukked' Diet; men
De Støvler lukked' op igien.
Og hvor han vendte Synet mod,
De nye Støvler for ham stod;
De blanke var, og uden Meen,
Og syntes giorte til hans Been —
Som Typs, hans eget gamle Par

I jammerlig Forfatning var;
Thi hvor kan Retten tænke paa
En Fyrs Forlegenhed som saa!
Man troer gemeenlig, een, som hænger,
Af alting mindst til Støvler trænger —
Han stirred' atter paa dem hen,
Og Rapse-Nykken kom igien:
Naturam furca pellas ex,
Hun kommer dog igien, den Her!
Han saae paa dem, han saae paa sine,
Og tænkte: De skal være mine!
Som tænkt saa giort! han listed' sig
Til Sengestolpen lumskelig,
Fik Støvlerne fra Knagen ned
Med al en Hængts Behændighed,
Og trak dem hurtig begge paa,
Og vilde netop til, at gaae —
Da Jens, som vogned' ved den Larm,
Fik i ham fat med vældig Arm:

"For-

"Fordømte Tyv! som nyelig hængt
"Er end med Tyverie befængt!
"Kom du fra Galgen før i Live,
"Du nu for Alvor hængt skal blive!"
Saa sagde han, og trak ham med
Paa Marken ud: "afsted! afsted!"
Og puffede ham puf i puf,
Og puffed' af ham mangt et Uf!
Det gik saa tyst den hele Vei;
Thi skrige høit han voved ei,
Indtil de kom til Galgen hen —
Ved atter at beskue den,
Blev han, der Hest og Støvler stial,
Som han var ganske bindegal,
Og slog omkring sig vildt og fælt —
Men Jens, som før er sagt, var Helt,
Giengieldte Fyrens blinde Puf
Med sikkre Slag, og i en Ruf
Han styrted' ham paa Jorden ned,

Og

Og bandt ham med Behændighed,
Og klynged' ham i Galgen op
Tilgavns, med ganske Siel og Krop:
"Raab nu, saa tit du gider, Stop!
"Forsøg hver Lyd fra dig at give!
"Du tredde Gang ei hængt skal blive!"

Det meget over Midnat var
Og Maanen skinte ganske klar
Og alle Stierner blinkte ned
Paa Marken og paa Tyven med,
Som hastig gav det sidste Suk,
Og mukked' siden ei et Muk —
Jens Skovfogd gik sin Vei igien,
Kom hiem, gik i sin Seng, sov hen,
Stod op, og Morgenen derpaa
Sig lod med ingen Ting forstaae.

Aurora, mellem Østens Høie
Kom i sit røde Skiørt og Troie
Med gyldenstykkes Hue paa,

Og

Og ligervijs paa Tyven saae.
Ved samme Tid en sort Krabat,
Som fuldt sig havde foresat
I Dag at ville staae sig brav,
Fordi han slemt i Gaar røg af,
Kom, henrykt i Qvintilian,
Og rendte paa Herr Urian,
Han standsed', studsed', da han saae
Ham med to nye Støvler paa,
Og tænkte stirrende: mon Fanden
End efter Døden rider Manden,
At selv i Galgen han ei kan
Afholde sig fra Natteran?
Gud frie os! "Stikle Støvler hængt
"Er før ei seet, ja neppe tænkt!"
Med disse Ord han rendte hiem,
Og raabte høit, hvor hon kom frem:
"Den Tyv, som hængt i Aftes var,
"Et nyt Par Støvler stiaalet har!"

Det hele Kallundborg kom ud,
Og saae det Syn; bevar' os Gud!
De gamle Støvler borte var,
I deres Sted han nye bar.
Man stirrede paa ham, som hang,
Man loe, man græd, man peeb, man sang,
Man giennemgik Physik, Moral,
Og Hypotheser uden Tal;
Kort sagt: den hele Bye blev gal —
Men ingen kunde dog udgrunde
Hvor hængt man Støvler stikle kunde?
Man efter Præsten Nielses Raad
Som selv begreb ei denne Daad,
Omsider Haabet reent opgav,
Om den at fatte nogen Tid,
"Før, som han sagde, bag sin Grav
Man kom til noget mere Vid."
Borgmester Ebbe derimod,
Som nok saa lidt deraf forstod,

Var

Var ei saa rolig i sit Fag
Ved denne paradoxe Sag.
Han paastod fast med Mund og Pen,
At Tyven nok engang igien
For dette Nan afstraffes skulde;
Thi Tyverie er Tyverie,
Og Tyv bør ei gaae Nam forbi,
Fordi han ligger under Mulde.
I mangen Act in Folio
Man twisted' contra, twisted' pro,
Men kom med Sagen ei til Ende.
Man veed endnu med Vished ei,
(Thi saare lang er Rettens Vei)
Til hvilken Kant den vil sig vende." —
"Hvad!" raabte vor Borgmester vild,
Og slog sin Pibe reent itu paa Kanten
Af Folianten,
"Hvad!" brølte han, "er det for en Pasquil?
"Det mig skal ramme, som jeg hører —

"At lugte sligt, er ingen Konst!
"Nu, ved min Mave! den fordømte Smører
"Skal ikke have smurt omsonst!" —
"O Himmel!" raabte hun, og slængte Bogen
Saa langt hun kunde, hen i Krogen;
"Du drømmer slemt, min lille Mand!
"Vaagn op, og kom igien til din Forstand!
"Og lad den fule, Smør og Sild, og Lugt
"Og alt det andet fare! vaagn nu smukt!" —
"Hvad drømmer! drømmer! drømmer! nei desværre
"Jeg ikke fik et Blund, det veed vor Herre!
"For al den Skumlen, som du læste der,
"Det Frugten af den Hunde-Friehed er,
"Alt hvad man vil at kunne trykke!
"Fornam du ei, din Gaas! det hele Stykke
"Du læste der, var Skamskrivt over mig?
"Men det skal hævnes! troe mig sikkerlig!" —
"Men, lille Mand!" gientog med Smil Madammen
"Betænk, det er en grumme gammel Bog!

"Og

"Og det er trykt og skrevet alt tilsammen
"Før jeg og du blev født; betænk dig dog!
"Du har jo Støvler aldrig stiaalet!
"Du er jo hidtil ikke hængt, min Peer!" —
"Ja gammel hid, og gammel her,
"Den skal," saa bandte han, "paa Baalet!
"Du dig kun lidt forstaaer paa slige Ting;
"Jeg seer en smule dybere; jeg veed
"Som Dommer, som Jurist om sligt Beskeed:
"Han mener mig med hele Magistraten;
"Jeg rigtig nok engang har hængt en Tyv,
"Trods ham, og al hans skammelige Praten,
"Jeg kunde hænge slige syv,
"Og, hvis jeg havde ham saa sandt i Fælde,
"Ham selv i Midten, om det skulde gielde.
"Hvem anden mener han vel med den Mær,
"Som kom imellem nogle Høie
"Med guulrødt eller brunrødt Skiørt og Trøie,
"Og gyldenstykkes Hue noget nær,

"Hvem anden vel end dig? — Til Punkt og Prikke
"Han dig har malt, men lille Fikke!
"Hvem gaaer med gyldenstykkes Huer nu,
"Med røde Damask Trøier, uden du?
"Og, troe mig! med den sorte, det er reent,
"Som han beskriver saa confus,
"Han har vor ældste Søn, vor Petrus meent,
"Som røg forgangen af med Nucleus." —
"Ja," sagde hun, "nu synes mig, min Peder!
"At jeg begriber, du har Ret.
"I Mænd dog alting fatte kan saa let;
"Hvor er' vi Koner dog kun Faar mod Eder!" —
"Desuden," blev han ved, "jeg længe har
"Mig ærgret over det fordømte Væsen,
"At kunne trykke frit i hvad det var —
"Hvad kommer der vel ud af al den Læsen?
"En Skræder kan jo blive nok saa klog,
"Som jeg; kan mønstre mig og hele Staten;
"Kan trodse mig og hele Magistraten

"Ved

"Ved Hielp af en og anden lumpen Bog?
"Spørg kun Herr Morten! han med mig vil sande!
"Jeg tit har hørt ham Bøger at forbande;
"Han siger: det er lutter Satans Kram!
"Studeringer er' blot for Folk, som ham,
"Der kan sin Hierne styre selv og raade,
"Og ved med Ønskningen at holde Maade —
"Og overalt — hvad Krøniken især
"Betræffer, slig en Bog er ikke værd,
"At være mere til, om ei for andet,
"Fordi den mig har skilt i Dag
"Ved Middagssøvnen — blot for denne Sag
"Den være skal til evig Tid forbandet!"

Endnu før Solens Nedgang blev sendt Bud
Til Præsten, som var stærk Zelot i Sagen;
Og under megen Raslen, Knittren, Bragen,
Blev Krøniken opofret Ildens Gud.
Med al Høitideelighed dette Væsen
I Borgemester-Gaarden foregik:

De tvende Byens Fædre stod' og saae
Med megen patriotisk Fryd derpaa,
Mens Røgen af den brændende Chronik,
Satyrisk selv i Dødens Øieblik
Dem begge to stak ondskabsfuld i Næsen.

Den næste Dag kom en Forordning ud:
"At alle Exemplarerne af samme
Opofres skulde Hævnens vrede Flamme,
Som lige skyldige" — med nok et Bud:
"At ingen, hvo det var, herefter mere
Til Trykken maatte nogen Ting levere,
Det være hvad det vilde, klogt og galt,
Philosophier, Eventyr, Moraler,
Ordbøger, Oder, Elegier, Taler,
Satirer, Fabler, Krøniker, Annaler,
Og andet sligt — med eller uden Salt —
Paa Jydsk, paa Tydsk, paa Holsteensk eller Flamisk,
Ja Græsk, Sverinsk, Franzøsk, Mesopotamisk,

For

Før det af Byes Borgmester eller Præst
Var nøie giennembladet, giennemlæst,
Og dømt, hvorvidt det Statens Tarv og Ære,
Og deres Bedste kunde tienligt være."

Saaledes for een Mands afbrudte Slum
Opofredes for evig hele Staden —
Man hørte i et sammenmænget Brum
Af Jammerskrig, hvorhen man kom paa Gaden:
"Ak! vi har mistet vort Palladium!"

Borgmestren var, som han er nys beskrevet;
Som Censor kiender man hans Dygtighed.
Med Præsten Morten man, saavidt jeg veed,
Saa nøie hidtil ei bekiendt er blevet.
Jeg derfor af hans trufne Malerie
Vil give her, saa godt jeg kan, Copie —
Originalen hænger i Peer Paars —
Han stærk og fyldig var, og lidt til Aars,
Særdeles Kiender, frem for alt, af Heste;

Men af sig selv, som Folk er fleest;
Donat og sligt han eengang havde læst,
Og glemt igien; for Resten, som den beste,
Han brægede for Alteret, præked' blot
Et maadeligt Qvarteer, og dog saa got,
Som nogen, fik sin Menighed i Slummer.
I Skriftestolen var han meget skrap,
Især mod dem, hvis Offring var lidt knap:
"Den rette Vei til Himmelen er Kummer,"
Hans Mundheld var — og, som en Siele-Ven,
Han derfor rundelig uddeelte den
Med Lovens Straf og Prophetiens Varsler,
Og skruppede de Døende med Klem,
Til Lægen fra hans Torden frelste dem;
I øvrigt: aad for fire, drak for fem
Ved alle Bryllupper, Begravelser og Barsler.

Med disse Censor-Øyner rustet ud
Han hialp Borgmestren i at censurere

De

De sidste, svage litteraire Skud,
Som Rectoren, Conrectoren, og flere,
Hvis Navne jeg ei her opregne vil,
(Tildeels dog Calviniſter) af og til
Bad' ſkiælvende Borgmeſters Pige, Nikke
Igiennem Borgemeſterſken, Frue Fikke,
At preſentere Borgemeſter Peer
Til naadig Dom.

Omſider meer og meer
Man kiedtes ved, tidt uden Frugt, at tigge
Til Trykken ſaadant Privilegium.
Man tabte Vid med Modet og blev dum;
Og endelig man ſkrev aldeles ikke.

Beſtandig meer og meer ſvandt Staden hen,
Thi Muſerne Cenſurens Sæde ſkyede,
Og Handel, Konſter og Fabriker flyede
Med dem i Haſt til andre Kyſter hen,
Hvor Fred og Friehed trygt de kunde nyde.

Den hele Bye blev fyldt med Graad og Sorg,
Ja! græd, ulykkelige Kallundborg!
Vee! Vee! dig, arme Stad! din lærde Hæder
Er nu fordunklet! Ignorance leer
Paa den Ruin, hvor trøstløs Pallas græder!

Historien vist lære kan enhver,
At vi har Trykkefriehed her;
For Resten seer jeg ikke paa min Ære!
Hvad andet man af samme skulde lære.

Constance
eller
Amors Hevn.

Paa Yderdelen bør man ingen troe.
Tit bærer Viisdom Dumheds Stempel,
Tit, hvad man leder om in Folio,
Staaer i en Duodez. Cupido, for Exempel,
Hvis man kan lide paa de Kroniker, vi have
Om hans Spilopper, Ränker, Strikker, Skud,
Saa, skiønt Personen paa Charlottenborg seer ud,
Som een, der nyelig har begyndt at stave,
Beviser han, trods hver langskiægget Gud,

Med

Med tusinde Mirakler Almagts-Syner,
Hvoraf Hans Velærværdighed,
Boccaccio særdeles mange nævner.
Hos ingen Gud, saavidt jeg veed,
Man finder mere Skåber-Styrke,
Og det er derfor ei at undre paa,
Skiønt ti, som han, paa hver en anden Gud kan gaae,
At næsten alle kloge Folk ham dyrke.
Men Størrelsen giør meget lidt til Sagen;
En Oberon, en Bouleman-Sang-Hir,
Har tydeligen lagt for Dagen,
Man ei behøver i Statur at være Magen
Til Frue Spir,
For i en Vogn, med Lover for, at kiøre,
Og med Mirakler sig bekiendt at giøre.
Cupido har, saa lille, som han er,
Omdannet flere Dyr til Mennesker,
End alle Skrøddere paa hele Jorderige;
Og flere Mennesker skabt om til Dyr,

End

End den forfærdelige Fyr,
Som opfandt Adel, Puns, og Biskop og deslige.
I gammel Tid det ofte var hans Vane,
At skabe Zevs endog nu til en Svane,
Nu til en Tyr, nu til en græsk Dukat,
Nu til, jeg veed ei hvad. Ungkarle, Koner,
Mænd, Piger sætter han, den konstige Krabat,
I hvad han vil for Situationer;
Af stive, Sæder heglende Catoner
Han bøielige Pudderdukker gior;
Han snapper Hiertet fra de modigste Personer,
Og giver det til dem, som intet havde før;
Jorddrotter selv, naar disse skrive noget,
Som stundom skeer, i Veir og Vind,
Fast holde bedre Huus med Loven og med Sproget
End han med Dødeliges Sind;
Han skiuler sig i Pompadourers Haar,
Og vender op og ned paa hele Stater;
Ved ham omdannes Clauser til Socrater,

Ved ham omdannes Ulven til et Faar;
Med Kiemper selv han tit gior kort Proces,
Som mangen Alderdommens Helt beviser,
Exempli Gratia, den store Hercules,
Og Polyphemus, den berømte Folkespiser:
Den eene sidder paa en Klippetind,
Som Theokrit opbyggeligt fortæller,
Og klager ynkeligt for Veir og Vind,
Hvorlunde han er brændt af Elskovs Næller.
For Gluttens Spøg, hvis underlige Sind
Slaaer paa den tappre Næse mange Krølle,
Den anden til en Vindepind
Forandrer sin forfærdelige Kølle.
Af den Slags Anecdoter har man nok;
Jeg kan, for min Part, eene fast en Skok.
Nysmeldte salig Herr Boccaccio
Fortæller een, som kunde gaae for to,
Den handler om Herr Simon; sandt at sige,
Jeg kiender faa saa mærkelige:

En ung, udannet Fyr, og smuk, som Elskovs Gud,
En Ganymed i Krop, men i Forstand en Stud;
Cupido saaer engang i Lære,
Og i et Øieblik
Paa Knægten sætter Skik,
Vips! er han saa galant, som en kan være.
Hvad giorde det? to smukke Øine, Kiere!
Ved dem at have seet et Øieblik,
Herr Simon, hvad han før ei havde, fik,
Den Aand, det Vid, som Elskov eene giver;
Men, skiønt det falder rigtig i mit Fag,
Er det dog ikke denne Gang min Sag,
Jeg til en anden Casus mig begiver.

I Rom, en Bye, som, hvis jeg havde Penge,
Jeg reiste til i Morgen, ei fordi
De mange gamle vise, tapre Drenge,
De store Kieledægger af de ni,

De

De Paver, Keisere, hvis hele Clereſie
Man for det meeſte burde hænge,
Har boet deri; —
Ei heller for, til Nordens Spot og Spee,
Det ſkiønne Syds Ruiner at beſee —
Og allermindſt for Stykker af vor Frue,
Og Jacobs Himmelſtige at beſkue;
Men for de ſmukke Nonners Skyld, ſom der
I større Mængde falde ſkal end her —
I dette Rom opholdt ſig en ſaa yndig,
Saa velſkabt, og beleven Glut engang,
At al Beſkrivelſe paa hende blev for lang,
Om ikke det, ſom end er værre, ſyndig;
Hvis, kort ſagt, nogen har Frue Venus ſeet,
Kan han ſig tænke hendes Skiønheds Lige,
Det er, med andre Ord at ſige,
Den kun er fattelig for en Poet.
Een Feil alligevel hun havde med alt dette,
Som mange ſyntes om; men ſteer ei lide gad,

Hun

Hun var i næsten meer end tilladt Grad
Coqvette;
Men stolt som Juno selv, og lidt urimelig,
Kort: ganske Fruentimmer i det hele.
Den fierde Part af Rom var lykkelig;
De øvrige tre Fierdedeele
Fast efterhaanden alle hængde sig.
Ministre, Cardinaler, og Baroner,
De mægtigste, de rigeste Personer
For hendes Fødder daglig laae;
Tre hele Sider vilde knap forslaae
Til alle hendes Slavers mange Navne;
Jeg holder altsaa, Læser, for som saa
Du dem maae meget heller savne.
Nok sagt, den ringeste, hun viste Gunst imod,
En Smule maatte være i Conclave,
Selv Helligheden, som var den Gang Pave,
Hun ikke holdt for god.

Som man kan slutte, var vor Aphrodite,
Hvis Zepter hele Rom var underlagt,
Som Byens meest tilbedede Charite,
Den første blandt dens Damer og i Pragt.
Klædt med den meest udsøgte Smag,
Hvor hun fremviste sig, de glimrende Brillanter
Omskabte Nat til Dag,
Og Decans og Golcondas Diamanter
Med hendes Øine kappedes at blende
Den Soel, som i sin Middagsglands,
Mens alle tabte baade Sind og Sands,
Misundelig bestraalte hende.

Cupido, som bemærkte den Allarm,
Hun grusom voldt i mangen Ynglings Barm,
Og saae, hvor høit hun satte Næsen,
Leed ei det Væsen:
Men svor ved Bue, Piil, og Vinge,
Den Skiønnes Stolthed reent at undertvinge;
Og holdt som ærlig Gud sin Eed.

En velskabt ung Person med alle Dyder,
Som velopdragen Ungdom pryder,
Han brugte til sit Øiemeed.
Camillus, saa var Heltens Navn, engang
Constance, vor Heltinde, fik at skue,
Og vips! hans Hierte stod i lyse Lue;
Camillus sukked', græd, og peeb, og sang;
Som Elskere naturligvüs maae giøre;
Men Qviden er for stor, Beskrivelsen for lang,
Constance lod sig endeligen røre;
Men stilte sig, dog som sædvanlig an,
Og skiøndt hun brændte nok saa stærkt som han,
Hun skiulte dog i dobbelt spodske Miner
Sin Kierlighed! —
Hvorfor? Spørg Damer! sligt jeg ikke veed.

Camillus blev omsider kied
Af ubelønnet Elskovs lange Piner.
Lidt Grumhed skader ei; men dog, alvorlig talt,
For meget og for lidt fordærver alt.

Troe mig forunderlige Piger! ingen
Aldeles ubelønnet bliver ved
Bestandig over Eders Gruesomhed
At sukke. Maade, Maade, det er Tingen!
O! troer mig! men hvis ikke, troer mig ei,
Mig er det ligemeget, sandt at sige,
Med Tyrannie befæster Eders Rige,
Saa længe som i kan; men husker paa tillige,
I komme siden til at gaae Constances Vei.

Saasnart var Elskov ei i hendes Hierte,
En Maaned gammel, før dens hele Hær
Af Frygt, og Tvivl, og Haab, og Suk, og Smerte
Desligeste sig indqvarteerte der,
Og, hvad hos hende mindst man havde ventet,
Var Frygten den især, som førte Regimentet.
Den stolte, som tilforn en Tigerinde lig
Lod hver uvaticansk og uconclavisk Herre,
Hvoraf der var endeel alligevel desværre,
Gaae hen og hænge sig

Af Elskovs Qvide, Klokken sex, syv, otte,
I Halsklud, Strømpebaand, ved hendes Dør,
I Peking, Philadelphia, Corsør,
Kort: naar, hvordan, og hvor det ham befalde maatte,
Blev nu med et saa ydmyg, from, og tam,
Tak skee dig, o Cupido! som et Lam.

Den hele Bye det saae; Camillus eene
Dertil ei lagde mindste Notabene;
Endskiønt Constance nu forsøgte paa,
At lade hendes Blikke sige,
Hvad hun ei vilde selv saa lige,
Lod han, som han slet intet saae.
Da det ei hialp, begyndte hun at sukke —
Nu mærker han det dog; men nei!
En Taarestrøm hans Hierte skal oplukke —
Omsonst! han seer den; men forstaaer den ei.
Saaledes hengik mange Dage
Med Graad, og Hovedpine fulgte den;

Naar den gik over, Graaden kom igien.
Saa mange Smile spildtes i den Plage,
At næsten ingen fleer hun har tilbage,
Og hendes Skiønhed, om ei tabte sig,
Blev dog alt meer og meer beskuelig,
Da Glædens Soel forsvandt, hvis Aftenrøde
Paa hendes taarevædte Kinder døde.

En Aften Selskab hos **Camillus** var
Af begge Kiøn, blandt andet ogsaa Kronen
For det saa kaldte smukke, nemlig den
Jeg nævnte før, og nævner snart igien;
Alting var muntert; thi det muntre Par,
Frue Venus og Herr Bacchus stemte Tonen,
Og ingen af de gode Damer der
Var synderlig belsbet i Moralen,
Og i Philosophien, som, desværr'!
Mangfoldigen hos os fordærver Talen;
Men Anecdoter, Borgere, Bonmots,
Og Viin, og Drikkeviser faldt i Mængde,

Og

Og alting drak, og spøgte, sang, og loe,
Og ingen i det hele Selskab tænkte —
Constance kun var tavs, og talte meget lidt;
Men tænkte desfomeer. For ingen Ting saa tit
Jeg bandet har, og bander, og vil bande
Cupido, som fordi han Dag og Nat
Sig moerer med at bringe dit og dat
I godt Folks Pande,
Og fylder Pladsen, som var tom tilforn,
Med Tanker eller Horn,
Ting, som i vore Tider paa min Ære,
Man meget gierne kan undvære,
Især at tænke, som til ingen Ting er got;
Det andet dog, i hvad man og vil sige,
Til Embed, Rigdom, Titel, og deslige
Forfremmer undertiden mangen Sot,
Skiønt jeg, for min Part, underdanigst takker,
Og siger i en lang Distance bæ!
Til den Slags Cornu Copiæ;

Jeg uden Horn vil heller være Prakker.
Men til min Text igien! Conſtance ſad
Nedſlagen, tankefuld, med Sorgens mørke Mine
Og lod de andre ſynge, ſpøge, grine,
Og være vittige ſaa meget, ſom de gad.
Tilſidſt ſlog Klokken tolv, og giorde Streg i Talen,
Selſkabet efterhaanden ſkiltes ad,
Enhver tog hiem til ſit, og tom blev Salen.
Conſtance ſmutted' bort imellem dem;
Men ikke, ſom man tænkte, til ſit Hiem;
En anden Vei hun lumſkeligen tog,
Og ſkiulte ſig i en affides Krog.

Imidlertid befaler ſtrax derpaa
Camillus ſine Folk til Sengs at gaae,
Og eene bliver i ſit Kabinet tilbage,
For med een Muſe eller to
Den Velbehag en Times Tid at ſmage,
Som følger med Forfatterie,
Alt ſom han ſkriver, nynner han, og toner:

"Hvad

"Hvad? skuffer mig en henrykt Phantasie?
"Hvad? eller skuer jeg fra lyse Throner
"Den himmelske, hvis søde Melodie
"Gienlyder mellem Nattens Orioner?" .....
Saavidt han alt var kommen i sin Sang.
Hvad enten nu Constance skinsyg blev
Paa Musen, han anraabte, mens han skrev;
Hvad heller hende Tiden blev for lang;
Om hun maaskee ham vilde kyse;
Om hun maaskee for Tidsfordriv sig tog
En Priis; det veed jeg ei, men i sin Krog
Begyndte hun forskrækkelig at nyse.
At høre Muser giøre sligt,
Er næsten uhørt. At vor Helt blev bange,
Jeg derfor ikke finder underligt;
Jeg blev i hans Sted saa; saa blev vist mange.
Tilsidst! da lidt han havde tænkt sig om,
Han sagde ved sig selv: jeg maae forsøge,
Om i min Sal de ni Gudinder spøge!

Man tænke sig hans Studsen, da han kom
Til Krogen hen, hvorfra den skielvende Heltinde
(Let confundert i Hast med en Gudinde,
Som før er sagt) kom frem!
Han løb tilbage, løb fra alle sine fem,
Løb til igien, og efter megen Irring
Umage, Skræk, og Pusten, og Forvirring
Fik endelig til Verden bragt et: "Hem!
Jh! men bevar os! De, Madame, her!
Saa sildig, Klokken et!
Altsaa har De bestandig staaet der?
Hvo kunde drømme det?
Hvo viste Dem den Krog," saa blev han ved,
"Hvordan? hvorfor? hvad drev Dem?" —
— "Kierlighed" —
I det hun sagde dette, stod
Den hele Venus for hans Øie,
Saa rød som Blod.
Camillus kiendte just ei meget nøie

Den

Den hele Konst, som salig Herr Ovid
Var Doctor i for meget længe siden,
Det Himlen lønne ham! Imidlertid
Hans Kundskab var deri dog ei saa ganske liden,
At han jo giettede sig til,
Den Skiønnes Hierte ganske ham tilhørte,
Og, at ei Hov'det blot i Krogen hende førte,
For længer at fortsætte dette Spil,
Og sig fuldkommen om Gevinsten at forvisse,
(Forsigtighed kun sielden er for stor)
Lod han, som han slet ikke mærkte disse,
Og lod ei see det allermindste Spor
Af Glæde ved de mange kielne Smile,
Hun spildte sukkende ved denne Leilighed;
Men tvertimod forsikkrede sig kied
Af denne Scene, trængende til Hvile.
Constance leed i dette Øieblik
Foragtet Elskovs hele bittre Pine;
Hans ligegyldige fortrædelige Mine

Lig

Lig Lynet hvergang mødte hendes Blik.
Jeg ei vil male hendes hele Smerte;
I Graad jeg ganske vist omsider faldt,
Hver yndig Dame, som har Hierte,
Desuden græder alt.
O! gid Constances Tilstand maatte lære
Hver Skiøn, men stolt og egensindig Glut,
En Smule mere medynksfuld at være,
En Smule mindre mut:
Fordi jeg elsker, som mig selv, min Næste,
Som hver retsindig Christen bør,
Ei for min egen Skyld jeg dette Ønske giør,
I Skiønne! nei! men blot for Eders eget Beste.
Tilsidst blev Qvalen hendes Siel for lang,
Og følgende fra hendes Læber tvang:
"Jeg veed, det maae forundre Dem, at skue
"Constance her, saa uformodentlig,
"For at opdage Dem sin Elskovs Lue,
"For at fortælle Dem, hvor lykkelig

"Et

"Et venligt Blik af Dem mig vilde giøre,
"Hvis denne Rødme, dette Raserie,
"Den Lyst, den Angst, den Qval, jeg brænder i,
"Dem til Medlidenhed maae røre;
"Tilgiv min Dristighed! jeg maae, jeg kan,
"Jeg vil ei længer bære det; mit Hierte
"Maae røbe sig: Fortreffelige Mand!
"De først Constances Bryst, at elske, lærte;
"Jeg elsker Dem; jeg veed De spotter mig;
"Men jeg tilbeder Dig; min hele Siel er Flamme;
"O! spot mig! spot mig ei! det er det samme,
"Jeg brænder, og jeg er ulykkelig;
"Foragt mig, had mig, straf mig, knus mit Hierte,
"Giør ved mig, hvad du vil!
"Giør mig til Offer for bestandig Smerte!
"Dig hører jeg for evig ganske til,
"Camillus!" — Med en Tone, med en Mine,
Hvori den hele Siel ham frygtsom fløi imod,
Udstødte hun hans Navn. Omsonst! han stod

Urørt

Urørt ved hendes kiendelige Pine,
Og svarte koldt; "Madame! Spot og stigt
Er ei min Sag; den Tale, De nu førte,
Jeg med Forundring, sandt at sige, hørte,
Og finder det heel ubegribeligt,
At De, som Dame, sætte kan tilside
Saa ganske den Tilbageholdenhed,
Som Deres Kiøn er ellers prydet med,
Og som tit eene giør, vi det maae lide;
Men, ogsaa den tilsidesat,
Hvortil den Hestighed? Paa denne Maade
Man ikke lettelig faaer Hierter fat;
Vælg Dem en anden, hvis jeg Dem maae raade!
For min Part, maae jeg sige dem,
Der bliver aldrig Koner af Constancer,
Hvis alle giøre, som nu De — Avancer,
Forlad! jeg, som De seer, er ligefrem."
Som rørt af Lyn den arme Pige stod,
Stum, rødmende, forvirret og beskiæmmet;

Men

Men Elskov styrkede det faldne Mod;
Da lidt igien sin Graad hun havde hemmet,
Udbrød hun atter: "Ja! jeg har fortient
"Den Bluſel, som paa mine Kinder gløder;
"Men ak! hvis ei min Skiønheds Vaar var endt,
"Forgieves laae jeg ei for disse Fødder;
"Min Munterhed, mit Øies Ild
"Min raske Gang, mit skielmske Smil,
"Og Roserne paa mine Kinder
"Er ikke meer. O! var jeg skiøn endnu,
"Den Taare, som nu spottet rinder,
"Da skulde kysses bort; men ak! jeg skrækker nu;
"De hæslig mig ulykkelige finder;
"Maaskee jeg er det ogsaa; men den Ild,
"Den længselfulde, trøsteløse Smerte,
"Som brænder, som fortærer dette Hierte,
"Har dræbt Constances muntre Smil,
"Udslettet hvert et Spor af fordums Yndigheder,
"Forgiftet mine Dages Roelighed.

"Ak!

"Ak! jeg begriber det! jeg veed,
"Den er ei længer smuk, som sukkende tilbeder;
"Den har ei længer Vid, som ei er smuk,
"Derfor foragter De min Bøn, min Graad,
mit Suk!" —
"Derom, Madame! kan vi snakke siden!
Det er saa sildig! Klokken gaaer til to;
Jeg ønsker nu, det er paa Tiden,
En smule Roe." —
"Men," brød han atter ud: "Jeg ikke kan
Afklæde mig allene." — "Skal jeg kalde?"
Gientog Constance. — "Ak! hvor kan De falde
Paa den Idee? Det gaaer umuelig an;
Jeg i det mindste nødig vilde,
At mine Folk Dem her, Madame, skulde see
Saa silde.
Det, seer De selv, kan ingenlunde skee." —
"For den Ulejlighed at undgaae," Svaret lød,
"Jeg kunde skiule mig i Krogen —

Dog

Dog — heller lad os ikke kalde nogen —
Jeg smutter i min Krog igien." —
Og nu hun skyndte sig derhen
Men kunde i sin Angst ei finde Krogen. —

Tyrannen gaaer i Seng; men Himlen veed,
Hvordan han bar sig ad ved denne Leilighed.
Jeg vil til Ære for Anstændigheden mene,
Han slukte Lyset først i denne Scene.
Den arme Pige tauns sig sætter ned —
"Ak!" siger hun tilsidst, og gyser,
"Hvor det i Nat forskrækkeligen fryser!
Hvor skal jeg lægge mig?"

Camillus tav,
Og lod, som han betalte Søvnens Krav,
Og snorkede — jeg siger det med Smerte —
Gud veed, hvor nogen være kan saa grum,
Den yderligste Skræk ved den forstilte Slum
Betog Constances elskovsfulde Hjerte,
Og havde hun nu havt en Dolk — bevar' os Gud!

Det vilde ganske vist seet tragisk ud.
Tregange ledte hun i alle sine Lommer,
Men heldigviis omsonst, som ellers sieldent er,
Thi af sig selv en Dolk gemeenlig kommer,
Naar man vil stikke sig desværr'!
Hun ingen fandt; og slaae sig selv ihiel
Med bare Hænder kan man ikke;
Sligt saae man hidtil ingen Moders Siel
At gjøre; mindst det sig for Damer vilde skikke.
Hun blev saa bleg af Angest, som et Lig,
Og græd, og zittrede forskrækkelig;
Saa lutter Furier for hendes Øine sveve;
Men blev alligevel bestandig ved at leve.
Hvi blev hun der, hvi gik hun ei? — jo, jo!
Gaae hiem i Mørke, midt om Natten, Klokken to,
Naar ingen ærlig Dievel, eller Fanden,
Endnu tilgavns har slaaet sig til Roe,
Men lurer overalt med Horn i Panden —
Desuden, hvordan slippe skikker ud,

Og

Og ikke vække nogen? Elskovs Gud
Kan vel imellem gjennem lukte Dørre
Indbringe sine Folk; men ud igien
Man næsten aldrig saae ham nogen føre
Paa den Maneer. Og sæt, den gode Ven
Fik hende bragt paa Gaden; ak! derinde
I Pavedommet, og i Rom især,
Er Politiet ikke nær
Saa høfligt, mine Læsere, som her!
Alt dette løb omkring hos vor Heltinde,
Og derfor blev hun der;
Alt Haab var overalt ei flyet af hendes Siel;
Hun kiendte sin Tyran for vel;
"Han vil forsøge dig, hans Hierte bløder
Saavel som dit?" saa smigrede hun sig,
Gik hen, og satte sig saa lempelig
Paa Sengen ved den Lykkeliges Fødder.
Man tænke sig Cupidos hele Seier!
Non nogen Cæsar, Ziska, Tamerlan,

Mon nogen Alexander prale kan
Med en Triumph, som hans opveier?
Til dette Skridt at have bragt
Den stolteste blandt alle Roms Coqvetter,
Hvis Skiønhed det ei stod i Wielands Magt
I fiorten Dage, fiorten vaagne Nætter,
Med al sin Konst, med alt sit Vid,
Trods uophørlig Sved og Flid,
At copiere andet af end Pletter!
Her seer man denne Gud i al sin Glands;
Mon alle Himmelens nedslægte Tordenkiler,
For at forstyrre glade Kloders Dands,
Naar halve Skabningen igien til Chaos iler,
En Hevn saa kildrende kan bringe Jupiter,
Som den hans lille Søn nu smagte her?
Men glæder jer igien, I ømme Glutter!
Camillus, efter nogle faa Minutter
Sig sovende at have stillet an,
Den Tvang ei meer udholde kan.

Den

Den Skiønnes Taarer som i Strømme flød,
Med alle hendes Brøder ham forsone:
"Constance!" raaber han omsider med en Tone
Som kunde vække Livet i en Død,
"Constance! det er nok! jeg ikke længer
"Med Dem at lide holder ud;
"Min længe hemte Qval til Lindring trænger;
"Kom, kom, min Siels udvalgte Brud!
"Kom lær mig nu ved Deres Smil at glemme
"Den Qval, jeg dobbelt leed
"Ved mine Følelser at hemme,
"Da Deres Ord og Handling sagde mig,
"Jeg elsket var og lykkelig —
"O! har De kundet troe, mit elskovsfulde Hierte
(Blev han med megen Varme ved)
"Var følesløst ved Deres Graad og Smerte,
"Og ikke tusind Gange mere leed?
"Ak! i det Øieblik, da jeg afmalte

"Dem kold min Studsen ved at høre Dem,
"Da brændte jeg, Tilbedte, mens jeg talte,
"Og piinte voldsom hvert et Udtryk frem.
"Men nu jeg kiender Dem; men nu jeg kiender
"Constances ømme, milde, gode Siel,
"Veed, at for mig lyksalige den brænder!
"Fra nu af er Camillus Deres Træl;
"Fra nu af ønsker jeg, mig glad at binde
"Til Dem med alle tænkelige Baand;
"Hos Dem allene jeg Lyksalighed vil finde,
"Og eene skiænkes Fryd af Deres Haand;
"For Dem mit Hierte nu for evig brænder;
"Elsk, had mig, dræb mig, gior mig lykkelig!
"Mit Liv, mit Haab, mit Alt er nu i Deres Hænder,
"Som Elsker, Ven og Mand De nu besidder
mig." —

Med Kys besvarede Constance denne Tale.
Man siger og, at Amor nu kom frem
Af Krogen, hvor han skiult fra Hoved indtil Hale
Alt

Alt havde mærket, som gik for sig mellem dem,
Og i Herr Hymens Sted, foruden Præst og Amen,
I al Uskyldighed, med megen Fryd og Gammen,
Dem viede sammen.
Det være, som det vil! jeg blev for lang
I min Fortælling, hvis til Punct og Prikke
Jeg ramsed' alting op; det vil jeg ikke;
Mit Eventyr er ude denne Gang.
Tilbedede! saa mange som I ere,
Paa hele denne lsierlige Jord,
(Det er at sige, paa den Plet i Nord,
Hvor min Fortælling har den Ære,
Høit af en Snees, at blive læst maaskee:)
O! holder ei saa grusomt Huus med somme,
Der har den Feil, jer Yndighed at see!
Den Tid kan saare letteligen komme,
Naar een og anden sig har hængt,
Og andre sig i Peblingsøen slængt,

At een tilsidst den megen Grumhed kieder,
Og, om han just ei gior det virkelig,
Dog lader, som han kold foragter Eder,
O! troer mig! troer jer ivrigste Tilbeder:
Blir Amor vred engang, han grusomt hævner sig!

Døden

Døden og Doctoren
eller
Den sorte Pest.

Engang laae Døden (som sædvanlig bleg)
Matgispende ved Roden af en Eeg,
Hvorhen paa tynde Been, vor store Thessen lig,
Den fra en Valplads havde slæbet sig,
Og færdig var, at puste ud sin Siel,
(Figurlig sagt i Vers, forstaae mig vel!
I Prosa klang det alt for galt;
Thi Døden, egentlig og philosophisk talt,
Skal ikke være stærk i Siel)
Kort sagt: Hans Majestæt ei kunde mere,

Træt af at slaae ihiel,
Og laae paa Jorden færdig at krepere.
En Doctor gik forbi,
Og saae den ligge der, og tænkte: ved den ni!
(Saa kalder man for Kortheds Skyld den Syge
Hvorfor Tobias maatte ryge)
Det var en herlig Sag, o Himmelen skee Lov!
Om jeg nu snappede fra Herr Patronens Side
(Han troede Herr Patronen sov)
Den Lee, for hvilken alt i Græsset strax maae bide,
Hvor vilde kiøre da min Plov!
Hvad er mod den al Verdens Larativ,
Salt, China, Rottekrud, Recepter, Piller, Draaber,
Ja selv den Elixir, hvorpaa jeg ellers haaber —
Og alt det andet Antidot mod Liv?
En Bagatel! — Sandt nok lidt Tyverie
Der stikker i;
Men stiæle Medicin — og stiæle fra en Død —
Og naar man føler sig til Livets Meier død —

Og

Og overalt — langt heller eengang stiæle
End uophørlig hæle —
Saa raisonnerte han af Iver for sin Konst,
Og listede sig til at nappe —
Men Dødens Knokler blev paa eengang rappe:
"Herr Doctor," skreg den, "det er reent omsonst,
At prøve paa min Lee at snappe!
Thi reent ud sagt, at stiæle den,
Og Kollen fra den gamle Jomfrue-Værger, *)
Og Livets Balsam fra min Fiende Berger,
Er lige mueligt kiere Ven!
Jeg raader derfor venligst lad den ligge!"
Den Doctor blev om Næsen ganske bleg,
Og skialv, og gyste, hommed' sig, og skreg,
Som een der vil af Døden Livet tigge:
"Ak allernaadigste Herr Mors!
Tilgiv mig, at det syntes som jeg vilde —
Nei Himlen frie mig! Fra King-Po til Aars
Er

*) Hercules.

Er ingen Dødelig, som tidligen og silde
Med saadan Iver dyrker dem, som jeg!
Jeg stiæle fra dem! — ak tilgiv mig, nei!
Jeg Leen blot en smule hvæsse vilde,
Den syntes mig lidt slov." — "Nu er jeg død
I tredsindstive Seeler!" hin udbrød,
"Men i min hele Dødstid aldrig Mage
Jeg funden har til denne Nidkierhed!
Blandt alle mine Svende, det jeg veed,
I nye Nætter og i gamle Dage
Har ingen havt en halv saa mesterlig Idee!
Hvad siger jeg? jeg selv bekiender det med Spee,
Jeg selv har end ei havt den — Hør, min Herre!
Jeg hader Complimenter," blev den ved,
"Men denne ganske nye Opmærksomhed
Fortiener en Belønning — De begiere
Af alt hvad Døden eier hvad De vil,
Og, ved min Lee! det Dem skal høre til!" —

Vor Doctor brugte næsten to Minuter
Til at betænke sig
Og endelig brød ud: "Det græmmer mig,
At forefinde Deres Majestæt
Saa skrøbelig og træt,
At udaf Stand til Leen selv at bruge
De deres Arbeid reent maae see forsømt
I næste Uge —
De allernaadigst mig en Gave har tildømt,
Tør jeg mig underdanigst blot udbede
De denne Lee mig vil tilstede
Saa længe til de kommer dem igien?
Jeg vist skal giøre mig al tænkelig Umage,
For med en Eftertryk at bruge den,
Som om det var dem selv i deres Ungkarlsdage".*)
Den kiære Død, i øvrigt ufortalt,
Har, siger man med andre Potentater,
Hvis Blik maae giennem-overskue Stater

Et

*) Omtrent ved Noahs Tid, da Døden endnu ikke havde fuldt 1700 Aar paa Bagen.

Et Syn tilfælles, som seer ofte galt —
Og ofte, naar man grant betragtet har dens Væsen,
Man skulde sværge paa den reent gik efter Næsen,
Som andre fleer,
Der gaae saa skiæveligen, som man seer —
Men Himlen frie mig fra dens Gang at skose!
Hver gaaer paa sine Been saa lige som han kan —
Kun synes mig, at dens Forstand
Ved denne Leilighed var ikke just at rose —
Den burde bedre have kiendt sin Mand
Og hvad han førte i sin Pose.

Imidlertid den havde svoret saa;
Og Døden er en Mand, som man kan lide paa. —
"Velan," udbrød den, "tag den; men hold Maade
Med Brugen af dens skarpe Odd,
Og levn dog lidt af Livets Traad!" —
"Lad mig kun raade!"
Igientog Doctoren — og løb ad Marken hen:
"Om otte Dage sees vi her igien!"

Han

Han løb — og for ei reent at spilde Tiden
Hvor intet var at meie, hvæsted han,
Alt som han løb, den krumme Sabrian
Til ydermere sikker Viden.

Den arme Død saaledes laae paa Luur
Tre, fire, fem, sex, syv kiedsomme Dage;
Men uden Medicin ved Hielp af blot Natur
Den ottende dens Styrke kom tilbage —
Den reiste sig — og savned strax sin Lee;
Thi uden den er gode Mors hvad flere
Vor Verdens Herrer uden Zepter ere,
En Ræe, man er vant at see.

Den gyste for det Skridt, den havde vovet
At laane bort sin hele Magt:
Men, raabte den, har jeg da sovet?
Jeg dumme Død, som ikke meer gav Agt
Paa denne Skielms saa kiendelige Maske!
Hvor kunde jeg saa let mig lade overraske?
Hvor skal jeg løbe hen? mod Syd? mod Nord?

Hvo

Hvo veed hvor nu den Skurk omfeler?
Og, før jeg seer mig til, afmeier,
Hver Livets Ager paa min Jord?
Den længe raadvild løb mod Østen og mod Vesten,
Mod begge Poler, og, som sluttes let,
Blev atter trøt.
Til Lykke fandt den ved et Gjærde — Hesten,
(Den gamle Blis,
Som tales om i Apocalypsis)
Paa dennes Ryg den endelig kom op
Og nu, hop! hop!
I Førstningen i Trav, og siden i Galop,
Fra Stad til Stad — i alle fandt den Pesten,
Og skreg sig hæs i lutter Vee! o! vee!
See Virkningen af min misbrugte Lee!
Den sorte Pest (saa har man kaldt det Væsen,
Fordi den Mand, der alting meied bort,
Var mod sædvanlig Skik, ei bleg, men sort)
Stak Døden meest fra Norden af i Næsen —

Den

Den efter Næsen reed, og endeligen traf
Vor Doctor Urian, klif! klaf!
Ha! skreg den: "Hid med Leen!" —
— "Pyt! Herr Rytter!
Den tages ikke saa! nu har jeg den;
Og i al Evighed du faaer den ei igien!
Klif! klaf! din Trusel her til intet nytter!" —
Den ellers Blege blev om Næsen dobbelt bleeg,
Og al dens Virkekraft af alle Knokler veeg,
Den faldt af Hesten bumps saa lang den var,
Og Doctoren, klif! klaf! skreg: "Lig du der,
din Nar!"
Med eet man ved et Skrald af Torden
Saae ryste Himmelen og bæve Jorden —
Et Lyn med usædvanlig Glands slog ned,
Af Lynet foer en Aand, saa skiøn og lys, som Livet,
Den raabte: Mig blev Lægedommen givet —
Og Doctoren og Døden skialv derved —
Den Leen greb — og i et Nu klif, klaf,

Fløi Doctoren Paryk og Hoved af —
Der, sagde den, og rakte den til Døden,
Jeg skienker dig din gamle Magt igien;
Men, hvis du nogentid misbruger den,
Saa skiælv, hvor og du er, i Verden for mit Møden!

Min Winslov! trende Gange Døden mig
Gik truende med Leen ind paa Livet;
Men for den lyse Aand den skiulte sig,
Og Sundhed blev din Ven tilbagegivet —
Nys trued' den tredobbelt frygtelig
Det Liv, som lærte mig at elske mine Dage —
Jeg skialv — men see! den atter veeg tilbage,
Og i min Skytsaand jeg gienkiendte Dig.

Kirke-

Kirkegaarden i Sobradise.

Den hele Verden kiender Sobradise:
I dette Land var og en Hovedstad,
Og i den Hovedstad, var til andægtig Lise,
En Kirke, hvor man sang, og sov, og sad,
Og undertiden vel endogsaa bad —
Og ved den Kirke var en Kirkegaard,
Hvori man putted' alle Kirkens Faar,
At sige efterhaanden, som de døde —
Og over hver af sammes Grave laae
En mindre eller større Steen, hvorpaa
Man læste Faarets Navn, som her var Orm & Føde.

Jeg eengang gik, som jeg saa ofte gaaer,
I Tanker over denne Kirkegaard —
Jeg faldt, og paa en Steen slog halv itu min Næse;
Og holdt det for et Vink ei længer bort at gaae,

Men stille staae;
Jeg stod — og gav mig til at læse:

✣

Her ligger Kammerherren! Faae den Skam,
Der veed den mindste Smule meer om ham —
Han skrev en Bog, saavidt jeg kan erindre
Men om den samme veed man endnu mindre.

Den Gravskrivt syntes mig original,
Og dog ei gandske gal —
Jeg gik til næste Steen, nysgierrig efter mere,
Og læste hvad jeg her vil copiere:

✣

Vor Stads fornemste Digter Killevalle,
Som giorde Epopeer,
Tragedier og meer
Paa Fransk og Tydsk Maneer,
Er blevet jordet her;
Blir han udsdelig, saa blive vi det alle!

Jeg tænkte ved mig selv, det var Umagen værd,
At gaae fra Steen til Steen, og undersøge hver;
Paa næste stod:

Stat

*

Stat stille Vandringsmand!
Og om du er til Hest, da hold den om du kan!
Her ligger Byens hele Borgemester,
Mod Øster hans Paryk og Maven imod Vester.

Jeg sluttede mig til af denne Steen,
At der Bormestere kan gives
Ei uden Hoved blot; men ogsaa uden Been.
Jeg dreiede mig om til venstre Side
Og fik ved næste Blik det følgende at vide.

*

Forvandlet ligger her Magister Krog,
Som var en Bogorm før, og nu en Ormebog.

Jeg Ordspil lider ei, og til en anden
Jeg vendte mig og saae:

*

Her er da Manden,
Som alle Poster fik, een efter anden,
Men ingen fandt, som passede ham ret,
Og derfor alle, fra Karetbag-Standen
Til den, hvori han lod sin egen Vogn forgylde,
Forvalted slet,
Her er han da, som Staten ønskte det,
Omsider paa sin rette Hylde!

Vel langt! men videre:

✝

Staae stille! læs og skielv!
Den Helt, som ligger her! var stor i mange Krige
Og det, som mere er, i Fredstid stor tillige,
En Ære for vor Jord, en Vellyst for sit Rige,
Kort sagt, i eet og alt aldeles uden Lige —
Som alle Tidender og dette dig kan sige —
Thi han har dem og dette skrevet selv.

Jeg studsed', giettede, hvem kan dog dette være?
Af Fyrster kiender jeg kun een,
Som skriver rigtig nok af Omsorg for sin Ære
Aviser selv — men han har ingen Steen —
Det maae dog være saadan een —
Men, hvem det ogsaa være eller ikke,
Slig Gravskrivt maae nødvendig støde hver,
Som føler hvad Respect man Fyrster skyldig er —
Saa tænkte jeg — og vendte mine Blikke
(Med en Fortrydelse, som den begriber ei
Der ikke har en Ærefrygt, som jeg

For

For alt hvad helligt er) fra denne Pasqvinade,
Som aldrig skulde smittet disse Blade,
Hvis den ei havde givet mig saa god
En Leilighed, at ivre derimod —
I det jeg vilde gaae, det just sig hendte,
At Diet, i det samme jeg det vendte,
Faldt paa en Steen in Folio,
Der gierne kunde gaae for to;
Jeg sandt den gik for fleer, og vilde neppe troe
Mit eget Syn i det jeg læste:

*

Kiære!

Her ligge tre og tyve Konger her,
Den fir' og tyvende er end i vente,
For at faae udgiort een, som heel fortiente
En Gravskrivt, der det siette Riim var værd.

Nei, raabte jeg, det lønner, paa min Ære!
Umagen ei at læse fleer
Af disse Stenes Inscriptioner!
Der skaanes ingen fra Cathedrer indtil Throner!

Den

Den Uforskammenhed gaaer alt for vidt —
Isteden for af dette Krimskrams mere
At copiere,
Jeg af min Lomme tog et Stykke Kridt,
Og for at hevne mig med bitter Latter
Paa disse Epitaphiers Forfatter,
Skrev paa en Steen hvor ellers intet stod
Hans egen Gravskrivt:

✝

Vandrer! vær saa god,
At læse dette strax for Regnen det udsletter:
Her ligger endelig, trods alt sit Overmod,
I dette Selskab, for at gjøre Bod,
Min Fætter.

Ende paa første Deel.

